

การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่
ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
สถาบันส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคกลาง
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. 2563

คำนำ

รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นการดำเนินการวิจัยจากการศึกษา สภาพปัญหาและสถานการณ์ของประเทศไทยเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศให้หน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัด จัดการศึกษาโดยใช้ รูปแบบ วิธีการ ตลอดจนการออกแบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และวิถีชีวิตใหม่ที่เกิดขึ้น เพื่อส่งเสริมให้การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษาในสังกัดเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด สอดคล้องกับนโยบาย มาตรการ ป้องกันและควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเน้นการจัดการศึกษาทั้งในรูปแบบออนไลน์และ ออฟไลน์ รวมทั้งศึกษาแนวทางการพัฒนาครู กศน. ให้มีความรู้และทักษะในการออกแบบการเรียนรู้ มีความ สามารถในการประยุกต์ใช้วิธีการ สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อ นำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ตามวิถีชีวิตใหม่

รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของ ครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำเร็จลงได้ด้วยการสนับสนุนจาก นายวรารัฐ พยัคฆพงษ์ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคกลาง นางเรียงตะวัน สิทธิเชนทร์ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นางสาวสุธิกานต์ แยมนิล ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยอำเภอหัวหิน และนางสุนิข บัวทอง ครูเชี่ยวชาญ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากร นักศึกษา กศน. และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการให้ข้อมูลและ เก็บรวบรวมข้อมูลจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ และหวังเป็น อย่างยิ่งว่า รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการจัด การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

คณะวิจัย

สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ต้องขอขอบพระคุณคณะครูและบุคลากรสถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคกลางที่ให้ความรู้ ประสบการณ์ที่เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ นายวรารัฐ พยัคฆพงษ์ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคกลาง นางสาวสุธิดา แก้วนิล ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหัวหินและนางสุนิชา บัวทอง ครูเชี่ยวชาญ ศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ ที่กรุณาตรวจแก้ไขและ ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการสร้างเครื่องมือวิจัยให้สมบูรณ์ ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูอาสาสมัคร กศน. ครู กศน.ตำบลและนักศึกษาของศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ทุกท่านที่ให้ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วง ไปด้วยดี

ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูอาสาสมัคร กศน. ครู กศน.ตำบลและนักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบุรีทุกท่านที่ช่วยให้ ความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ (Try Out) เป็นไปด้วยดี

สุดท้ายนี้คณะผู้วิจัยขอโน้มระลึกถึงพระคุณอันสูงสุดของคุณพ่อ คุณแม่ ผู้เป็นแรงบันดาลใจให้การอบรมสั่งสอน ปลูกฝังความใฝ่รู้ในการศึกษา พร้อมทั้งให้กำลังใจ ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนถ่ายทอดความรู้ ช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ คณะผู้วิจัยจนประสบผลสำเร็จ

คณะวิจัย

ชื่องานวิจัย	การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	
ผู้วิจัย	นางเรียงตะวัน สิริเชนทร์	ผอ.สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
	นางมณีรัตน์ อัจฉริยพันธกุล	ผอ.กศน.อำเภอทับสะแก
	นางวิภารัตน์ ชาแจ้ง	ครูชำนาญการพิเศษ
	นางสาวณัฐกฤตา ทับทิม	ครู
	นางสาวทิพวรรณ รียาพันธ์	ครูผู้ช่วย
	นางสาวปิยภรณ์ พูลน้อย	บรรณารักษ์ปฏิบัติการ
ปีที่เผยแพร่	พ.ศ. 2563	

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 คน ครู กศน. จำนวน 103 คน และนักศึกษา กศน. จำนวน 375 คน สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์ 5 ด้าน คือ (1) ด้านหลักสูตร (2) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ (3) ด้านการวัดและประเมินผล (4) ด้านการพัฒนาสื่อ และ (5) ด้านบุคลากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) แบ่งเป็น 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. สภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านหลักสูตร ส่วนด้านการพัฒนาสื่อมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
2. สภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย สูงสุด รองลงมาคือด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ส่วนด้านการพัฒนาสื่อ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
บทคัดย่อ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและแผนการศึกษา.....	7
1.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12.....	7
1.2 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579.....	8
1.3 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553.....	9
1.4 ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556.....	10
2. ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษา.....	11
2.1 ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์.....	11
2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่.....	12
2.3 ทฤษฎีการสอนผู้ใหญ่.....	13
2.4 ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไคค์.....	16
2.5 ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวทางกาเย่ (Gagne).....	17
2.6 ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructionism).....	18

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. แนวคิดการศึกษาในยุคดิจิทัล.....	19
3.1 ความหมาย ความสำคัญของการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล.....	19
3.2 การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล : Thailand 4.0.....	20
3.3 การออกแบบการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล.....	22
3.4 เป้าหมายการพัฒนา “คน” การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล : Thailand 4.0...	23
3.5 แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล : Thailand 4.0.....	25
3.6 ทักษะชีวิตสำหรับวัยรุ่นในศตวรรษที่ 21.....	29
4. แนวคิดวิถีชีวิตใหม่ (New Normal).....	30
4.1 ความหมายของวิถีชีวิตใหม่ (New Normal).....	30
4.2 การจัดการศึกษาตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ (New Normal).....	32
4.3 นโยบายการจัดการเรียนการสอน ของ กศน.ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่.....	36
5. หลักสูตรการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	40
6. การจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบโอเน็ต (ONIE MODEL).....	49
7. บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา.....	50
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
บทที่ 4 ผลการศึกษา	60
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	61
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	64
ผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความ คิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	64

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน.สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	71
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่.....	77
ผลการศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	77
ผลการศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	80
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	82
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	82
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	82
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	82
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
สรุปผลการวิจัย.....	83
อภิปรายผล.....	88
ข้อเสนอแนะ.....	95
บรรณานุกรม.....	97
ภาคผนวก.....	104
ภาคผนวก ก. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	105
ภาคผนวก ข. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	107
คณะวิจัย.....	119

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	61
ตารางที่ 2	แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตาม แนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน.สังกัด สำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.....	61
ตารางที่ 3	แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตาม แนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน.สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์....	63
ตารางที่ 4	แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของ ครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน.สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวม.....	64
ตารางที่ 5	แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของ ครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน.สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักสูตร.....	65
ตารางที่ 6	แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของ ครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน.สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้.....	66
ตารางที่ 7	แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของ ครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน.สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน.....	67
ตารางที่ 8	แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของ ครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน.สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวัดและการประเมินผล.....	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 9 แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของ ครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน.สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการพัฒนาสื่อ.....	69
ตารางที่ 10 แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของ ครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน.สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านบุคลากร.....	70
ตารางที่ 11 แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของ ครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของ นักศึกษา กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวม.....	71
ตารางที่ 12 แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของ ครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของ นักศึกษา กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักสูตร.....	72
ตารางที่ 13 แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของ ครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของ นักศึกษา กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัด กระบวนการเรียนรู้ การออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้.....	73
ตารางที่ 14 แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของ ครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของ นักศึกษา กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัด กระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน.....	74
ตารางที่ 15 แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของ ครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของ นักศึกษา กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวัดและการ ประเมินผล.....	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 16 แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของ ครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของ นักศึกษา กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการพัฒนาสื่อ.....	76

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1	กรอบแนวคิดในการทำวิจัย.....	5
----------	-----------------------------	---

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาถือได้ว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นกลไกที่ส่งผลต่อการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงเวลาที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อม ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงมากขึ้นกว่าช่วงที่ผ่านมา โดยเฉพาะความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัลที่เป็นไปแบบก้าวกระโดด ทำให้ประชาชนทั่วโลกต้องเผชิญกับเทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวันมากมาย หน่วยงานทางการศึกษาจึงควรจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของโลกและประเทศ ที่ผ่านมาสำนักรงาน กศน. ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (พ.ศ. 2560–2579) โดยกำหนดวิสัยทัศน์ “คนไทยได้รับโอกาสการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับช่วงวัยสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและมีทักษะที่จำเป็นในโลกศตวรรษที่ 21” กำหนดจุดเน้น “ส่งเสริม สนับสนุนและให้บริการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาตลอดชีวิตอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ มีสาระการเรียนรู้ที่เป็นปัจจุบันและตรงตามความต้องการของผู้เรียนและสังคม” โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและใช้สื่อเทคโนโลยีที่หลากหลายและทันสมัยมาเป็นกลไกในการจัดการศึกษา รวมทั้งพัฒนาครูให้เป็นผู้จัดการศึกษาและการเรียนรู้มีอาชีพ เน้นให้กลุ่มเป้าหมายพัฒนาระบบการคิดและการวิจัย มีเป้าหมายหลักในหน่วยงานและสถานศึกษา มีระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพเพื่อให้บริการการศึกษาในการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ประชาชนอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

ประกอบกับสถานการณ์ของโลกปัจจุบัน ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยต่างก็ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อโรคโควิด-19 หรือโคโรนาไวรัส ที่ผลักดันให้ผู้คนทั่วโลกเข้าสู่วิถีชีวิตใหม่และการปรับตัวในทุก ๆ ด้าน ทั้งในเรื่องของส่วนตัว ครอบครัว การงาน รวมไปถึงการประกอบธุรกิจ การสาธารณสุข การศึกษา ฯลฯ มีการนำคำว่า “New Normal” มาใช้กันมากมาย ซึ่งราชบัณฑิตยสภาได้บัญญัติศัพท์ “New Normal” เพิ่มเข้ามา โดย รศ.มาลี บุญศิริพันธ์ คณะกรรมการบัญญัติศัพท์นิเทศศาสตร์ราชบัณฑิตยสภา ได้อธิบายคำนี้ผ่านทาง Facebook : Malee Boonsiripunth เอาไว้ว่า New Normal แปลว่า ความปกติใหม่ ฐานวิถีชีวิตใหม่ หมายถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต อันเนื่องมาจากมีบางสิ่งมากระทบ จนแบบแผนและแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยอย่าง เป็นปกติและเคยคาดหมายล่วงหน้าได้ ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีชีวิตใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่ไม่คุ้นเคย รูปแบบวิถีชีวิตใหม่นี้ ประกอบด้วยวิถีคิด วิถีเรียนรู้ วิธีสื่อสาร วิธีปฏิบัติและการจัดการการใช้ชีวิตแบบใหม่เกิดขึ้นหลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงและรุนแรงอย่างใดอย่างหนึ่ง ทำให้มนุษย์ต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ปัจจุบันมากกว่าจะดำรงรักษาวิถีดั้งเดิมหรือหวนหาถึงอดีต นอกจากนี้ ยังมีการใช้คำว่า “New Normal” ในมุมมองทางเศรษฐศาสตร์และธุรกิจ โดยคำนี้กำเนิดขึ้นในช่วงหลังวิกฤติเศรษฐกิจถดถอยทั่วโลกในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 21 (ค.ศ. 2007–2008) ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจครั้งใหญ่ การจัดการบางอย่างซึ่งแต่เดิมเคยถูกมองว่าผิดปกติ ได้

กลับกลายมาเป็นสิ่งที่พบเห็นกันได้ทั่วไปและถูกนำมาใช้ในบริบทอื่น ๆ อย่างเช่น ด้านวิทยาศาสตร์ เพื่อสื่อสารและทำความเข้าใจถึงสถานะการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ เช่น อุณหภูมิที่สูงขึ้นและความเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล ส่วน "New Normal" ในบริบทสถานการณ์การแพร่ระบาดของ "COVID-19" ช่วงปลาย พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ. 2563 นั้น เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงจนแพร่กระจายไปในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ผู้คนเจ็บป่วยและล้มตายจำนวนมาก จนกลายเป็นความสูญเสียอย่างใหญ่หลวงอีกครั้งหนึ่งของมนุษยชาติ มนุษย์จึงจำเป็นต้องป้องกันตนเองเพื่อให้มีชีวิตรอดด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดำรงชีวิตที่ผิดไปจากวิถีเดิม ๆ โดยมีการปรับหาวิถีการดำรงชีวิตแบบใหม่เพื่อให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อ ควบคู่ไปกับความพยายามรักษาและฟื้นฟูศักยภาพทางเศรษฐกิจและธุรกิจ นำไปสู่การสรรค์สร้างสิ่งประดิษฐ์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ มีการปรับแนวคิด วิสัยทัศน์ วิธีการจัดการ ตลอดจนพฤติกรรมที่เคยทำมาเป็นกิจวัตร เกิดการเบี่ยงเบนออกจากความคุ้นเคยอันเป็นปกติมาแต่เดิมในหลายมิติ ทั้งในด้านอาหาร การแต่งกาย การรักษาสุขอนามัย การศึกษาเล่าเรียน การสื่อสาร การทำธุรกิจ ฯลฯ ซึ่งสิ่งใหม่เหล่านี้ได้กลายเป็นความปกติใหม่ จนในที่สุดเมื่อเวลาผ่านไป ทำให้เกิดความคุ้นชินก็จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตปกติของผู้คนในสังคม (กรุงเทพธุรกิจออนไลน์ 2563 : ระบบออนไลน์)

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากสถานการณ์ของประเทศในปัจจุบันและตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศให้สถานศึกษาในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ ปิดภาคเรียนด้วยเหตุพิเศษ ลงวันที่ 17 มีนาคม 2563 ให้การจัดการเรียนการสอนไม่สามารถดำเนินการได้ตามปกติ จำเป็นต้องหารูปแบบหรือวิธีการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมในสถานการณ์ดังกล่าว ตลอดจนนโยบายการจัดการศึกษาของสำนักงาน กศน. จะเห็นได้ว่า การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ควรมีการออกแบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและวิถีชีวิตใหม่ที่เกิดขึ้น โดยการนำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษา สำนักงาน กศน. จึงได้มีแนวทางในการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ กศน. ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ด้วยการเน้นการจัดการศึกษาในรูปแบบออนไลน์ ในกรณีที่ผู้เรียนมีความพร้อมด้านเครื่องมือ และรูปแบบออฟไลน์ในกรณีที่ผู้เรียนไม่มีความพร้อมด้านเครื่องมือ ซึ่งการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพนั้น หน่วยงานทางการศึกษาจะต้องดำเนินการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในการออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ รู้และเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งมีความสามารถในการประยุกต์ใช้วิธีการ สื่อและนวัตกรรม เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตระหนักและให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนรู้และเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 และสามารถปรับตัวในการดำเนินชีวิตตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ดังนั้น การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในด้านหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาสื่อ และพัฒนาบุคลากร น่าจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู กศน. และนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังนี้
 - 1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 คน
 - 1.1.2 ครู กศน. จำนวน 137 คน
 - 1.1.3 นักศึกษา กศน. จำนวน 5,780 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึงผู้บริหารสถานศึกษา ครู กศน. และนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังนี้
 - 1.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 คน เนื่องจากคนน้อยจึงไม่ใช้วิธีการสุ่ม
 - 1.2.2 ครู กศน. จำนวน 103 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง การสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้ความน่าจะเป็น วิธีการคัดเลือกแบบกำหนดโควต้า
 - 1.2.3 นักศึกษา กศน. จำนวน 375 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของทาโร ยามาเน่ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ที่ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ การสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้ความน่าจะเป็น วิธีการคัดเลือกแบบกำหนดโควต้า
2. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่
 - 2.2 ตัวแปรตาม คือ สภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3. ด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์ 5 ด้าน คือ (1) ด้านหลักสูตร (2) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ (3) ด้านการวัดและประเมินผล (4) ด้านการพัฒนาสื่อ และ (5) ด้านบุคลากร
4. ระยะเวลาในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ตั้งแต่ เดือนสิงหาคมถึงเดือนพฤศจิกายน 2563

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีข้อมูลสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์

2. สถานศึกษามีแนวทางในการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์

3. ครู กศน. สามารถนำแนวทางการจัดการศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่

4. นักศึกษา กศน. ได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพการจัดการศึกษา หมายถึง สภาพการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล หมายถึง แนวทางการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษาและนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้พัฒนาประสิทธิภาพในการจัดและให้บริการ การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านหลักสูตร (2) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ (3) ด้านการวัดและประเมินผล (4) ด้านการพัฒนาสื่อ และ (5) ด้านบุคลากร

3. วิถีชีวิตใหม่ (New Normal) หมายถึง การปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนในรูปแบบใหม่ ประกอบด้วยวิธีคิด วิธีเรียนรู้ วิธีสื่อสาร วิธีปฏิบัติและการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ห้องเรียน Google Classroom Zoom Meeting ไลน์กลุ่ม เป็นต้น ใช้สื่อการเรียนการสอน เช่น VTR/ VDO Clip รายการสอนออกอากาศสถานี ETV/DLTV ช่องดิจิทัล กศน. หนังสือเรียน e-Book Platform การเรียนรู้ เป็นต้น

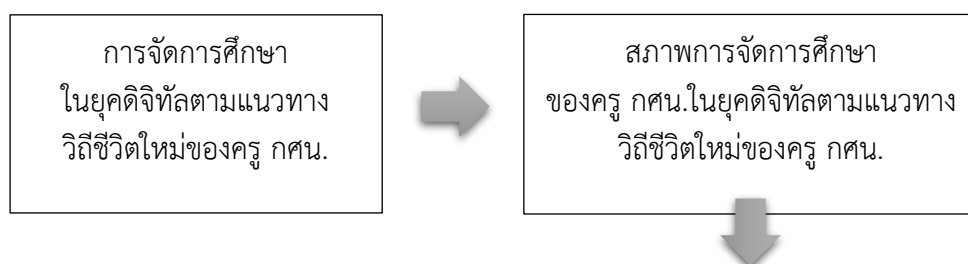
4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

5. ครู กศน. หมายถึง ข้าราชการครู ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ครู กศน.ตำบล ครู ศรช. ครูประจำกลุ่ม ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

6. นักศึกษา กศน. หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563

กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

การวิจัยเรื่องศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษา
ในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่
ของครู กศน.

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและแผนการศึกษา
 - 1.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12
 - 1.2 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579
 - 1.3 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553
 - 1.4 ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556
2. ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษา
 - 2.1 ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์
 - 2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่
 - 2.3 ทฤษฎีการสอนผู้ใหญ่
 - 2.4 ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไคค์
 - 2.5 ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวทางกาเย่ (Gagne)
 - 2.6 ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructionism)
3. แนวคิดการศึกษาในยุคดิจิทัล
 - 3.1 ความหมาย ความสำคัญของการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล
 - 3.2 การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล : Thailand 4.0
 - 3.3 การออกแบบการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล
 - 3.4 เป้าหมายการพัฒนา “คน” การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล : Thailand 4.0
 - 3.5 แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล : Thailand 4.0
 - 3.6 ทักษะชีวิตสำหรับวัยรุ่นในศตวรรษที่ 21
4. แนวคิดวิถีชีวิตใหม่ (New Normal)
 - 4.1 ความหมายของวิถีชีวิตใหม่ (New Normal)
 - 4.2 การจัดการศึกษาตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ (New Normal)
 - 4.3 นโยบายการจัดการเรียนการสอนของ กศน.ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่
5. หลักสูตรการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
6. การจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบโอเน่ (ONIE MODEL)
7. บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและแผนการศึกษาแห่งชาติ

1.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564)

หลักการพัฒนาประเทศที่สำคัญในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9-11 และยึดหลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำและขับเคลื่อนการเจริญเติบโตจากการเพิ่มผลิตภาพการผลิตบนฐานการใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรมสำหรับการกำหนดวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับนี้ยึดวิสัยทัศน์ของกรอบยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ในขณะที่การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดในด้านต่าง ๆ ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ยึดเป้าหมายอนาคตประเทศไทยปี 2579 ที่เป็นเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มาเป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายที่จะบรรลุใน 5 ปี โดยที่เป้าหมายและตัวชี้วัดต้องสอดคล้องกับกรอบเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ที่องค์การระหว่างประเทศกำหนดขึ้น อาทิ การพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable development goals : SDGs) ที่องค์การสหประชาชาติกำหนดขึ้น เป็นต้น ส่วนแนวทางการพัฒนา ได้บูรณาการนโยบายหรือประเด็นพัฒนาที่สำคัญของประเด็นการปฏิรูปประเทศ 37 วาระ และไทยแลนด์ 4.0 การจัดทำแผนขับเคลื่อน และการติดตามประเมินผลเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม ทั้งจากภาครัฐ เอกชน ประชาชน และภาคการศึกษา ในทุกพื้นที่ของประเทศ เป็นกลไกประชารัฐที่รวมพลัง ให้สามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา รวมทั้งแผนงานโครงการสำคัญที่ตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้อย่างสอดคล้องกับภูมิสังคมและเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจังใน 5 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มุ่งเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อเติบโตอย่างมีคุณภาพ การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนร่วม การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของคนในแต่ละช่วงวัยตามความเหมาะสม การเตรียมความพร้อมของกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคต ตลอดจนการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ เพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมของภาครัฐ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองและได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) เป็นกรอบในการดำเนินการ เพื่อให้การพัฒนาประเทศในทุกกระบวนมีความสอดคล้องกัน และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาประเทศให้ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559: ออนไลน์)

1.2 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 มุ่งเน้นการประกันโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาและการศึกษาเพื่อการมีงานทำและสร้างงานได้ ภายใต้บริบทเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และของโลกที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งความเป็นพลวัต เพื่อให้ประเทศไทยสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วซึ่ง

ภายใต้กรอบแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ได้กำหนดสาระสำคัญสำหรับบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาใน 5 ประการ ได้แก่ การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (Access) ความเท่าเทียมทางการศึกษา (Equity) คุณภาพการศึกษา (Quality) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) โดยได้ศึกษาสถานการณ์และบริบทแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการศึกษาของประเทศ ทั้งด้านความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลแบบก้าวกระโดดที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และโลก การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไปสู่สังคมสูงวัย และทักษะของประชากรในศตวรรษที่ 21 ที่ทั่วโลกต่างต้องเผชิญกับความท้าทายและมุ่งพัฒนาประเทศไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมยุค 4.0

แนวคิดการจัดการศึกษา (Conceptual Design) ตามแผนการศึกษาแห่งชาติยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) ประเด็นภายในประเทศ (Local Issues) อาทิ คุณภาพของคนทุกช่วงวัย การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศ ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้และวิกฤตด้านสิ่งแวดล้อม โดยนำยุทธศาสตร์ชาติ (National Strategy) มาเป็นกรอบความคิดสำคัญในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และยุทธศาสตร์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา 4 ประการ คือ (1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับทบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติ (3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ (4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : ออนไลน์)

1.3 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ คือ

“การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา ๖ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

หมวด 3 ระบบการศึกษา มาตรา 15 การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย (1) การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน (2) การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม และ (3) การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น และทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ และ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน

มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา, 2542 : ออนไลน์)

1.4 ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) (11) (จ) และมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ประกอบกับมติคณะกรรมการคุรุสภา ในการประชุม ครั้งที่ 5/2556 วันที่ 16 พฤษภาคม 2556 โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการคุรุสภาจึงออกข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ ดังต่อไปนี้ หมวด 1 จรรยาบรรณต่อตนเอง ข้อ 7 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพบุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอยู่เสมอ หมวด 2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ข้อ 8 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ หมวด 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ข้อ 9 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า ข้อ 10 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ (ราชกิจจานุเบกษา, 2556 : ออนไลน์)

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

2.1 ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's Hierachy of Needs)

มาสโลว์กล่าวว่า มนุษย์เราทุกคนต่างพยายามดิ้นรนเพื่อต่อสู้สู่จุดหมายของตนเอง แต่เนื่องจากการที่มนุษย์มีความแตกต่างกัน ฉะนั้นการที่จะได้รับการตอบสนองถึงขั้นไหนย่อมขึ้นอยู่กับศักยภาพของแต่ละบุคคล

จากรูปแบบที่แสดงลำดับขั้นความต้องการพื้นฐานของมาสโลว์ สามารถแบ่งได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) เป็นระดับความต้องการปัจจัยพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ ปัจจัย 4 อาหาร เครื่องนุ่งห่ม เสื้อผ้า ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย

ขั้นที่ 2 ความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัย (Security and Safety Needs) เช่น ปราศจากการประสพอุบัติเหตุ การบาดเจ็บ การเจ็บป่วย เศรษฐกิจตกต่ำ การถูกข่มขู่จากบุคคลอื่น และการถูกโจรกรรมทรัพย์สิน เป็นต้น

ขั้นที่ 3 ความต้องการทางสังคม (Social Needs) ได้แก่ ความต้องการการยอมรับ การเข้าเป็นสมาชิก การให้ความรัก การให้อภัย และความเป็นมิตร เป็นต้น

ขั้นที่ 4 ความต้องการการยอมรับนับถือและเห็นว่าตนเองมีคุณค่าต่อสังคม (Esteem or Ego Needs) มาสโลว์ ได้ให้ความหมายไว้ 2 ประการ คือ

ประการที่ 1 ความต้องการการยกย่องนับถือ

ประการที่ 2 ความต้องการที่เกี่ยวกับการมีชื่อเสียง

ขั้นที่ 5 ความต้องการความสำเร็จ (Actualization Needs) เป็นความต้องการระดับสูงสุดของมนุษย์ เป็นความพยายามของมนุษย์ที่จะให้บุคคลอื่นยอมรับนับถือตนเองรวมกับความต้องการและความสำเร็จของตนเอง ซึ่งมาสโลว์เรียกว่า ความต้องการความเจริญก้าวหน้า (Growth Needs)

มาสโลว์ได้กล่าวเน้นว่า ความต้องการต่าง ๆ เหล่านี้ต้องเกิดเป็นลำดับขั้น และจะไม่มี การข้ามขั้น ถ้าขั้นที่ 1 ไม่ได้รับการตอบสนอง ความต้องการในลำดับขั้นที่ 2-5 ก็ไม่อาจเกิดขึ้นได้ การตอบสนองที่ได้รับในแต่ละขั้นไม่จำเป็นต้องได้รับทั้ง 100% แต่ต้องได้รับบ้างเพื่อจะได้เป็นบันได นำไปสู่การพัฒนาความต้องการในระดับที่สูงขึ้นในลำดับขั้นต่อไป

สรุปทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาเพื่อ การสร้างประสิทธิภาพในการจูงใจได้ โดยให้แนวคิดว่า ก่อนที่จะจูงใจบุคคลให้เกิดพฤติกรรมอย่าง หนึ่งอย่างใดนั้น ควรคำนึงถึงลำดับขั้นของความต้องการของบุคคลก่อน ดังนั้นในการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาจะต้องตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ประชาชนให้เหมาะสมกับยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้วย

2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Adult Learning Theory) หรือที่นักการศึกษาทั่วไปมัก เรียกกันว่า Andragogy ซึ่งมีความเป็นมาที่น่าสนใจ โดยความเป็นมาของคำว่า Andragogy ในการ เรียนการสอนผู้ใหญ่ ต่อมา โนลส์ (Knowles) จึงนำคำดังกล่าวมาใช้ในแถบอเมริกา มีความหมายว่า The Art and Science of Teaching Adults หรือศาสตร์และศิลป์ในการสอนผู้ใหญ่แต่โดยในทาง ปฏิบัติแล้วการสอนในความหมายนี้ครูจะไม่ใช่ผู้สอนหรือผู้แสดงฝ่ายเดียว แต่จะมีบทบาทเป็น “ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน (Learning Facilitator)” หรือเป็น “ผู้ร่วมกิจกรรม (Member)” นั่นคือ ครูเป็นผู้ช่วยให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ รวมไปถึงทักษะ พฤติกรรม ค่านิยม และทัศนคติด้วย ซึ่งครูจะไม่สอนผู้ใหญ่โดยตรงในสิ่งต่าง ๆ แต่ครูจะช่วยเหลือให้ ผู้ใหญ่เรียนรู้และตกผลึกเองดังนั้น Andragogy จึงหมายถึงศาสตร์และศิลป์ในการช่วยให้ผู้ใหญ่เรียนรู้ (The Art and Science of Helping Adults Learn) อาชัญญา รัตนอุบล (อ้างถึงใน ปิยะ ศักดิ์เจริญ, 2558 : ออนไลน์)

โนลส์ได้ให้นิยามคำว่า Andragogy ไว้ว่าเป็นศาสตร์และศิลป์ในการช่วยให้ผู้ใหญ่ เรียนรู้ (the Art and Science of Helping Adults Learn) เพื่อให้แตกต่างจากคำว่า Pedagogy หรือ ศาสตร์และศิลป์ในการสอนเด็ก (the Art and Science of Teaching Children) รวมถึงได้ ตั้งสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้เรียนวัยผู้ใหญ่ (Adult Learner) ขึ้นเป็นครั้งแรกจำนวน 5 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. ผู้เรียนวัยผู้ใหญ่ได้หลุดพ้นจากการพึ่งพาไปสู่ความเป็นอิสระที่สามารถชี้นำตนเอง ได้รวมไปถึงการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เอง

2. ผู้เรียนวัยผู้ใหญ่สามารถดึงประสบการณ์ชีวิตของพวกเขามาช่วยในการเรียนรู้ได้ทันที
3. ผู้เรียนวัยผู้ใหญ่พร้อมที่จะเรียนรู้ตามการเปลี่ยนแปลงของบทบาทใหม่ทางสังคมหรือบทบาทของชีวิต
4. ผู้เรียนวัยผู้ใหญ่เน้นปัญหาเป็นศูนย์กลางและต้องการเรียนรู้สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ทันที
5. ผู้เรียนวัยผู้ใหญ่มีแรงจูงใจภายในเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้มากกว่าปัจจัยภายนอก

สรุปศาสตร์และศิลป์การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ครูจะไม่ใช่ผู้สอนหรือผู้แสดงฝ่ายเดียว แต่จะมีบทบาทเป็น “ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน (Learning Facilitator)” หรือเป็น “ผู้ร่วมกิจกรรม (Member)” ครูเป็นผู้ช่วยให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้ในกระบวนการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ รวมไปถึงถึงทักษะ พฤติกรรม ค่านิยม และทัศนคติด้วย

2.3 ทฤษฎีการสอนผู้ใหญ่

มัลคอล์ม โนลส์ เป็นนักการศึกษาผู้ใหญ่ที่มีชื่อเสียง ได้ตั้งข้อสังเกตว่าทฤษฎีการเรียนรู้ที่ผ่านมานั้น เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกิดจากการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง เพื่อการเรียนรู้ของเด็ก Knowles จึงได้ศึกษาค้นคว้าและเสนอทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ขึ้น เรียกว่า “แอนดราโกจี” (Andragogy) คำว่า “Andragogy” หมายถึง ศาสตร์หรือศิลปะในการช่วยผู้ใหญ่ในการเรียนรู้ ส่วน Pedagogy หมายถึง กระบวนการสอนที่ใช้กับเด็ก Knowles ได้นำความแตกต่างของการสอนเด็ก (Pedagogy) กับการสอนผู้ใหญ่ (Andragogy) เป็นหลักในการเปรียบเทียบว่าวิธีสอนผู้ใหญ่แตกต่างไปจากการสอนเด็ก ดังนี้ (อัญชลี ธรรมะวิธิกุล, 2556)

1. ความเข้าใจตนเอง (Self-concept) ผู้ใหญ่มีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง และนำตนเองได้ (Self-directing) แต่เด็กจะมีความเชื่อมั่นในตัวเองน้อย อนาคตของเด็กมักขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของผู้ใหญ่ แต่เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ความคิดจะเปลี่ยนแปลงไปคือ ไม่ต้องการให้ชีวิตของตนเองขึ้นอยู่กับตัดสินใจของผู้ใหญ่ แต่มีความต้องการที่จะรับผิดชอบชีวิตตนเอง ผู้ใหญ่จะมองตนเองว่าไม่ได้อยู่ในสถานภาพเด็กอีกแล้วแต่จะอยู่ในสถานะผู้ผลิตหรือมีส่วนสร้างสรรค์สังคมและมักถือคติว่าความสำเร็จสำคัญของชีวิตคือการประสบความสำเร็จในการทำงาน อาชีพการได้ยอมรับนับถือ และการมีสถานภาพในสังคม ดังนั้นเมื่อผู้ใหญ่มาเรียน และถูกครูปฏิบัติกับเขาเหมือนเด็ก ๆ เช่น ครูบอกให้เขาทำอย่างนั้น อย่างนี้ หรือถูกครูสอนว่าควรจะทำอะไร หรือไม่ควรจะทำอะไร เขาจะรู้สึกอายเหมือนตนเองถูกลงโทษ และจะเกิดปฏิกิริยาต่อต้านพฤติกรรมของครู และการต่อต้านการเรียนภายใต้เงื่อนไขที่ไม่สอดคล้องกับแนวคิดของตนเอง แต่ถ้าผู้ใหญ่ได้รับการยอมรับจากครู และได้มีโอกาสรับผิดชอบในสิ่งที่เรียนด้วยตนเองและมีวิธีเรียนรู้ที่แตกต่างจากเด็กเขาจะเกิดความรู้สึกว่าเขาต้องการมีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการเรียนรู้มากขึ้น

จากแนวคิดเรื่อง ความเข้าใจตนเอง (Self-concept) Knowles จึงได้ให้หลักการสอนผู้ใหญ่ “แอนดราโกจี” (Andragogy) ดังต่อไปนี้

- 1) บรรยากาศของการเรียน (Learning Climate) คือการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ดังนี้

1.1) บรรยากาศด้านกายภาพ คือการจัดอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ที่เหมาะสม และอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน เช่น อาคารสถานที่ ทั้งบริเวณภายนอกและภายใน มีความสะอาด ร่มรื่นสวยงาม และปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพและเพียงพอ เช่น มีโต๊ะ เก้าอี้ มุมอ่านหนังสือเครื่องคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

1.2) พฤติกรรมของครู ครูจะต้องสร้างความรู้สึกรักให้ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ได้รู้ว่า เขาได้รับการยอมรับนับถือและส่งเสริมสนับสนุนให้เขามีอิสระในการแสดงออกโดยไม่ต้องกลัวถูกลงโทษ ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ จะชอบบรรยากาศของความเป็นมิตร และมีความเป็นกันเองมากกว่ามีพิธีรีตอง ครูจะต้องแสดงความสนใจและยอมรับและเคารพในเหตุผลของนักศึกษาผู้ใหญ่ และทำความเข้าใจเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับผู้เรียนทุกคน

2) การวิเคราะห์ความต้องการ (Diagnosis of Needs) เนื่องจากผู้ใหญ่มีความเป็นตัวของตัวเอง และไม่ชอบให้บอกว่าจะทำอะไรอย่างเด็ก ๆ ดังนั้นจึงเสนอแนวคิดการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้ใหญ่โดยใช้กระบวนการที่ให้ผู้ใหญ่วิเคราะห์ความต้องการของตนเอง (Self-Diagnosis of Needs) ครูอาจสร้างสถานการณ์หรือรูปแบบ (Model) ขึ้นมาเพื่อสร้างประสบการณ์ให้แก่ศึกษาผู้ใหญ่ ในการวิเคราะห์ความต้องการของตนเองและการที่นักศึกษาผู้ใหญ่ได้ทราบความต้องการและความสามารถของตนเองจะทำให้เขาเกิดแรงกระตุ้นที่จะปรับปรุงตนเอง (Self-improvement)

3) กระบวนการวางแผน (Planning Process) ทฤษฎี “แอนดราโกยี” (Andragogy) ได้เสนอแนะกระบวนการวางแผนการเรียนด้วยตัวเอง คือครูจะต้องให้ผู้เรียนที่เป็นนักศึกษาผู้ใหญ่มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนของตนเอง โดยครูเป็นผู้ให้การแนะแนว

4) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Conducting Learning Experience) เนื่องจากผู้ใหญ่มี Self-directing ดังนั้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จึงควรเป็นลักษณะให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างครูและผู้เรียน ครูมีบทบาทในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ หรือเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา (Facilitator)

5) การประเมินผลการเรียนรู้ (Evaluation of Learning) ทฤษฎี “แอนดราโกยี” (Andragogy) มีหลักการว่าการเรียนจะต้องมีการประเมินผลตนเอง (Self-evaluation) ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องหารูปแบบ หรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถทำให้นักศึกษาผู้ใหญ่ได้ประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองได้

2. ประสบการณ์ (Experience)

2.1 ผู้ใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์ชีวิตมากกว่าเด็ก เนื่องจากมีอายุมากกว่าเด็ก มีอาชีพการงาน มีบทบาททางสังคม ทำให้ผู้ใหญ่รู้เรื่องต่าง ๆ ของชีวิตและมีปัญหามากกว่าเด็ก จึงทำให้ผู้ใหญ่มีประสบการณ์ที่แตกต่างจากเด็กในด้านการเรียนรู้ ดังนี้

2.1.1 ผู้ใหญ่สามารถนำประสบการณ์ของตนเองมาเป็นแหล่งความรู้ (Resource) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น

2.1.2 ผู้ใหญ่สามารถนำประสบการณ์ในอดีตมาสัมพันธ์กับประสบการณ์ใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้

2.1.3 ผู้ใหญ่มีประสบการณ์มากกว่าเด็ก จึงมีความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิตและปัญหาชีวิต จึงทำให้เขาเป็นผู้ที่สามารถรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ขณะเดียวกันก็จะแสวงหารูปแบบและพฤติกรรมที่ตนเองต้องการด้วย

2.2 การจัดการเรียนการสอน Knowles ได้ให้หลักการสอนผู้ใหญ่ โดยการนำประสบการณ์ (Experience) ของผู้ใหญ่ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ดังนี้

2.2.1 เทคนิคการทดลอง (Emphasis on Experimental Techniques) การจัดการเรียนรู้ด้วยการทดลองเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ของตนเองมาใช้ในการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง ผู้เรียนจะมีความกระตือรือร้นในการเรียน

2.2.2 เน้นการนำความรู้ไปใช้ (Emphasis on Practical Application) การจัดการเรียนรู้อาจทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ประสบการณ์ของตนเองมากที่สุด ดังนั้นกิจกรรมการเรียนรู้จึงควรเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง

2.2.3 เน้นการเรียนรู้จากได้ประสบการณ์ด้วยตนเอง (Unfreezing and Learning to Learn from Experience) การจัดการเรียนรู้อาจทำให้ผู้เรียนรับผิดชอบในเรื่องที่เรียนรู้ด้วยตนเอง และจะต้องแสวงหาคำตอบและแก้ปัญหาด้วยตนเองวิธีเรียนแบบนี้จะช่วยให้ผู้ใหญ่เข้าใจตนเองมากขึ้นเพราะเป็นการเรียนที่ผู้เรียนจะต้องวิเคราะห์และสังเคราะห์มากขึ้น

3. ความพร้อมที่จะเรียน (Readiness to Learn)

ผู้ใหญ่มีสภาวะทางร่างกายและสภาวะทางจิตซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างความพร้อมในการเรียน และมีบทบาททางสังคม เช่น เป็นลูก คู่ครอง พ่อแม่ ผู้ปกครอง ลูกจ้าง พลเมือง เพื่อน สมาชิกของ องค์กร ศาสนา และผู้ใช้เวลาร่วมกัน บทบาททางสังคมเหล่านี้มีผลต่อการสร้างความพร้อมในการเรียน เช่น การที่ผู้ใหญ่เป็นลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม หรือสถานประกอบการ ทำให้เขาจะต้องฝึกทักษะที่จำเป็นในการทำงาน เพื่อพัฒนาอาชีพของตนเองให้ก้าวหน้าขึ้น เขาจึงมีความพร้อมที่จะเรียนวิชาชีพ

Knowles ได้ให้หลักการสอนผู้ใหญ่ “แอนดราโกยี” (Andragogy) ในสร้างความพร้อมให้แก่ผู้เรียน ดังนี้

3.1 เรื่องที่เรียนควรสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน

3.2 การจัดกลุ่มผู้เรียน ควรพิจารณาถึงความสนใจ และประสบการณ์ ซึ่งอาจจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มที่มีความคล้ายคลึงกัน เช่น มีประสบการณ์และสติปัญญาคล้ายคลึงกัน หรือจัดในลักษณะของกลุ่มที่ไม่คำนึงถึงองค์ประกอบที่แตกต่างกันของผู้ใหญ่ เช่น อายุ สถานภาพและเพศ

4. เป้าหมายของการเรียนรู้ (Orientation to Learning)

ผู้ใหญ่มาเรียนเพื่อสนองความต้องการในปัจจุบัน ดังนั้นการจัดหลักสูตรจึงมุ่งให้ผู้ใหญ่ได้นำความรู้และทักษะไปใช้แก้ปัญหาชีวิตประจำวันได้ การเรียนจึงเน้นนำปัญหาเป็นแกน (Problem-centered) ขณะที่ผู้เรียนที่เป็นเด็กเรียนแบบวิชาเป็นแกน (Subject - centered) Knowles

ได้ให้หลักการสอนผู้ใหญ่"แอนดราโกจี" (Andragogy) ในด้านเป้าหมายของการเรียนรู้(Orientation to Learning) ดังนี้

4.1 ครูควรจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน โดยเน้นกิจกรรมการสอนแบบบุคคลเป็นแกน (Person centered)

4.2 การจัดหลักสูตรควรเน้น Problem centered เพื่อให้ผู้ใหญ่ได้ใช้ประสบการณ์ที่มีอยู่ในกระบวนการแก้ปัญหา

4.3 การเรียนควรเริ่มต้นที่ "ปัญหา" ของผู้ใหญ่และสิ่งที่ผู้ใหญ่ต้องการรู้

2.4 ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike's Classical Connectionism)

ทฤษฎีการเรียนรู้ ธอร์นไดค์ (ค.ศ.1814 - 1949) เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งมีหลายรูปแบบ บุคคลจะมีการลองผิดลองถูก (trial and error) ปรับเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะพบรูปแบบการตอบสนองที่สามารถให้ผลที่พึงพอใจมากที่สุด เมื่อเกิดการเรียนรู้แล้ว บุคคลจะใช้รูปแบบการตอบสนองที่เหมาะสมเพียงรูปแบบเดียวและจะพยายามใช้รูปแบบนั้นเชื่อมโยงกับสิ่งเร้าในการเรียนรู้ต่อไปเรื่อย ๆ กฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์สรุปได้ดังนี้ (Hergenhahn and Olson, 1993 : 56 – 57 อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี 2550 : 51 – 52)

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) การฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร ถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อย ๆ การเรียนรู้นั้นจะไม่คงทนถาวรและในที่สุดอาจลืมได้

3. กฎแห่งการใช้ (Law of Use and Disuse) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ความมั่นคงของการเรียนรู้จะเกิดขึ้น หากได้มีการนำไปใช้บ่อย ๆ หากไม่มีการนำไปใช้อาจมีการลืมเกิดขึ้นได้

4. กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of Effect) เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากจะเรียนรู้ต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจ จะไม่อยากเรียนรู้ ดังนั้นการได้รับผลที่พึงพอใจ จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้

หลักการจัดการศึกษา การสอน

1. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนแบบลองผิดลองถูกบ้าง (เมื่อพิจารณาแล้วว่าจะไม่ถึงกับเสียเวลามากเกินไปและไม่เป็นอันตราย) จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในวิธีการแก้ปัญหาจดจำการเรียนรู้ได้ดีและเกิดความภาคภูมิใจในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

2. การสำรวจความพร้อมหรือการสร้างความพร้อมของผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องกระทำก่อนการสอนบทเรียน เช่น การสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียน การเชื่อมโยงความรู้เดิมมาสู่ความรู้ใหม่ การสำรวจความรู้ใหม่ การสำรวจความรู้พื้นฐานเพื่อดูว่าผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนบทเรียนต่อไปหรือไม่

3. หากต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะในเรื่องใดจะต้องช่วยให้เขาเกิดความเข้าใจในเรื่องนั้นอย่างแท้จริง แล้วให้ฝึกฝนโดยกระทำสิ่งนั้นบ่อย ๆ แต่ควรระวังอย่าให้ถึงกับซ้ำซาก จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย

4. เมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แล้วควรให้ผู้เรียนฝึกการนำการเรียนรู้ไปใช้บ่อย ๆ
5. การให้ผู้เรียนได้รับผลที่ตนพึงพอใจ จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ การศึกษาว่าสิ่งใดเป็นสิ่งเร้าหรือรางวัลที่ผู้เรียนพึงพอใจจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

2.5 การจัดรูปแบบการเรียนการสอนของกาเย่ (Gagne)

จากทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวทางกาเย่ (Gagne) (สุรางค์ โค้วตระกูล. 2552: 36) สามารถจัดรูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งอาศัยสมมติฐานเบื้องต้น 5 ประการคือ

ประการที่ 1 การจัดรูปแบบการเรียนการสอน มุ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในแต่ละบุคคล การจัดรูปแบบการเรียนการสอนนี้ จึงไม่ได้มุ่งที่คนกลุ่มใหญ่คือ มุ่งให้ความรู้และทัศนคติแก่คนในสังคมรวม ๆ แต่จะมุ่งให้กับแต่ละบุคคลที่ร่วมกันอยู่ในสังคมนั้น ๆ

ประการที่ 2 การจัดรูปแบบการเรียนการสอน ทำได้ทั้งระบบสั้นและยาว คือเป็นทั้งการจัดรูปแบบหรือวางแผนการสอนในแต่ละชั่วโมง การวางแผนการจัดการเรียนการสอนโดยตลอด ในบทเรียนหรือ ในรายวิชานั้นทั้งหมด ซึ่งอาจทำโดยครูแต่ละคนหรือครูช่วยกันทำเป็นคณะก็ได้

ประการที่ 3 การจัดรูปแบบการเรียนการสอนอย่างมีระบบจะมีผลต่อพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน

ประการที่ 4 การจัดรูปแบบการเรียนการสอนควรจัดทำเชิงระบบ

ประการที่ 5 การจัดรูปแบบการเรียนการสอน ต้องอยู่บนรากฐานความรู้ที่ว่า มนุษย์เรามีการเรียนรู้วิธีการใดคือต้องการรู้กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ

2.6 ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructionism)

เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ประสบการณ์ใหม่/ความรู้ใหม่ + ประสบการณ์เดิม/ความรู้เดิม = องค์ความรู้ใหม่ ซีมัวร์ พาร์เพิร์ท (Seymour Papert) ได้ให้ความเห็นว่า ทฤษฎีการศึกษาการเรียนรู้ที่มีพื้นฐานอยู่บนกระบวนการการสร้าง 2 กระบวนการด้วยกัน สิ่งแรก คือ ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการสร้างความรู้ใหม่ขึ้นด้วยตนเองไม่ได้รับแต่ข้อมูลที่หลั่งไหลเข้ามาในสมองของผู้เรียนเท่านั้นโดยความรู้จะเกิดขึ้นจากการแปลความหมายของประสบการณ์ที่ได้รับสังเกตว่าในขณะที่เราสนใจทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอยู่อย่าง ตั้งใจเราจะไม่ลดละความพยายาม เราจะคิดหาวิธีการแก้ไขปัญหานั้นจนได้ สิ่งที่สอง คือ กระบวนการการเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพมากที่สุดหากกระบวนการนั้นมีความหมายกับผู้เรียนคนนั้นจากที่กล่าวมาสามารถสรุปให้เป็นหลักการต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ได้ดังนี้

1. หลักการที่ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง หลักการเรียนรู้ตามทฤษฎี Constructionism คือการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองโดยให้ผู้เรียนลงมือประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือได้ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอกที่มีความหมาย ซึ่งจะรวมถึงปฏิภยาระหว่างความรู้ในตัวของผู้เรียนเอง ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมภายนอกการเรียนรู้จะได้ผลดีถ้าหากว่าผู้เรียนเข้าใจในตนเองมองเห็นความสำคัญในสิ่งที่เรียนรู้และสามารถเชื่อมโยงความรู้ระหว่างความรู้ใหม่กับความรู้เก่า(รู้ว่าตนเองได้เรียนรู้อะไรบ้าง) และสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ขึ้นมา

2. หลักการที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยครูควรพยายามจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยมีทางเลือก

ในการเรียนรู้ที่หลากหลาย (Many Choice) และเรียนรู้อย่างมีความสุขสามารถเชื่อมโยงความรู้ระหว่างความรู้ใหม่กับความรู้เก่าได้ ส่วนครูเป็นผู้ช่วยเหลือและคอยอำนวยความสะดวก

3. หลักการเรียนรู้จากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมหลักการนี้เน้นให้เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ร่วมกัน (Social value) ทำให้ผู้เรียนเห็นว่าคนเป็นแหล่งความรู้อีกแหล่งหนึ่งที่สำคัญ การสอนตามทฤษฎี Constructionism เป็นการจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมคนออกไปเผชิญโลก ถ้าผู้เรียนเห็นว่าคนเป็นแหล่งความรู้สำคัญและสามารถแลกเปลี่ยนความรู้กันได้เมื่อเขาออกไปก็จะปรับตัวได้ง่ายและทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ

4. หลักการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือการรู้จักแสวงหาคำตอบจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเองเป็นผลให้เกิดพฤติกรรมที่ฝังแน่นเมื่อผู้เรียน “เรียนรู้ว่าจะเรียนรู้ได้อย่างไร (Learn how to Learn)” ธีระยุทธ โพธิ์ทอง (2563: ออนไลน์)

สรุปได้ว่าการจัดรูปแบบการเรียนการสอนคือการวางแผนการเรียนการสอนที่เป็นระบบ กล่าวคือ เป็นการกำหนดภาพรวมของการเรียนการสอน ที่จะดำเนินการให้เห็นถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งอาจจะเป็นระบบขนาดใหญ่ เช่น การจัดการรายวิชา การออกแบบระยะเวลา หรือในระบบย่อย ๆ เช่น ระดับการสอนในแต่ละชั่วโมง

3. แนวคิดการศึกษาในยุคดิจิทัล

3.1 ความหมาย ความสำคัญของการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล

เพ็ญจันทร์ สินธุเขต (อ้างถึงใน วิจารณ์ พานิช, 2563 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึงการศึกษายุคดิจิทัลหรือการศึกษา Thailand 4.0 เพื่อสร้างนวัตกรรมในทุกงาน ทุก Sector ทุกระดับสังคม คนทุกคน ทุกอายุเป็น “ผู้ทำงานด้วยความรู้” (Knowledge worker) มีการเรียนรู้ ทุกจุดของชีวิต ทุกคนมีทักษะการเรียนรู้ (learning skill) แต่ละคนเป็นเจ้าของ รัฐจัดอำนวยความสะดวกโดยจัด e-Learning Tools ให้เป็นการเรียนรู้แบบ “ประชาธิปไตย” โดยประชาชนของประชาชนเพื่อประชาชนเพื่อประเทศไทย 4.0 และใช้ความริเริ่มสร้างสรรค์สู่นวัตกรรมเพื่อ Creative Economy & Creative Society รัฐต้องเปลี่ยนบทบาทจาก Command & Control เป็น Empowerment เพื่อเปลี่ยนเศรษฐกิจและสังคมแบบ Disruptive Change

เพ็ญจันทร์ สินธุเขต (อ้างถึงใน วิรัช ปณิตศิริโรจน์ (2563 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึง Education 4.0 คือการเรียน การสอนที่สอนให้นักศึกษาสามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ทุกหนทุกแห่งบนโลกนี้ มาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ มาตอบสนองความต้องการของสังคม

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2563 : ออนไลน์) การศึกษาในยุคดิจิทัล (Digital Education) หมายถึง การจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนทุกคนให้ได้มีโอกาสใช้คอมพิวเตอร์ไร้สายทำงาน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจ มีส่วนร่วม ความสนใจ และจัดระเบียบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผลการเรียน และนิสัยการทำงานดีขึ้น ตลอดจนมีทักษะการค้นหาข้อมูล และการสื่อสารที่ดีขึ้น

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล หมายถึง การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ เพื่อเป้าหมายให้นักเรียน นักศึกษา ในยุคดิจิทัลใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อช่วยยกระดับและปรับปรุงการเรียนหรือผลการเรียนของตนเอง เน้นการใช้

เครือข่ายออนไลน์ในการจัดการเรียนรู้สร้างสถานการณ์ จำลองให้ผู้เรียนพบประสบการณ์จริง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้บนเครือข่ายออนไลน์และมีความชำนาญในการใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถสร้างองค์ความรู้แบ่งปันความรู้และเนื้อหาผ่านเครือข่ายออนไลน์และส่งเสริมความรู้ในโลกแห่งการทำงานมากขึ้น

3.2 การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล Thailand 4.0

อดิพร เกิดเรือง (2563 : ออนไลน์) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับสังคมไทยในยุคดิจิทัล เป็นแนวคิดกลวิธีและแนวทางการจัดการเรียนรู้ เพื่อหาทางออกให้แก่การพัฒนาาระบบการศึกษาของไทยให้มีความตระหนักรู้ต่อแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคม และ ครอบครัวยุคต่อไปที่กำลังมาถึงพร้อมเป็นแนวทางการพัฒนาการศึกษาควบคู่กับการพัฒนาประเทศตามนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับเศรษฐกิจยุคดิจิทัลที่กำลังเป็นนโยบายหลักในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีในอนาคต การเสนอแนวทางพัฒนาองค์ความรู้หรือชุดโปรแกรมทางการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนนั้น ควรมุ่งเน้นเกี่ยวกับการรู้หนังสือ (Literacy) เป็นสำคัญ ดังเช่น การรู้เกี่ยวกับการคิดคำนวณ ความเป็นเหตุเป็นผล กระบวนการแก้ปัญหา การรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์สารสนเทศ และเทคโนโลยีเศรษฐศาสตร์ความรู้เสมือนจริง และความตระหนักต่อตนเองและสังคมโลก ขณะเดียวกันควรเน้นการพัฒนาในเรื่องการคิดสร้างสรรค์การปรับตัว การจัดการปัญหาที่ซับซ้อน การควบคุมตนเอง การจัดการความเสี่ยง การคิดใช้เหตุผล การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การทำงานเป็นทีม การสร้างทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและสังคม หากเยาวชนมีความรู้เจตคติและทักษะเหล่านี้แล้ว จะสามารถนำไปสู่ผลิตผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในการเพิ่มศักยภาพ โดยเฉพาะความสามารถในการวางแผน การสรุปการใช้ทักษะควบคุมเครื่องมือและอุปกรณ์ตลอดจนการใช้กระบวนการทางปัญญาในการดำเนินชีวิตต้องประกอบด้วยที่กล่าวมานี้จะนำไปสู่การพัฒนาการศึกษา แบบเป็นพลวัตและแปรเปลี่ยนไปตามความผันแปรของสถานการณ์โลกทำให้คนไทยเกิดความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และยังเป็น การให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาได้ตระหนักต่อการเตรียมความพร้อมในการดำรงสถานะของสถาบันการศึกษาและดำเนินไปควบคู่กับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีรวมถึงการตระหนักคิดเชิงปรัชญาที่เป็นฐานคติในการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับสังคมโลกที่นับวันจะก้าวสู่สังคมดิจิทัลทุกขณะ เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตต่อไป จึงควรอย่างยิ่งที่กระทรวงศึกษาธิการ ต้องเปลี่ยนแปลงแนวทางในการจัดการศึกษาใหม่ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การอาชีวศึกษา และรวมถึงการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ให้มีความสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศที่จะก้าวสู่ยุคดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบในอนาคต เพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมรับมือกับสังคมในยุคดิจิทัล แนวทางที่สำคัญในการขับเคลื่อนดังกล่าวคือ การนำ Digital Age Education เข้ามาเป็นแนวคิดเชิงปรัชญาในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์ให้เป็นผู้ที่สมบูรณ์

เพ็ญจันทร์ สินธุเขต (อ้างถึงใน ยืน ภู่วรรณ, 2557 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึง ในอนาคต เราจะอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อมสื่อใหม่ แสวงหาความรู้เทคโนโลยี ปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต วิธีการ และโครงสร้างองค์กร ทำให้ทุกคนเป็น Global citizen การศึกษาต้องปรับตัวเอง ซึ่งต้องใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ Behaviorism Cognitivism Constructivism Connectivism ซึ่งสอดคล้องกับ วิรัช ปิ่นทศศิริโรจน์

(2563 : ออนไลน์) กล่าวถึง ยุค Thailand 4.0 ควรให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้บนโลกมาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์พัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ ซึ่งมีปัจจัยหลัก 3 ปัจจัย คือ Internet ความคิดสร้างสรรค์ การปฏิสัมพันธ์กับสังคม ให้นักเรียนมีโอกาสสร้างนวัตกรรม สอดคล้องกับ ฟาฏีนา วงศ์เลขา (2563 : ออนไลน์) กล่าวว่ายุคดิจิทัล เป็นยุค "โลก คือห้องเรียน" มีการนำสื่อเทคโนโลยี ในการถ่ายทอดความรู้จากครูผู้สอนไปสู่ผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ สนใจใฝ่เรียนรู้สนุกสนาน กระตือรือร้นในการเรียนรู้มากขึ้น ครูมีบทบาทในการเป็นผู้อำนวยความสะดวก และชี้แนะแนวทางเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และบางครั้งอาจจะต้องเป็นผู้ร่วมเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียนด้วย จึงต้องมีคุณลักษณะที่เรียกว่า e-Teacher

เพ็ญจันทร์ สินธุเขต (อ้างถึงใน เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว, ดิลกะ ลัทธพิพัฒน์ และ ไกรยศ ภัทราวาท สรวงมณต์ สิทธิสมาน, 2563 : ออนไลน์) สรุปว่า อนาคต “ระบบการศึกษาไทย ต้องเร่งปรับตัวเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่นักลงทุนรวมทั้งตอบสนองนโยบายรัฐบาลเรื่อง Thailand Economy 4.0 และความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศ โดยเริ่มต้นจากการสร้างโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพให้เท่าเทียมกันแก่เด็กเยาวชนทุกคนในประเทศ ผักผ่อนทักษะที่ตลาดแรงงานต้องการในอนาคตมากกว่าทักษะการทำงานซ้ำ ๆ (Routine Skills) ส่วนแรงงานที่ต้องการยกระดับศักยภาพการทำงานควรมุ่งพัฒนาทักษะที่เทคโนโลยี Non-Routine Skills” และปรับตัวของผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต

เพ็ญจันทร์ สินธุเขต (อ้างถึงใน วิจารย์ พานิช, 2560 : 2-3) กล่าวถึง วิธียกระดับผลลัพธ์การเรียนรู้อย่างง่ายสู่คุณภาพการศึกษา Thailand 4.0 คือควรตั้งความหวังและส่งเสริมให้สูง (High Expectation High Support) ลงทุนที่ห้องเรียน แก้ปัญหาเด็กออกกลางคันปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ใหม่ ดังนี้

1. เรียนโดยลงมือทำเพื่อให้เกิดทักษะ (Learning By Doing)
2. สูดยอดทักษะ 4 ประการ (3ร 1ว) : แรงบันดาลใจ/ไฟ (Inspiration Skill) เรียนรู้ (Learning Skills) ร่วมมือ (Collaboration Skill) วินัย (ในตน) (Self-Discipline Skills)
3. เรียนโดยการลงมือทำเป็นทีม แล้วร่วมกันไตร่ตรองว่าได้เรียนรู้อะไรต้องการเรียนอะไรต่อ/เพิ่ม

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล Thailand 4.0 ควรเป็นการศึกษาเพื่อการสร้างนวัตกรรม เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน เป็นการศึกษาเพื่อสังคม หันมาช่วยเหลือสังคมอย่างจริงจัง และการจัดการศึกษาต้องบูรณาการทั้งศาสตร์ ศิลป์ ชีวิต และเทคโนโลยีเข้าด้วยกันอย่างกลมกลืน เพื่อสร้างคนที่สังคมต้องการได้ในทุกมิติ และมีรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลาย สอดคล้องและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน

3.3 การออกแบบการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล

กรองไต่ อุณหสูต (2563 : ออนไลน์) กล่าวว่า การออกแบบการเรียนรู้เป็นการออกแบบที่มีเป้าหมายความเข้าใจในการเรียนรู้ ผู้ออกแบบหรือผู้สอนจึงต้องคิดอย่างนักประเมินตระหนักถึงหลักฐานของความเข้าใจซึ่งประกอบไปด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการอธิบาย 2) ความสามารถในการแปลความ 3) ความสามารถในการประยุกต์ใช้ 4) ความสามารถในการมองมุมที่หลากหลาย 5) ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น 6) ความสามารถในการเข้าใจตนเอง

การออกแบบระบบการเรียนมีความจำเป็นและมีความสำคัญยิ่งต่อการเสริมสร้างประสิทธิภาพทางการเรียนของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนจากการใช้เทคโนโลยีแบบพกพา (Mobile Learning) ซึ่งเป็นสื่อเทคโนโลยีที่เป็นที่นิยมกันทั่วไปในปัจจุบัน สอดคล้องกับ กุกัลก้า ฮูล์ม และแทร็กเลอร์ (Kukulska-Hulme and Traxler 2013,244-257) ในเรื่องของ การออกแบบ การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ดังนี้

การออกแบบเนื้อหา (Design of Content) โดยการออกแบบจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ ดังนี้

1. การออกแบบเนื้อหาสำหรับผู้เรียน (Learner-Centre Content) จะเน้นไปในการสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง
2. การออกแบบเนื้อหาสำหรับบุคคลทั่วไป (Personalized Content) ผู้เรียนมีความคิดเห็นถึงการออกแบบเนื้อหาสำหรับบุคคลทั่วไปว่าการออกแบบเนื้อหาสำหรับคนทั่วไปนั้นไม่เน้นรายละเอียดที่เป็นเนื้อหาเชิงวิชาการมากนักแต่เน้นการแบ่งปันความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน
- 3 ความทันสมัยและเป็นปัจจุบันของเนื้อหา (Update Content) จะต้องมีความทันสมัยและเป็นปัจจุบันตลอดเวลาเพื่อให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนและก้าวทันความรู้ใหม่ ๆ
4. การจัดแบ่งช่วงเวลาการใช้เนื้อหา (Time or Scheduled Content) ควรคำนึงถึงการจัดแบ่งช่วงเวลาของการใช้เนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับวัย เพศ อายุของผู้เรียน
5. การสื่อสารเชิงวนเนื้อหา (Aural Content) ควรใช้ภาษาเขียนมาทำการเรียบเรียงให้เป็นภาษาหรือข้อความที่เข้าใจง่าย มีความเหมาะสม ไม่ยึดเยื้อจนหาเนื้อหาความรู้ไม่ได้
6. ความยืดหยุ่นของเนื้อหา (Flexible Content) ควรใช้เนื้อหาที่มีความเหมาะสมไม่ตึงเครียด ควรเพิ่มทางเลือกให้กับผู้เรียนในการสอบถามหรือให้ความคิดเห็นได้ และการออกแบบเนื้อหาไม่ควรมีแค่ตัวอักษรอย่างเดียวแต่ควรมีภาพหรือสีที่แสดงให้เห็นถึงความน่าสนใจมากขึ้น

การออกแบบกิจกรรมทางการเรียน (Design of Activities)

1. พฤติกรรมทางการเรียน (Behaviorist Learning) หมายถึง ความสนใจในเนื้อหา การแสดงออก หรือลักษณะของผู้เรียน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่แสดงออกให้เห็นต่อกิจกรรมหรือเนื้อหา ดังนั้นการออกแบบกิจกรรมทางการเรียนจะต้องคำนึงถึงช่วงอายุของผู้เรียนเพราะผู้เรียนแต่ละช่วงอายุมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน
2. การสร้างสรรค์ทางการเรียน (Constructivist learning) การออกแบบกิจกรรมในการเรียนรู้ควรเป็นไปอย่างสร้างสรรค์ กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวมมากขึ้น

การออกแบบกระบวนการสื่อสาร

1. การออกแบบกระบวนการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญของการออกแบบการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล เพราะในบางครั้งอาจจะไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาเขียนทั้งหมดแต่จะเน้นเป็นรูปภาพ การตอบโต้กันผ่านทางจอภาพ ซึ่งผู้สอนจะต้องออกแบบของเนื้อหากระบวนการสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและสามารถต่อยอดความคิดได้

2. มีระบบการจัดการเก็บรวบรวมสารสนเทศทั้งในรูปแบบของภาพและเสียง เพื่อให้กระบวนการเรียนรู้มีความน่าสนใจ น่าติดตามไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อ

สรุป องค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 3 ส่วนที่สำคัญ คือ การออกแบบเนื้อหา การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และการออกแบบการสื่อสารซึ่งเป็นเรื่องสำคัญต่อการเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถทางการเรียนของผู้เรียนในสังคมยุคที่ทุกคนต่างเรียกว่า สังคมไร้สาย ที่สามารถเชื่อมโยงกันได้ทั่วโลก หรือสังคมแห่งยุคดิจิทัล (Digital Age)

3.4 เป้าหมายการพัฒนา “คน” ในการศึกษายุคดิจิทัล Thailand 4.0

เป้าหมายการจัดการศึกษาไทยในยุคดิจิทัล Thailand 4.0 เป็นการเตรียมพร้อมสร้างคนไทยยุคใหม่สู่โลกอนาคต สุวิทย์ เมษินทรีย์ (2563 : ออนไลน์) สรุปเป้าหมายที่สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2560 : 3-17) กำหนดแผนพัฒนาการศึกษาชาติ 2560-2574 เพื่อการปฏิรูปประเทศที่มุ่งสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยต้องปฏิรูปการศึกษาใน 5 ด้าน คือ ด้านการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา ด้านความเท่าเทียมคุณภาพ ด้านการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง ด้านความมีประสิทธิภาพ และผลลัพธ์สุดท้ายคือสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณธรรมมุ่งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน และทักษะของเด็กไทยในศตวรรษที่ 21 ซึ่ง อนุชาติ พวงสาลี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559 : 14-15) ได้กล่าวถึง การขับเคลื่อนปฏิรูปการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีเป้าหมายของการศึกษา คือ การสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เยาวชนสามารถพัฒนาศักยภาพสูงสุดของความ เป็นมนุษย์ และวิจารณ์ พานิช (2555: 16-21) และ เดลินิวส์ (2559 : ออนไลน์) ได้สรุปทักษะในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. องค์ความรู้สำคัญ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับโลก (Global Awareness) ความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economics, Business and Entrepreneurial Literacy) ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองที่ดี (Civic Literacy) ความรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Literacy)

2. ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในศตวรรษที่ 21 คือ การเรียนรู้ 3R x 8C 3R คืออ่านออก (Reading) เขียนได้ (Writing) และคิดเลขเป็น (Arithmetics) 8C คือ 1) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) 2) ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) 3) ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) 4) ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) 5) ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information, and Media Literacy) 6) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) 7) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และ 8) มีคุณธรรม มีเมตตา กรุณา มีระเบียบวินัย (Compassion)

ไกรยศ ภัทราวาท และกัจจร ตติยกุลวิ (ไทยโพสต์, 2559) กล่าวถึง รายงานเวทีเศรษฐกิจโลก หรือ World Economic Forum ถึง 10 ทักษะ ที่ตลาดแรงงานโลกต้องการในปี 2020 ดังนี้ 1) ทักษะการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน 2) การคิดวิเคราะห์ 3) ความคิดสร้างสรรค์ 4) การจัดการ

บุคคล 5) การทำงานร่วมกัน 6) ความฉลาดทางอารมณ์ 7) รู้จักประเมินและการตัดสินใจ 8) มีใจรักบริการ 9) การเจรจาต่อรอง 10) ความยืดหยุ่นทางความคิดสอดคล้องกับผลสำรวจความต้องการแรงงานของนายจ้าง คาดหวังให้พนักงานมีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) และความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) การจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยจะต้องมีทักษะการคิด สามารถคิดวิเคราะห์ มีเหตุมีผล เข้าใจและต้องให้ความสำคัญในเรื่องของการใช้ภาษาอังกฤษ ครูจะต้องแสวงหาความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมนวัตกรรม

สรุปได้ว่า เป้าหมายการพัฒนา “คน” ในการศึกษายุคดิจิทัล Thailand 4.0 การขับเคลื่อนปฏิรูปการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีเป้าหมายของการศึกษา คือ การสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เยาวชนสามารถพัฒนาศักยภาพสูงสุดของความเป็นมนุษย์ มีทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) คือ 3R X 8C ประชาชนทุกคนเข้าถึงการศึกษาอย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพสามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ ระบบการบริหารการศึกษาที่มีประสิทธิภาพเพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่า และบรรลุเป้าหมายที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง

3.5 แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยในยุคดิจิทัล Thailand 4.0

นโยบายนายกรัฐมนตรีปฏิรูปการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559 : 9) ซึ่งรัฐบาลได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษา คือจัดให้มีการปฏิรูปการศึกษา เพื่อมุ่งสู่การปฏิบัติ รัฐบาลจึงกำหนดจุดเน้น 6 ยุทธศาสตร์ กระทรวงศึกษาธิการ คือ 1) ยุทธศาสตร์ด้านหลักสูตรและกระบวนการยุทธศาสตร์ด้านการผลิตและพัฒนาครู 2) ยุทธศาสตร์ด้านการทดสอบการประเมิน 3) การประกันคุณภาพและการพัฒนามาตรฐานการศึกษา 4) ยุทธศาสตร์ด้านผลิตและพัฒนากำลังคนด้านงานวิจัย ที่สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาประเทศ 5) ยุทธศาสตร์ด้าน ICT เพื่อการศึกษา และ 6) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ และกำหนดภารกิจเร่งด่วน และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพบริหารในสถานศึกษา และในระดับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบาย 11 นโยบาย คือเร่งปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน เร่งพัฒนาความแข็งแกร่งทางการศึกษา เร่งปรับระบบสนับสนุนการจัดการศึกษา ยกระดับความแข็งแกร่งมาตรฐานวิชาชีพ เร่งสร้างระบบให้เขตพื้นที่การศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เร่งรัดปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็ง สร้างระบบการควบคุมเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา สร้างวัฒนธรรมใหม่ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพเร่งปรับระบบการบริหารงานบุคคล มุ่งสร้างพลเมืองดี นำการศึกษาไปแก้ไขปัญหาสังคม และทุ่มเทมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษา

การจัดการศึกษาจึงไม่ใช่หน่วยงานที่แยกส่วน แต่สังคมทุกส่วนต้องร่วมกันตระหนัก มีบทบาทและพัฒนาร่วมกัน สอดคล้องกับหลักแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เครื่องมือที่นำไปสู่ความสมดุล มั่นคง มั่งคั่ง ประกอบด้วยหลักการ 3 ประการ คือ 1) หลักพอประมาณ 5 ประการ คือ พอดี ด้านจิตใจ พอดีด้านสังคม พอดีด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พอดีด้านเทคโนโลยี พอดีด้านเศรษฐกิจ 2) หลักความมีเหตุผล 5 ประการ คือยึดความประหยัด ยึดถือการประกอบอาชีพ

ด้วยความถูกต้อง สุจริต ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์ ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี 3) หลักของควมมี ภูมิคุ้มกัน 2 ประการ คือ ภูมิปัญญา หมายถึง มีความรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง และภูมิธรรม หมายถึง ซื่อสัตย์ สุจริต ขยันอดทนและแบ่งปัน การดำเนินการในสถานศึกษา ได้แก่ วางระบบบริหารจัดการใน โรงเรียนให้เป็นไปตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง จัดกิจกรรมการเรียนการสอน

พาสนา จุฬรัตน์ (2563 : ออนไลน์) ได้กล่าวว่า สถาบันการศึกษาและครูผู้สอนควร ต้องจัดการศึกษา/จัดการเรียนรู้ไปในทิศทางเชิงสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น โดยการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เมื่อใดที่ผู้เรียนมีความสุขและสนุกกับการเรียนรู้ และคิดว่าสิ่งใดที่ยากสิ่งนั้นยิ่งท้าทาย นั้นแสดงว่าการยกระดับคุณภาพ การศึกษาของชาติประสบความสำเร็จแล้ว “การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในยุค Thailand 4.0” โดยแยกหัวข้อให้เห็นชัดเจน ดังนี้

1. การเตรียมหลักสูตรการศึกษาทุกระดับจำเป็นต้องได้รับการปฏิรูป เพื่อให้ สอดคล้องกับ บริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การศึกษาหรือหลักสูตรในยุค Thailand 4.0 ควรมีเป้าหมายหลักเพื่อผลผลิต โดยครูต้องฝึกให้ผู้เรียนใช้ทักษะการคิดมากกว่าการใช้ความจำ ไม่เน้นการสอน/การเรียนรู้แบบท่องจำไม่เน้นการสอบเพื่อให้ได้คะแนนสูง ๆ ครูผู้สอนควรเลิกการ บรรยายเป็นสำคัญ แต่ควรให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์และใช้สถานการณ์ปัญหา เป็นฐานในการเรียนรู้ (Problem Base Learning) และใช้การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ ลักษณะเหล่านี้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ โดยผู้เรียนได้แสวงหาความรู้มาใช้ในการ แก้ปัญหาที่ได้รับมอบหมายอย่างมีกระบวนการและมีขั้นตอน ซึ่งจะทำได้มาซึ่งความรู้ที่ทันต่อ เหตุการณ์และ เป็นความรู้ที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้จริง

2. บทบาทของครูผู้สอนในยุคThailand 4.0 ครูควรเป็นผู้ที่มีบทบาทในการหล่อ หลอม ให้เกิดทักษะที่สำคัญแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนจึงมีหน้าที่เป็น “ผู้อำนวยการความสะดวก ในการเรียนรู้” หรือเรียกว่า “กระบวนการ (facilitator)”

3. ทักษะที่สำคัญสำหรับผู้เรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 การจะก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ในบริบทที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา นอกจากการปรับปรุงเรื่องของหลักสูตร ตำรา และบทบาทของ ครูผู้สอนแล้ว เราก็ควรจะต้องส่งเสริมทักษะแห่งอนาคตให้กับผู้เรียนด้วย เพราะเป็นทักษะที่จำเป็น สำหรับการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมในอนาคต ซึ่งทักษะที่สำคัญเหล่านี้ ได้แก่ ทักษะการคิดเชิงบริหาร ทักษะการใช้ Internet ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการคิดอย่างมี วิจารณญาณ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่าง บุคคลทักษะด้านภาษาอังกฤษ ทักษะด้านคณิตศาสตร์ และทักษะด้านจิตสาธารณะ โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (อานนท์ ศักดิ์วีระวิทย์, 2563 : ออนไลน์)

3.1 ทักษะการคิดเชิงบริหาร (Executive Function Skills) ทักษะที่จำเป็น สำหรับเด็กไทย คือทักษะการคิดเชิงบริหาร (Executive Function : EF) ซึ่งเป็นทักษะทางสมองที่ เด็กใช้ควบคุมอารมณ์ ความคิด และการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อกำกับตนเองให้สามารถทำงานจน ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ EF จะช่วยให้เด็กคิดเป็น เรียนรู้เป็น แก้ปัญหาเป็น สามารถ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

3.2 ทักษะการใช้ Internet (Internet Skills) Internet เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการค้นคว้าหาความรู้ โดยเฉพาะในปัจจุบัน ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่า Internet มีประโยชน์และจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กหรือผู้เรียนก้าวเข้าสู่ยุค 4.0 เด็กในปัจจุบันจะอยู่กับ Internet เกือบตลอดเวลา เด็กใช้ชีวิตส่วนใหญ่ไปกับ Social Media รวมทั้งเรียนหนังสือกับ Youtube การใช้ Internet ก็เปรียบเสมือนเหรียญที่มี 2 ด้าน คือ มีทั้งข้อดีและข้อเสีย

3.3 ทักษะการคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking Skills) การสร้างคนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นทักษะในการคิดวิเคราะห์เป็นหลัก เพราะบุคคลที่รู้จักคิดวิเคราะห์ จะเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน การคิดวิเคราะห์เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตและเป็นพื้นฐานของการคิดทั้งหมด บุคคลที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์จะมีความสามารถ ในด้านต่าง ๆ เหนือกว่าบุคคลทั่วไป

3.4 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking Skills) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นความสามารถทางการคิดที่ช่วยให้บุคคลไตร่ตรอง พิจารณา ประเมินข้อมูลและสิ่งต่าง ๆ อย่างรอบด้าน รู้ที่มาที่ไปเข้าใจเหตุและผล ซึ่งจะช่วยลดความผิดพลาดในการตัดสินใจได้ในการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ประเทศที่บุคคลสามารถพัฒนานวัตกรรมได้เอง จำเป็นที่เด็กหรือ ผู้เรียนควรได้รับการส่งเสริมให้มีความคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นผู้ที่ไม่หลงเชื่ออะไรง่าย ๆ ต้องรู้จักคิดอย่างรอบด้านสามารถประมวลข้อมูลทั้งทางด้านข้อเท็จจริง และความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่คิด ทั้งทางกว้าง ทางลึก และไกล ตลอดจนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลและพิจารณาข้อมูลอย่างสมเหตุสมผลได้

3.5 ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving Skills) ในการก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ทักษะการแก้ปัญหาเป็นทักษะที่มีความสำคัญยิ่ง ประเทศชาติจะไม่สามารถพัฒนาหรือสร้างนวัตกรรมของตนขึ้นมาได้ ถ้าทรัพยากรบุคคลไม่มีทักษะในการแก้ปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในตัวผู้เรียนจำเป็นจะต้องได้รับการพัฒนาและฝึกฝนให้มีทักษะนี้ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

3.6 ทักษะความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking Skills) นักวิชาการอธิบายว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถทางสมองระดับสูงที่คิดได้กว้างไกล หลายทิศทาง หลายแง่มุม หรือที่เรียกว่าลักษณะการคิดแบบบอบเนกนัย (divergent thinking) ประกอบด้วย ความคิดย่อย ๆ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการคิดสิ่งแปลกใหม่ ไม่เหมือนความคิดของคนทั่วไป รวมทั้งสามารถคิดดัดแปลงความคิดเดิมให้เป็นสิ่งแปลกใหม่ที่มีคุณประโยชน์และได้รับการยอมรับจากสังคม (Socially valued idea)

3.7 ทักษะการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationship Skills) การเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 การเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีทักษะการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าทักษะด้านอื่น ๆ เพื่อที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมและทำงานร่วมกันในสังคมได้ ไม่ว่าจะในสังคมไทยด้วยตนเอง หรือการติดต่อสัมพันธ์กันกับชาวต่างชาติก็ตาม การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตลอดเวลาและมีความสำคัญในการดำเนินชีวิตทั้งในระดับส่วนตัวและส่วนรวม สัมพันธภาพระหว่างบุคคลจึงเป็นการสร้างพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสม เป็นทักษะทางสังคมที่สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ ในบริบททางการศึกษา ครูผู้สอนมีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะด้านนี้ให้แก่ผู้เรียน

ซึ่งครูผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติด้านต่าง ๆ ดังนี้ (1) ฝึกการสื่อสาร โดย สลับการเป็นผู้ฟังและผู้พูดที่ดี (2) ฝึกการแสดงน้ำใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักการให้และการรับ (3) ฝึกการให้เกียรติผู้อื่นอย่างจริงใจ เพราะจะช่วยให้ผู้อื่นมีความภาคภูมิใจและมีความรู้สึกที่ตอบสนองมา (4) ฝึกการชมเชยและให้กำลังใจผู้อื่นในสถานการณ์ที่เหมาะสม

3.8 ทักษะด้านภาษาอังกฤษ (English skills) ทักษะภาษาอังกฤษเป็นหัวใจสำคัญในการสื่อสารกับนานาชาติ ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสาร การค้าขาย และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฯลฯ ในยุค Thailand 4.0 ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ (English Proficiency) จึงนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะภาษาอังกฤษจะช่วยให้เด็กไทยสามารถค้นคว้าหาข้อมูลและติดตามความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ เทคโนโลยี และวิทยาการด้านต่าง ๆ ได้จากทั่วโลก

3.9 ทักษะด้านคณิตศาสตร์ (Mathematics Skills) ความสามารถทางคณิตศาสตร์เป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการสร้างองค์ความรู้ และศึกษาหาความรู้ในสาขาวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคมศาสตร์

3.10 ทักษะด้านจิตสาธารณะ (Public Mind Skills) ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ซึ่งกระแสความเจริญอย่างรวดเร็วนี้จะส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทย เช่น มีการแข่งขันกันสูงมีการให้คุณค่าของวัตถุสิ่งของมากกว่าความดีงาม มีการแก่งแย่งชิงดีกัน เอาเปรียบคนที่ด้อยกว่า มีความเห็นแก่ตัว และมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองมากกว่าผลประโยชน์ของส่วนรวม การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะเป็นหน้าที่ที่ครูผู้สอนทุกคนพึงตระหนักและต้องร่วมมือกัน ปลูกฝังให้เกิดแก่ผู้เรียน โดยการสอดแทรกไว้ในกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาที่ตนเองสอนแต่ละครั้ง หรืออาจจะบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ครูผู้สอนควรให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับจิตสาธารณะ โดยผ่านการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง (Learning by doing) จากวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง และค่อยเป็นค่อยไป อย่างเร่งรีบจนเกินไป

สรุปได้ว่า การศึกษาจึงต้องเร่งดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ ให้กับผู้เรียน เพื่อก้าวเข้าสู่ “การศึกษา 4.0” อย่างเป็นรูปธรรม กล่าวคือ ในการเรียนรู้ใด ๆ ก็ตาม ผู้เรียนจะต้องได้รับการสอนให้มี “ความรู้คู่คุณธรรมและมีทักษะในศตวรรษที่ 21” ได้แก่ ทักษะการคิดเชิงบริหาร ทักษะการใช้ Internet ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ทักษะด้านภาษาอังกฤษ ทักษะด้านคณิตศาสตร์ และทักษะด้านจิตสาธารณะ

3.6 ทักษะชีวิตสำหรับวัยรุ่นในศตวรรษที่ 21

ทักษะชีวิต (Life Skills) เป็นทักษะภายในที่จะช่วยให้วัยรุ่นสามารถเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัว การตัดสินใจ การสื่อสาร การจัดการกับอารมณ์และความเครียดในการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ยากลำบาก สามารถคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ และสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี รู้จักเอาใจใส่ผู้อื่น และสามารถจัดการกับชีวิตของตนเองได้เป็น

อย่างดี องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้กำหนดทักษะชีวิตไว้ 10 ทักษะ ดังนี้ (มูลนิธิยุวพัฒน์, 2563 : ออนไลน์)

1. ทักษะการตัดสินใจ (Decision making) เป็นความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตได้อย่างมีระบบ เช่น ถ้าบุคคลสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการกระทำของตนเอง ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านสุขภาพหรือความปลอดภัยในชีวิต โดยประเมินทางเลือกและผลที่ได้จากการตัดสินใจเลือกได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ก็จะมีผลต่อการมีสุขภาพที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ

2. ทักษะการแก้ปัญหา (Problem solving) เป็นความสามารถในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตได้อย่างมีระบบ ไม่เกิดความเครียดทั้งทางร่างกายและจิตใจจนอาจลุกลามเป็นปัญหาใหญ่โตเกินแก้ไขได้

3. ทักษะการคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) เป็นความสามารถในทางความคิด ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา โดยใช้วิธีการคิดแบบสร้างสรรค์เพื่อค้นหาทางเลือกต่าง ๆ รวมทั้งผลที่จะเกิดขึ้นในแต่ละทางเลือก และสามารถนำประสบการณ์มาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

4. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking) เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ และประเมินปัญหาหรือสถานการณ์ที่อยู่รอบตัวที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณสามารถช่วยให้วัยรุ่นตระหนักและประเมินผลสิ่งที่จะมีผลกระทบต่อทัศนคติและพฤติกรรมของตนเอง เช่น การรู้จักคุณค่าในตนเอง การจัดการกับความกดดันจากเพื่อน ๆ หรือการรับข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ

5. ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Communication) เป็นความสามารถในการใช้คำพูดและท่าทางเพื่อแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดของตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัฒนธรรมและสถานการณ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็น การแสดงความต้องการ การแสดงความชื่นชม การขอร้อง การเจรจาต่อรอง การตักเตือน การช่วยเหลือ การปฏิเสธ

6. ทักษะการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal relationship) เป็นความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันและกัน สามารถรักษาสัมพันธภาพไว้ได้ยืนยาว

7. ทักษะการตระหนักรู้ในตน (Self-awareness) เป็นความสามารถในการค้นหา รู้จักและเข้าใจตนเอง เช่น รู้ข้อดีข้อด้อยของตนเอง รู้ความต้องการและสิ่งที่ไม่ต้องการของตนเอง ซึ่งจะช่วยให้วัยรุ่นเข้าใจตัวเองเวลาเผชิญกับความเครียดหรือสถานการณ์ต่าง ๆ และทักษะนี้ยังเป็นพื้นฐานของการพัฒนาทักษะอื่น ๆ เช่นการสื่อสาร การสร้างสัมพันธภาพ การตัดสินใจ ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

8. ทักษะการเข้าใจผู้อื่น (Empathy) เป็นความสามารถในการเข้าใจความเหมือนหรือความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านความสามารถ เพศ วัย ระดับการศึกษา ศาสนา ความเชื่อ สติปัญญา ฯลฯ ซึ่งจะช่วยทำให้สามารถยอมรับบุคคลที่ต่างจากเรา เกิดการช่วยเหลือบุคคลที่ด้อยกว่า หรือได้รับความเดือดร้อน

9. ทักษะการจัดการกับอารมณ์ (Coping with emotion) เป็นความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของตนเองและผู้อื่น รู้ว่าอารมณ์มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมอย่างไร รู้วิธีการจัดการกับอารมณ์โกรธและความเศสเศร้า ที่ส่งผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจได้อย่างเหมาะสม

10. ทักษะการจัดการกับความเครียด (Coping with stress) เป็นความสามารถในการรับรู้ถึงสาเหตุของความเครียด รู้วิธีผ่อนคลายความเครียด และแนวทางในการควบคุมระดับความเครียดเพื่อให้เกิดพฤติกรรมในทางที่ถูกต้องเหมาะสมและไม่เกิดปัญหาด้านสุขภาพ

สรุปได้ว่า ทักษะชีวิตทั้ง 10 ทักษะนี้ไม่สามารถเกิดขึ้นเองได้ ต้องอาศัยการฝึกฝนซึ่งผู้เรียนต้องพร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง ได้อย่างมีความสุข และต้องฝึกฝนให้มีทักษะการวิเคราะห์ การตัดสินใจ และการปฏิบัติตนที่เหมาะสม รู้จักที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่แตกต่างจากตนเอง

4. แนวคิดวิถีชีวิตใหม่ (New Normal)

4.1 ความหมายของวิถีชีวิตใหม่ (New Normal)

ราชบัณฑิตยสภา ได้บัญญัติศัพท์ "New Normal" เพิ่มเข้ามา โดย ศ.นพ.สุรพล อิศร ไกรศีล (2563 : ออนไลน์) นายกราชบัณฑิตยสภา เปิดเผยว่า ราชบัณฑิตยสภาได้แต่งตั้งคณะกรรมการบัญญัติศัพท์ใหม่ที่อยู่ในกระแสสังคมร่วมสมัย โดยได้บัญญัติศัพท์และให้นิยามคำว่า "New Normal" และ "New Norm" คำว่า New Normal เป็นวลีและเป็นสำนวน ซึ่ง Oxford Dictionary ได้ให้นิยามว่า "A previously unfamiliar or atypical situation that has become standard, usual, or expected." หมายถึงสถานการณ์หรือปรากฏการณ์ที่แต่เดิมเป็นสิ่งที่ไม่ปกติ ผู้คนไม่คุ้นเคย ไม่ใช่มาตรฐาน ต่อมาเมื่อเหตุหรือเกิดวิกฤตบางอย่าง จึงมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้สถานการณ์หรือปรากฏการณ์นั้นกลายเป็นสิ่งที่ปกติและเป็นมาตรฐาน

สอดคล้องกับรศ.มาลี บุญศิริพันธ์ (2563 : ออนไลน์) คณะกรรมการบัญญัติศัพท์นิเทศศาสตร์ราชบัณฑิตยสภา ได้อธิบายคำนี้ผ่านทาง เฟซบุ๊ก Malee Boonsiripunth อธิบายความหมายคำว่า New Normal แปลว่า ความปกติใหม่ ฐานวิถีชีวิตใหม่ หมายถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต อันเนื่องมาจากมีบางสิ่งมากระทบ จนแบบแผนและแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยอย่างเป็นปกติและเคยคาดหมายล่วงหน้าได้ ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่ไม่คุ้นเคย รูปแบบวิถีชีวิตใหม่นี้ ประกอบด้วยวิถีคิด วิธีเรียนรู้ วิธีสื่อสาร วิธีปฏิบัติ และการจัดการ การใช้ชีวิตแบบใหม่เกิดขึ้นหลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงและรุนแรงอย่างใดอย่างหนึ่ง ทำให้มนุษย์ต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ปัจจุบันมากกว่าจะดำรงรักษาวิถีดั้งเดิมหรือหวงแหนถึงอดีต

"New Normal" ในบริบทสถานการณ์การแพร่ระบาดของ "โควิด-19" ช่วงปลาย พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ. 2563 นั้น อธิบายได้ว่า เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรง จนแพร่กระจายไปในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ผู้คนเจ็บป่วยและล้มตายจำนวนมาก จนกลายเป็นความสูญเสียอย่างใหญ่หลวงอีกครั้งหนึ่งของมนุษยชาติ มนุษย์จึงจำเป็นต้องป้องกันตนเองเพื่อให้มีชีวิตรอดด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดำรงชีวิตที่ผิดไปจากวิถีเดิมๆ โดยมีการปรับหาวิธีการดำรงชีวิตแบบใหม่เพื่อให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อ ควบคู่ไปกับความพยายามรักษาและฟื้นฟูศักยภาพทางเศรษฐกิจและธุรกิจ นำไปสู่การสรรค์สร้างสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ เทคโนโลยีใหม่ๆ มีการปรับแนวคิด วิสัยทัศน์ วิธีการจัดการ ตลอดจนพฤติกรรมที่เคยทำมาเป็นกิจวัตร เกิดการเบี่ยงเบนออกจากความคุ้นเคยอันเป็นปกติมาแต่เดิมในหลายมิติ ทั้งในด้านอาหาร การแต่งกาย การรักษาสุขภาพ

การศึกษาเล่าเรียน การสื่อสาร การทำธุรกิจ ฯลฯ ซึ่งสิ่งใหม่เหล่านี้ได้กลายเป็นความปกติใหม่ จนในที่สุด เมื่อเวลาผ่านไป ก็ทำให้เกิดความคุ้นชินก็จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตปกติของผู้คนในสังคม

พฤติกรรมกับชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) (บดินทร์ ชาติระเวที. 2563 : ออนไลน์)

เป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต และกำลังจะกลายเป็นวิวัฒนาการใหม่ของสังคมมนุษย์และระบบสังคมใหม่ จากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ หรือ COVID-19 เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสุขภาพของประชากรทั่วโลก ทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนการดำเนินชีวิต เพื่อสร้างความปลอดภัยและลดการแพร่กระจายของเชื้อโรค ทุกคนต้องมีการปรับตัวเป็นอย่างมากในการดูแลตนเอง รูปแบบชีวิตวิถีใหม่ประกอบด้วย วิถีคิด วิถีเรียนรู้ วิถีสื่อสาร วิถีปฏิบัติ และการจัดการการใช้ชีวิตแบบใหม่เกิดขึ้นหลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลง ทำให้มนุษย์ต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ปัจจุบันมากกว่าจะดำรงรักษาวิถีดั้งเดิมหรือหวนหาถึงอดีต ซึ่งสิ่งที่จะเกิดขึ้นล้วนเป็นสิ่งใหม่ที่ต้องปรับตัว การเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมและการ ใช้ชีวิตที่คาดว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด กล่าวคือ

1. หน้ากากอนามัยและแอลกอฮอล์เจล ยังคงเป็นอุปกรณ์ที่ช่วยในการป้องกันตัวเองเป็นที่ต้องการและผู้คนมีการใช้กันมากขึ้นจนเป็นเรื่องปกติ เพราะเป็นวิธีการป้องกันตัวจากความเสี่ยงจากการติดเชื้อโรค และการแพร่กระจายเชื้อโรคไปยังบุคคลอื่น
2. distancing ทั้งในแง่ของร่างกายและจิตใจด้วย ความเชื่อใจกันที่เคยแสดงออกมาผ่าน Human Touch จะน้อยลง
3. การให้ความสำคัญกับรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ ปลอดภัย และมีความสะอาด โดยเน้นอาหารที่มาจากธรรมชาติ หรือ ออร์แกนิก มากขึ้น
4. การออกกำลังกายมากขึ้น หันมาดูแลสุขภาพของตนเองมากขึ้น ใส่ใจตนเอง และรักตัวเองมากขึ้น
5. ลดการพบปะผู้คนในสังคม แล้วหันมาใช้ชีวิตและทำงานที่บ้าน มีเวลาอยู่กับครอบครัวมากขึ้น ทำให้มองเห็นแนวทางที่จะสร้างสมดุลชีวิตระหว่างอยู่บ้านมากขึ้น และจะเป็นแนวทางในการปรับสมดุลชีวิตระหว่างเวลาส่วนตัว การงาน และสังคมให้สมดุลมากยิ่งขึ้น
6. หลีกเลี่ยงการสัมผัสกันโดยไม่จำเป็น วัฒนธรรมในการทักทายของผู้คนโดยเฉพาะหลาย ๆ ชาติในตะวันตกที่เคยจับมือ สัมผัสตัวกัน จะเปลี่ยนแปลงไป
7. ดิจิทัลจะกลายเป็นความสำคัญหลักในการดำรงชีวิต ไม่ใช่แค่คน Gen C แต่คือคนทุกรุ่น ทุกวัย จะสามารถใช้งานดิจิทัลได้อย่างคุ้นเคย
8. เทคโนโลยีจะกลายเป็นเรื่องปกติในชีวิตประจำวัน ทั้งการ work from home, food delivery, shopping online หรือการเรียนออนไลน์
9. เงินกระดาษ หรือ เหรียญที่หมุนเวียนอยู่ในระบบจะถูกใช้น้อยลงเรื่อย ๆ จนกลายเป็น สังคมไร้เงินสด โดยสมบูรณ์ในไม่ช้า
10. คนมีการแบ่งฝักแบ่งฝ่าย มีการเลือกปฏิบัติมากขึ้น ด้วยเหตุผลทางด้านความปลอดภัย หรือการคำนึงถึงสุขอนามัย
11. ระบบสาธารณสุขจะมีแพลตฟอร์มด้านสุขภาพเป็นบริการพื้นฐาน และการป้องกันความเจ็บป่วยจะมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น

สรุปความหมายของวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) หมายถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต อันเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ “โควิด-19” จนทำให้แบบแผนและแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยอย่างเป็นปกติและเคยคาดหวังล่วงหน้าได้ ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่ไม่คุ้นเคย ทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนการดำเนินชีวิต เพื่อสร้างความปลอดภัยและลดการแพร่กระจายของเชื้อโรค ทุกคนต้องมีการปรับตัวเป็นอย่างมากในการดูแลตนเอง รูปแบบชีวิตวิถีใหม่ประกอบด้วย วิถีคิด วิถีเรียนรู้ วิถีสื่อสาร วิถีปฏิบัติ และการจัดการการใช้ชีวิตแบบใหม่เกิดขึ้นหลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลง

4.2 การจัดการศึกษาตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ (New Normal)

"New Normal" ด้านการศึกษาไทย พบว่าเด็กๆ ในยุคโควิด-19 ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนใหม่สะท้อน "New Normal" ที่ไม่ค่อยจะสะดวกทั้งกับผู้ปกครองและกับตัวเด็กเอง นั่นคือ “เรียนออนไลน์” ผ่านทางช่องทีวีดาวเทียม DLTV และเรียนผ่านแอปฯ เว็บไซต์ และช่อง youtube ของ DLTV ได้เช่นกัน แต่ปรากฏว่าเด็ก ๆ ประสบปัญหาการเรียนออนไลน์มากมายหลายอย่าง เช่น การค้นหาสัญญาณช่องไม่เจอ การโหลดแอปฯ ไม่ได้ หรือแม้แต่ปัญหาเรื่องอุปกรณ์อย่าง แล็บท็อป มือถือ แท็บเล็ต และการติดตั้งอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เป็นต้น

การเรียนรู้ใหม่ในวิถี New Normal ต้องเผชิญกับภาวะของการปรับตัว การเรียนรู้แบบออนไลน์กำลังจะกลายเป็นความปกติใหม่ของสังคมไทยมากขึ้น และการเรียนรู้แบบออนไลน์ไม่ใช่แค่การสอนผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์มเท่านั้น แต่การเรียนรู้วิถีใหม่ต้องเปลี่ยนแปลงพื้นที่การเรียนรู้จากพื้นที่สาธารณะสู่พื้นที่ส่วนบุคคล เป็นการเปลี่ยนแปลงพื้นที่การเรียนรู้ที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่ออำนวยความสะดวกในการสอน ทำให้สามารถเรียนรู้ทุกเนื้อหาได้จากทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา การเปลี่ยนพื้นที่จากโรงเรียนสู่โทรศัพท์มือถือหรือเครื่องคอมพิวเตอร์ วิธีการสอนที่ออกแบบให้ตรงตามความต้องการการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน ในการเรียนรู้วิถีใหม่นั้น เป้าหมายของการศึกษาอาจยังคงเดิม แต่ผู้เรียนสามารถใช้วิธีที่แตกต่างในการไปถึงจุดหมายได้ และในการศึกษาแบบวิถีใหม่นี้ การประเมินจะถูกเปลี่ยนจาก “การประเมินผลการเรียน” ไปสู่ “การประเมินผลเพื่อการเรียนรู้” เป็นการวัดผลลัพธ์เพื่อให้เข้าใจว่าผู้เรียนเหมาะกับการเรียนรู้รูปแบบไหน และอะไรที่จะสามารถเติมทักษะที่คาดหวังได้ การประเมินผลในวิถีการศึกษาใหม่จึงเป็นการทำความเข้าใจ ไม่ใช่การตัดสิน

New normal การศึกษาไทยกับ 4 รูปแบบใหม่การเรียนรู้

สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาหรือโควิด-19 ที่แพร่ระบาดไปทั่วโลก ส่งผลให้การเรียนรู้ออนไลน์เข้ามามีบทบาทสำคัญ การเรียนออนไลน์ไม่ใช่ทางเลือกแต่เป็นทางรอดของการศึกษาไทย โรงเรียนต่าง ๆ ต้องกำหนดแนวทางการเรียนการสอนที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถดำเนินการเรียนการสอนต่อไปได้ โดยในมุมมองของ Globish รูปแบบการเรียนการสอนหลังโควิด-19 จะมี 4 รูปแบบ (วันเพ็ญ พุทธนันท์, 2563 : ออนไลน์) ที่สอดคล้องกับ New normal ประกอบด้วย

1. การเรียนผ่านระบบออนไลน์ 100% รูปแบบนี้เหมาะกับโรงเรียนที่มีความพร้อมทั้งด้านระบบการเรียนการสอนและหลักสูตรสำหรับการเรียนผ่านระบบออนไลน์ ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนผ่านระบบออนไลน์ และผู้ปกครองต่างมีความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือสนับสนุน รวมทั้งมีเครื่องมือสนับสนุนการเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟนและอินเทอร์เน็ต

ขณะที่การเรียนการสอนจำเป็นต้องพัฒนารูปแบบการเรียนให้มีความน่าสนใจ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งการเรียนแบบออนไลน์ที่ผ่านมามีหลายโรงเรียนนำร่องเปิดการเรียนแล้ว เพื่อให้นักเรียน ผู้ปกครองและครูสามารถปรับตัว

2. การเรียนในห้องเรียน เหมาะสำหรับโรงเรียนที่มีนักเรียนจำนวนไม่มาก และพื้นที่มากพอให้สามารถปฏิบัติตามนโยบาย Social distancing เพื่อรักษาระยะห่าง และการดูแลสุขภาพอนามัยของนักเรียนได้อย่างเข้มข้นและเคร่งครัด ควบคู่กับการให้นักเรียนทุกคนต้องใส่หน้ากากอนามัย และหมั่นทำความสะอาดมือด้วยแอลกอฮอล์ นอกจากนี้ ทางโรงเรียนต้องหมั่นฆ่าเชื้อโรคทุกจุดในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของไวรัสโควิดซ้ำ

3. การเรียนแบบผสมผสานออนไลน์และออฟไลน์ เหมาะสำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนนักเรียนมาก และไม่มีประสบการณ์จัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์มาก่อน ดังนั้นจึงควรแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม เพื่อสลับวันให้นักเรียนมาเรียนที่โรงเรียน กลุ่มละ 2 วันต่อสัปดาห์ ในขณะที่ 3 วันที่เหลือให้นักเรียนเข้าเรียนผ่านระบบออนไลน์จากที่บ้าน ทั้งนี้เพื่อให้วันที่นักเรียนมาเรียนที่โรงเรียน ทางโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบรักษาระยะห่างได้ รวมทั้งสามารถดูแลสุขภาพอนามัยของนักเรียนอย่างเข้มข้น และเพิ่มการเรียนรู้ที่ได้ประสิทธิผล แนะนำให้โรงเรียนเลือกวิชาที่มีการปฏิบัติหรือต้องทำงานร่วมกันมาจัดการเรียนในห้องเรียน ในขณะที่วิชาอื่นให้จัดการเรียนการสอนผ่านออนไลน์

4. การเรียน Home School การเรียนการสอนรูปแบบนี้จะมีเพิ่มขึ้นในประเทศไทย เนื่องจากผู้ปกครองอาจจะมีกังวลเรื่องความปลอดภัยของบุตรหลานจากโรคภัยไข้เจ็บ มลพิษ มลภาวะ และภัยคุกคามอื่น โดยผู้ปกครองจะมีบทบาทเป็นผู้จัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งอาจจะเป็นการเรียนคอร์สออนไลน์ควบคู่กับการจัดครูเฉพาะวิชาเข้ามาสอนบ้าง ตอบโจทย์รูปแบบการเรียนรู้ของลูกมาประยุกต์กับหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ การเรียน Home School เหมาะกับกลุ่มเด็กมีความต้องการพิเศษ และเด็กที่มีปัญหาโรคประจำตัวที่มีความเสี่ยงหากต้องออกไปเรียนที่โรงเรียน โควิด-19 คือตัวแปรสำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้คนในทุกเพศทุกวัย และยังช่วยลดความเหลื่อมล้ำการเข้าถึงการเรียนรู้ เนื่องจากในวิกฤตครั้งนี้ได้นำพาผู้คนเข้าถึงโลกออนไลน์มากขึ้น เกิดการเข้าถึงโครงข่ายอินเทอร์เน็ตในจังหวัดต่าง ๆ เพื่อรองรับการทำงานและการเรียนจากที่บ้าน

จากวิกฤติ โควิด-19 เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของการศึกษา แนวโน้มของการศึกษาไทยในอนาคตจะเปลี่ยนไปอย่างไรบ้าง กับความท้าทายของโลก (การศึกษา) ที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว จากผลกระทบจากการระบาดครั้งใหญ่ และส่งผลกระทบต่อการศึกษาในระยะยาวตามประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ครู-นักเรียน ปรับตัวสู่โหมด “ออนไลน์” การเปลี่ยนมาสอนออนไลน์ได้นั้นต้องคำนึงถึงความเหมาะสม และประสิทธิภาพของการสอน ที่สำคัญที่สุดคือห้องเรียนออนไลน์ยังทดแทน "ห้องเรียนออฟไลน์" หรือห้องเรียนจริง ๆ ไม่ได้ คือ "ปฏิสัมพันธ์"

2. วิกฤติ คือ โอกาส การเรียนออนไลน์นั้น มีข้อจำกัดเรื่องความพร้อมส่วนบุคคลมากมาย โดยเฉพาะในโรงเรียนที่อยู่ต่างจังหวัดที่คุณครูก็ยังไม่มีความคุ้นชินกับโปรแกรมต่าง ๆ นักเรียนก็ไม่มีอุปกรณ์ รวมถึงสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ไม่ดีนัก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องวางแผน

อย่างจริงจังว่าจะสนับสนุนคุณครูนับแสนคนอย่างไร ต้องประเมินความพร้อมอย่างรอบด้าน เป้าหมายที่แท้จริงของการศึกษา ก็คือการพัฒนาผู้เรียน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การถกเถียง การมีปฏิสัมพันธ์กัน ถึงแม้ว่าการเรียนออนไลน์จะมีข้อจำกัดและอุปสรรคบ้าง แต่ วิกฤติในครั้งนี้ทำให้สถาบันการศึกษา ทั้งผู้เรียนผู้สอนได้ปรับตัวให้ชินกับการเรียนออนไลน์ หลายวิชาเริ่มเห็นทิศทางความเป็นไปได้ในการเรียนออนไลน์ ซึ่งเป็นเรื่องที่สถานศึกษาพยายามสนับสนุนมาโดยตลอด และเป็นโอกาสในการต่อยอดการศึกษาในอนาคต”

3. คาดการณ์การศึกษาในอนาคต

3.1 การเรียนออนไลน์ผ่านเทคโนโลยี การพัฒนาเทคโนโลยีทำให้การศึกษาเกิดนวัตกรรมการเรียนรู้แบบใหม่

3.2 เกิดการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและเอกชน พัฒนาช่องทางการเรียนรู้แบบใหม่ สร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ชั่วคราวเพื่อแก้ปัญหาในช่วงเวลาวิกฤติแบบนี้ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ ของจีนจัดตั้ง รวบรวมหน่วยงานหลายองค์กรมาร่วมกันทำแพลตฟอร์มการเรียนทั้งแบบออนไลน์และถ่ายทอดสดผ่านทางโทรทัศน์ รวมทั้งพัฒนาระบบพื้นฐานที่เอื้อกับการเรียนรู้อื่น ๆ เสริมเข้าไปด้วย

3.3 ความเหลื่อมล้ำที่เกิดจากโอกาสในการเข้าถึงสารสนเทศที่ไม่เท่าเทียม การเรียนออนไลน์เป็นหนึ่งในวิธีแก้ปัญหาอย่างรวดเร็ว และทำได้จริงมากที่สุด ประเทศนั้นต้องมีโครงการ การสื่อสารและอินเทอร์เน็ตที่ดีและราคาถูกทุกคนเข้าถึงได้ แต่ในประเทศที่ยังไม่พัฒนา และประเทศ กำลังพัฒนาที่ยังไม่ได้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การเรียนออนไลน์ยิ่งทำให้เด็กยากจนและผู้ที่ไม่ถึง เทคโนโลยี ถูกละทิ้งและมองข้ามไป

ทั้งนี้การคาดการณ์ต่าง ๆ เพียงเพื่อให้ดูคร่าว ๆ กับการเปลี่ยนแปลงการศึกษา การศึกษาจะคงอยู่ได้และมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับปรับตัว ทักษะ รวมถึงการคิดค้นพัฒนาการเรียนรู้อื่นๆ ใหม่ๆ โควิด-19 อาจจะไม่โหดร้ายต่อการศึกษาเสมอไป แต่เป็นการเตือนให้ เราเกิดการตั้งรับ ตื่นตัว สร้างสรรค์นวัตกรรม เทคโนโลยี ยึดหยุ่นกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม หรือโรคระบาดที่จะเกิดขึ้น ให้เกิดการสมดุล ในอนาคตสถานการณ์จะเป็นอย่างไรต่อไปเราได้แต่คาดการณ์ แต่การเรียนรู้ออนไลน์ ไม่ใช่เรื่องไกลตัวอีกต่อไป ไม่ว่าจะการศึกษาจะเป็นรูปแบบใด สิ่งที่เราทุกคน และทุกประเทศ หนีไม่พ้นเลยก็คือ “การเปลี่ยนแปลง” เราทุกคนต้องไม่หยุดที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ๆ ถ้าหากจะเริ่มต้น และยอมรับในการเปลี่ยนแปลง

สรุปการจัดการศึกษาตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาหรือโควิด-19 ที่แพร่ระบาดไปทั่วโลก ส่งผลให้การเรียนรู้ออนไลน์เข้ามามีบทบาทสำคัญ โรงเรียนต่าง ๆ ต้องกำหนดแนวทางการเรียนการสอนที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถดำเนินการเรียนการสอนต่อไปได้ รูปแบบการเรียนการสอนหลังโควิด-19 ได้แก่ การเรียนผ่านระบบออนไลน์ การปฏิบัติตามนโยบาย Social distancing เพื่อรักษาระยะห่าง และการดูแลสุขภาพอนามัยของนักเรียนได้อย่างเข้มข้นและเคร่งครัด ควบคู่กับการให้นักเรียนทุกคนต้องใส่หน้ากากอนามัย และหมั่นทำความสะอาดมือด้วยแอลกอฮอล์ นอกจากนี้ ทางโรงเรียนต้องหมั่นฆ่าเชื้อโรคทุกจุดในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของไวรัสโควิดซ้ำ มีการเรียนแบบผสมผสานออนไลน์และออฟไลน์ มีการเรียน Home School ซึ่งการเปลี่ยนแปลงการศึกษาจะคงอยู่ได้และมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับปรับตัว ทักษะ รวมถึงการคิดค้นพัฒนาการเรียนรู้อื่นๆ ใหม่ๆ

4.3 นโยบายการจัดการเรียนการสอนของ กศน. ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ New Norma

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีการแพร่ระบาดในหลายประเทศรวมถึงประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความปลอดภัยในชีวิตของนักเรียนนักศึกษา ที่จะได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดดังกล่าวจึงมีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (2563 : 1) ให้สถานศึกษาทุกแห่งของรัฐและเอกชนทั้งในระบบและนอกระบบซึ่งอยู่ในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษ ตั้งแต่วันที่ 18 มีนาคม 2563 เป็นต้นไป จนกว่าจะมีการประกาศเปลี่ยนแปลง ในระหว่างที่สถานศึกษาต้องปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษดังกล่าว หากมีความจำเป็น ให้ส่วนราชการต้นสังกัดกำหนดแนวทางแก้ปัญหาทั้งนี้ให้สถานศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนด้วยการไม่ต้องเข้าชั้นเรียน โดยปรับการเรียนการสอนเป็นทางออนไลน์

ดร.กนกวรรณ วิชาวัลย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มอบนโยบายการจัดการศึกษาให้กับผู้บริหาร และบุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ว่าการจัดการเรียนการสอนของ กศน. ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ New Normal เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ได้มีการพัฒนาครูและบุคลากรของ กศน. อย่างสม่ำเสมอ โดยจัดอบรมครูผู้สอนทางระบบออนไลน์ ทั้งในเรื่องหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรอาชีพ และมีการส่งเสริมให้มีการผลิตรายการ และเผยแพร่ทางดิจิทัลทีวีช่อง 52 และยังมี ETV เป็นบ้านแห่งการเรียนรู้ พร้อมส่งเสริมในเรื่องของอาชีพ ส่วนในเรื่องการดำเนินงาน กศน. ตำบล 5 ดีฟรีเมียม มีการจัดสรรงบประมาณลงไปยังตำบล เพื่อที่จะทำให้ตำบลนั้นได้มีการพัฒนา ซึ่งนอกจากจะมีสิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้แล้ว จะต้องทำให้ประชาชนในทุกช่วงวัยที่มาใช้บริการมีความประทับใจ และยั่งยืนควบคู่กัน

นอกจากนั้น สำนักงาน กศน. มีการเปิดตัว “แอปพลิเคชัน กศน. ออนไลน์” ตอบโจทย์จัดการศึกษาออนไลน์ในช่วงการแพร่ระบาด โควิด-19 ดร.กนกวรรณ วิชาวัลย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนไทย ทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคม ประชาชนต้องปรับตัวอย่างมากในการดำรงชีวิต จึงได้เกิดคำว่า “New Normal” หรือ “ชีวิตปกติวิถีใหม่” ขึ้นมา ด้วยกระทรวงศึกษาธิการมีสำนักงาน กศน. เป็นหน่วยงานที่ดูแลเรื่องการจัดและส่งเสริมการศึกษาดูแลชีวิต ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าถึงบริการในเรื่องการจัดการเรียนการสอนในยุคนี้ ที่ผู้คนต้องอยู่กับบ้านเพื่อป้องกันการติดต่อและแพร่กระจายเชื้อไวรัส Covid-19 การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีของการศึกษาทางไกล หนึ่งในภารกิจของสำนักงาน กศน. ดำเนินการโดยสถาบันการศึกษาทางไกล จะเป็นภารกิจที่สามารถตอบโจทย์การใช้ชีวิตและเข้ากับยุคสมัยได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการพัฒนาจนมีศักยภาพที่ตอบสนองรูปแบบการใช้ชีวิตหรือ Lifestyle ของผู้คนที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งการแพร่ระบาดของ Covid-19 จำเป็นต้องมีระยะห่างทางสังคม หรือ Social Distancing ซึ่งเนื้อหาสาระของแอปพลิเคชัน แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1. กศน.ออนไลน์ ซึ่งเป็นการศึกษาเรียนรู้รายวิชา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยระบบออนไลน์ สามารถเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา สำหรับนักศึกษาและประชาชนที่สนใจ

2. กศน.เพื่ออาชีพและคุณภาพชีวิตออนไลน์ โดยนำเสนอหลักสูตรเพื่อการเรียนการสอนต่อเนื่อง (หลักสูตรระยะสั้น) เพื่อส่งเสริมความรู้ในลักษณะต่างๆ ของสถาบันการศึกษาทางไกล

3. กศน.ตลาดออนไลน์ โดยเปิดพื้นที่ช่องทางการบริการ ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างชาว กศน. และประชาชนทั่วไป ในรูปแบบ E-Commerce ซึ่งถือว่าตอบโจทย์กับรูปแบบการเรียนรู้ของคนไทยในยุคดิจิทัลได้เป็นอย่างดี

ดร.ดิศกุล เกษมสวัสดิ์ เลขาธิการ กศน. เปิดเผยว่า สำนักงาน กศน. ได้ตอบรับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมอบหมายให้สถาบันการศึกษาทางไกลเป็นหน่วยงานหลักในการวางแผนและจัดการเรียนการสอนด้วยระบบออนไลน์ โดยมีแนวคิดในการจัดการศึกษา คือ “สะดวก รวดเร็ว ประหยัด ปลอดภัยและครอบคลุม” ผ่านการใช้ “แอปพลิเคชัน กศน. ออนไลน์” ซึ่งมั่นใจว่าผู้สนใจและนักศึกษา กศน. จะได้เข้าถึงช่องทางการศึกษาได้อย่าง สะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลาไม่ต้องเดินทาง อีกทั้งยังมีความปลอดภัย เนื่องจากเป็นการจัดการเรียนการสอนที่อยู่ไกลกัน สามารถจัดการศึกษารองรับในช่วงการแพร่ระบาด โควิด -19 ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังครอบคลุมด้านเนื้อหาวิชา ที่มีทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาต่อเนื่อง อาชีพ และตลาดออนไลน์ รวมทั้งสามารถรองรับอุปกรณ์ทุกแพลตฟอร์ม ทั้ง Tablet Smartphone คอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์พกพาที่ใช้ระบบปฏิบัติการ iOS และ Android ซึ่งจะทำให้จัดการศึกษาออนไลน์ครั้งนี้ มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาไปสู่การเติบโตของประชาชน และประเทศอย่างยั่งยืน

สำนักงาน กศน.(2563 : 1) แจ้งนโยบายการจัดการเรียนการสอนของ กศน.ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ New Normal เรื่องแนวทางการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ กศน. ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) กศน.เรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อม
 - 1.1 กำหนด Timeline การรับสมัคร การเปิดเรียน การสอบ
 - 1.2 ปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเป็นระบบออนไลน์
 - 1.3 ปรับปรุงรายการออกอากาศสถานี ETV
 - 1.4 จัดทำรายการการสอนการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาอาชีพเพื่อออกอากาศทางทีวีระบบดิจิทัล
 - 1.5 ปรับระบบการเบิกจ่ายที่เอื้อต่อการสอนออนไลน์
 - 1.6 พัฒนาครูและบุคลากรสำหรับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์
 - 1.7 รวบรวมสื่อออนไลน์ และจัดทำ Platform การเรียนรู้
2. การจัดการเรียนการสอน
 - 2.1 การศึกษาขั้นพื้นฐาน กศน. (ภาคเรียนที่ 1/2563 เริ่ม 1 กรกฎาคม – 30 ตุลาคม 2563)
 - 2.2 การศึกษาต่อเนื่อง (ปรับวิธีการให้สอดคล้องกับสถานการณ์)
3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน
 - 3.1 การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1.1 การเรียนการสอน

1) การลงทะเบียน : ลงทะเบียนเรียนในแต่ละระดับชั้นในรูปแบบออนไลน์

2) การจัดการเรียนการสอน ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้ (1) ห้องเรียน Google Classroom (2) ห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom) www.classstart.org (3) Zoom Meeting (4) ไลน์กลุ่ม ฯลฯ

3.1.2 สื่อการเรียนการสอน (1) VTR/VDO Clip (2) รายการสอนออกอากาศ สถานี ETV/DLTV ช่องดิจิทัล กศน. (3) หนังสือเรียน (4) e-Book (5) Platform การเรียนรู้ ฯลฯ

3.1.3 การประเมินผล

- 1) ประเมินจากใบงานที่ส่งผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ
- 2) การพบกลุ่มจากห้องเรียนออนไลน์

3.1.4 การวัดผล

- 1) ผ่านระบบ e-Exam
- 2) เข้าห้องสอบ

สำนักงาน กศน.(2563 : 2) การจัดกิจกรรมแบบออนไลน์ (สำหรับผู้เรียนมีความพร้อมของเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนรู้)

หน่วยงาน/สถานศึกษา

1. สถานศึกษาจัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามกรอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2. สถานศึกษาจัดส่งแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อขอความเห็นชอบจากสำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม.

3. สถานศึกษาดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตรวจสอบ ประเมินการจัดกิจกรรม พร้อมเบิกจ่ายเงินตามระเบียบที่กำหนดให้แล้วเสร็จภายในแต่ละภาคเรียน และรายงานผลให้สำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม. ทราบ

4. สำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม. นิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา

5. ให้ใช้กรอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษา นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงาน กศน. (ตามหนังสือสำนักงาน กศน. ที่ ศธ 0210.04/ว 3780 ลงวันที่ 2 กรกฎาคม 2561)

ครู กศน.

1. ออกแบบเนื้อหาการจัดกิจกรรม

2. กำหนดตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์

3. จัดทำระบบการลงทะเบียนออนไลน์ เช่น Google form

4. จัดกิจกรรมระบบออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น Google classroom

Google Site Zoom meeting Google Meet Facebook Line

5. ใช้ Social Media นำเข้าเนื้อหา คลิปวิดีโอ ไฟล์เอกสาร ไฟล์เสียง และใช้สื่อสารโต้ตอบในการจัดกิจกรรมได้เพื่อให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะ

6. ประเมินผลการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google form

นักศึกษา กศน.

1. มีเครื่องมือใช้ในการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ เช่น มือถือ แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อผ่านอินเทอร์เน็ต

2. มีทักษะในการใช้แอปพลิเคชันในการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์

3. ลงทะเบียนการเข้าร่วมกิจกรรมผ่านระบบออนไลน์

4. เข้าร่วมกิจกรรมตามตารางการเรียนรู้ออนไลน์ที่กำหนด

5. จัดทำและส่งงานที่ได้รับมอบหมายผ่านระบบออนไลน์เพื่อเป็นหลักฐานในการประเมิน

หมายเหตุ

1. การเบิกจ่ายตามคำสั่ง สป.ที่ 669/2561 ลงวันที่ 20 มีนาคม 2561

2. ผู้ลงทะเบียนผ่าน Google Form เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

นอกจากนี้ สำนักงาน กศน.จัดทำคู่มือการจัดการสถานศึกษา กศน. รับมือโควิด - 19 กำหนดข้อควรปฏิบัติของสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด - 19 โดยมีคำแนะนำสำหรับผู้บริหารควรพิจารณาการจัดให้ผู้เรียน ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถเข้าถึงการเรียนการสอนที่มีคุณภาพเหมาะสมตามบริบทอย่างต่อเนื่อง กรณีปิดสถานศึกษาให้มีการเรียนทางไกลออนไลน์

สรุปนโยบายการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ New Normal หลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้สถานศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนด้วยการไม่ต้องเข้าชั้นเรียน โดยปรับการเรียนการสอนเป็นทางออนไลน์ สำนักงาน กศน.มีการกำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอน พัฒนาครูและบุคลากรของ กศน.โดยจัดอบรมครูผู้สอนทางระบบออนไลน์ มีแอปพลิเคชัน กศน. ออนไลน์ นักศึกษา กศน.เข้าถึงช่องทางการศึกษาได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลาไม่ต้องเดินทาง อีกทั้งยังมีความปลอดภัย นอกจากนั้นสำนักงาน กศน.มีการแจ้งนโยบายการจัดการเรียนการสอนการเตรียมความพร้อม กำหนด Timeline การรับสมัคร การเปิดเรียน การสอบ การปรับปรุงแบบการจัดการเรียนการสอนเป็นระบบออนไลน์ เช่น ลงทะเบียนเรียนในแต่ละระดับชั้นในรูปแบบออนไลน์ การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการต่าง ๆ ทางออนไลน์ และการวัดและประเมินที่ส่งผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ อีกทั้งจัดทำคู่มือการจัดการสถานศึกษา กศน.เพื่อรับมือโควิด-19 ให้กับสถานศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติของสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด - 19 ด้วย

5. หลักสูตรการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.1 หลักการ

หลักการการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีหลักการดังนี้

1.1 เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เวลาเรียน และการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการบูรณาการเนื้อหา ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความแตกต่างของบุคคล และชุมชน สังคม

1.2 ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

1.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยตระหนักว่าผู้เรียนมีความสำคัญ สามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

1.4 ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

5.2 จุดหมาย

หลักการการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีศักยภาพในการประกอบอาชีพและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการ จึงกำหนดจุดหมาย ดังนี้

2.1 มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

2.2 มีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิต และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.3 มีความสามารถในการประกอบสัมมาอาชีพ ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และตามทันความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

2.4 มีทักษะการดำเนินชีวิตที่ดี และสามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน สังคม ได้อย่างมีความสุขตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.5 มีความเข้าใจประวัติศาสตร์ชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย โดยเฉพาะภาษา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ความเป็นพลเมืองดี ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.6 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.7 เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ และบูรณาการความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

5.3 โครงสร้าง

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและภาคีเครือข่ายมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

1. ระดับการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1.1 ระดับประถมศึกษา

1.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 สาระ ดังนี้

2.1 สารระทักษะการเรียนรู้ เป็นสาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ การจัดการความรู้ การคิดเป็น และการวิจัยอย่างง่าย

2.2 สารระความรู้พื้นฐาน เป็นสาระเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2.3 สารระการประกอบอาชีพ เป็นสาระเกี่ยวกับการมองเห็นช่องทาง และการตัดสินใจประกอบอาชีพ ทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม และการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง

2.4 สารระทักษะการดำเนินชีวิต เป็นสาระเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สุขภาพอนามัยและความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต ศิลปะและสุนทรียภาพ

2.5 สารระการพัฒนาสังคม เป็นสาระเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์การเมือง การปกครอง ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี หน้าที่พลเมือง และการพัฒนาตนเอง ครอบครัวชุมชน สังคม

3. กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม

4. มาตรฐานการเรียนรู้ ประกอบด้วย

4.1 มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4.2 มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละระดับ ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

5. เวลาเรียน ในแต่ละระดับใช้เวลาเรียน 4 ภาคเรียน ยกเว้นกรณีที่มีการเทียบโอนผลการเรียน ทั้งนี้ผู้เรียนต้องลงทะเบียนในสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ภาคเรียน

6. หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 40 ชั่วโมง มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

7. หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554) ประกอบด้วย

ข้อ 1. สารระการเรียนรู้ 5 สารระ คือ ทักษะการเรียนรู้ ความรู้พื้นฐาน การประกอบอาชีพ ทักษะการดำเนินชีวิต และการพัฒนาสังคม

ข้อ 2. จำนวนหน่วยกิตในแต่ละระดับ มีดังนี้

2.1 ระดับประถมศึกษา ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต แบ่งเป็นวิชาบังคับ 36 หน่วยกิต และวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต ประกอบด้วย วิชาเลือกบังคับ 4 หน่วยกิต วิชาเลือกเสรี 8 หน่วยกิต

2.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่น้อยกว่า 56 หน่วยกิต แบ่งเป็นวิชาบังคับ 40 หน่วยกิต และวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 16 หน่วยกิต

2.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่น้อยกว่า 76 หน่วยกิต แบ่งเป็นวิชาบังคับ 44 หน่วยกิต และวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 32 หน่วยกิต

ข้อ 3. ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับละไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง

5.4 การจัดหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่สถานศึกษา นำไปใช้จัดการเรียนรู้นั้น ประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ 5 สาระ คือ ทักษะการเรียนรู้ ความรู้พื้นฐาน การประกอบอาชีพ ทักษะการดำเนินชีวิต และการพัฒนาสังคม โดยโครงสร้างหลักสูตร ได้กำหนดจำนวนหน่วยกิตในแต่ละระดับ ทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือก ซึ่งผู้เรียนทุกคนต้องเรียนวิชาบังคับ ตามที่กำหนด สำหรับวิชาเลือกให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ ตามแผนการเรียนรู้เป็นรายบุคคล และ/หรือกลุ่ม โดยเลือกเรียนในสาระการเรียนรู้หนึ่ง หรือหลายสาระการเรียนรู้ ให้ครบจำนวนหน่วยกิต ตามโครงสร้างหลักสูตรในแต่ละระดับ ตามความต้องการของผู้เรียน

5.5 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ดังนี้

1. สาระทักษะการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน ดังนี้
 - มาตรฐานที่ 1.1 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - มาตรฐานที่ 1.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อการใช้แหล่งเรียนรู้
 - มาตรฐานที่ 1.3 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อการจัดการความรู้
 - มาตรฐานที่ 1.4 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อการคิดเป็น
 - มาตรฐานที่ 1.5 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีต่อการวิจัยอย่างง่าย
2. สาระความรู้พื้นฐาน ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน ดังนี้
 - มาตรฐานที่ 2.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร
 - มาตรฐานที่ 2.2 มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
3. สาระการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน ดังนี้
 - มาตรฐานที่ 3.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ มองเห็นช่องทางและตัดสินใจประกอบอาชีพได้ตามความต้องการ และศักยภาพของตนเอง
 - มาตรฐานที่ 3.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก
 - มาตรฐานที่ 3.3 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม
 - มาตรฐานที่ 3.4 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง
4. สาระทักษะการดำเนินชีวิต ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ดังนี้
 - มาตรฐานที่ 4.1 มีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดีเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงและสามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
ได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐานที่ 4.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่เกี่ยวกับการดูแล
ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต

มาตรฐานที่ 4.3 มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับศิลปะ
และสุนทรียภาพ

5. การพัฒนาสังคม ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 5.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับ
ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง
สามารถนำมาปรับใช้ในการดำรงชีวิต

มาตรฐานที่ 5.2 มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่า และสืบทอดศาสนาวัฒนธรรม
ประเพณี เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐานที่ 5.3 ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย มีจิตสาธารณะ
เพื่อความสงบสุขของสังคม

มาตรฐานที่ 5.4 มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญของหลักการพัฒนา
และสามารถพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน/สังคม

หมายเหตุ การเรียนรู้ความรู้พื้นฐาน มาตรฐานที่ 2.1 มีความรู้ ความเข้าใจ
ทักษะ พื้นฐานเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร ซึ่งภาษาในมาตรฐานนี้
หมายถึง ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ

5.6 วิธีการจัดการเรียนรู้

การจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่

1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนดแผนการเรียนรู้ของ
ตนเอง ตามรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียน โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในการศึกษาหาความรู้ด้วย
ตนเองจากภูมิปัญญา ผู้รู้ และสื่อต่าง ๆ

2. การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดให้ผู้เรียนมาพบกัน โดยครู
เป็นผู้ดำเนินการให้เกิดกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และหาข้อสรุปร่วมกัน

3. การเรียนรู้แบบทางไกล เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ โดยที่ผู้เรียน และครู
จะสื่อสารกันทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่ หรือถ้ามีความจำเป็นอาจพบกันเป็นครั้งคราว

4. การเรียนรู้แบบชั้นเรียน เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนกำหนดรายวิชา เวลา
เรียนและสถานที่ ที่ชัดเจน ซึ่งวิธีการจัดการเรียนรู้นี้เหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่มีเวลาเข้ามาเข้าชั้นเรียน

5. การเรียนรู้ตามอัธยาศัย เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตาม
ความต้องการ และความสนใจ จากสื่อเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือจากการฝึกปฏิบัติตามแหล่ง
เรียนรู้ต่าง ๆ แล้วนำความรู้และประสบการณ์มาเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษาจากระบบระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

6. การเรียนรู้จากการทำโครงการ เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนดเรื่อง โดยสมัครใจตามความสนใจ ความต้องการ หรือสภาพปัญหา ที่จะนำไปสู่การศึกษาค้นคว้า ทดลอง ลงมือปฏิบัติจริงและมีการสรุปผลการดำเนินงานตามโครงการ โดยมีครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และกระตุ้นเสริมแรงให้เกิดการเรียนรู้

7. การเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ ครูผู้สอนสามารถออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่น ๆ ได้ตามความต้องการของผู้เรียน

วิธีการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันกำหนดวิธีเรียน โดยเลือกวิธีเรียนวิธีใดวิธีหนึ่ง หรือหลายวิธีก็ได้ขึ้นอยู่กับความง่ายของเนื้อหา และสอดคล้องกับวิถีชีวิต และการทำงานของผู้เรียน โดยขณะเดียวกันสถานศึกษาสามารถจัดให้มีการสอนเสริมได้ทุกวิธีเรียน เพิ่มเติมเต็มความรู้ให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้

5.7 การจัดกระบวนการเรียนรู้

การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ ตามปรัชญาพื้นฐานของการศึกษานอกโรงเรียน “คิดเป็น” โดยเน้นพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ ประยุกต์ใช้ความรู้และสร้างองค์ความรู้สำหรับตนเอง และ ชุมชน สังคม ซึ่งกำหนดรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

1. กำหนดสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม ให้เชื่อมโยงกับประสบการณ์และสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร โดยผู้เรียนทำความเข้าใจกับสภาพปัญหา ความต้องการนั้น ๆ แล้วกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ และวางแผนการเรียนรู้ของตนเองเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

2. แสวงหาข้อมูลและจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม โดยศึกษาค้นคว้า หาความรู้ รวบรวม ข้อมูลของตนเอง ชุมชน สังคม และวิชาการ จากสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายมีการสะท้อนความคิด ระดมความคิดเห็น อภิปราย วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และสรุปเป็นความรู้

3. ปฏิบัติ โดยนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรม

4. ประเมินผลการเรียนรู้ โดยให้มีการประเมิน ทบทวนแก้ไขข้อบกพร่อง และตรวจสอบผลการเรียนรู้ให้บรรลุตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่วางไว้

5.8 สื่อการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนแสวงหาได้ด้วยตนเอง โดยการใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อบุคคล ภูมิปัญญา แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน และแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ผู้เรียน ครู สามารถพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง หรือนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่ใกล้ตัว และข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการเรียนรู้ โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจง่าย เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้ง และต่อเนื่องตลอดเวลา

5.9 การวัดและประเมินผลการเรียน

การวัดและประเมินผลการเรียน มีหลักการดังนี้

1. สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดเป็นผู้รับผิดชอบในการวัดและประเมินผล การเรียนของผู้เรียน
2. เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียน
3. ให้มีการประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตร
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ดำเนินการควบคุมกำกับกระบวนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยต้องดำเนินการด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายให้สอดคล้องกับระดับการศึกษา และธรรมชาติรายวิชา
5. สถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้มีการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษาและ รูปแบบการศึกษาต่าง ๆ
6. การวัดและประเมินผลจะต้องได้มาตรฐานและมีคุณภาพที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2555 :)

การวัดและประเมินผลการเรียนเป็นกระบวนการที่ให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศที่ แสดงถึงการพัฒนา ความก้าวหน้า ความสำเร็จ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และข้อมูลที่จะเป็น ประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ เกิดทักษะกระบวนการและ ค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่งสถานศึกษาในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือ ปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน

1. การวัดและประเมินผลรายวิชา เป็นการประเมินผลการเรียนรายวิชา สถานศึกษา ต้องดำเนินการควบคุมกำกับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้า ทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ อันเป็นผลเนื่องมาจากการจัด กิจกรรมการเรียนรู้เพียงใด และต้องการมีการประเมินผลรวม เพื่อทราบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร ดังนั้น การวัดและประเมินผลจึงต้องใช้เครื่องมือ และวิธีการที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2. การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติ เพื่อ การพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม โดยพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรม และผลจากการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3. การประเมินคุณธรรม เป็นการประเมินสิ่งที่ต้องการปลูกฝังในตัวผู้เรียน โดย ประเมินจากกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งด้านคุณธรรมพัฒนาตน การพัฒนางาน การอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างมีความสุข การพัฒนาคุณภาพชีวิต การเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ และ กิจกรรมในลักษณะอื่น ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

4. การประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ สถานศึกษาต้องจัดให้ ผู้เรียนเข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ ในภาคเรียนสุดท้ายของทุกระดับ การศึกษา ในสาระการเรียนรู้ ที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กำหนดการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบผลการเรียนของ

ผู้เรียนสำหรับนำไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกระบบต่อไป การประเมินดังกล่าว ไม่มีผลต่อการได้หรือตกของผู้เรียน

5.10 การจบหลักสูตร

ผู้จบการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในแต่ละระดับการศึกษา ต้องผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตร ดังนี้

1. ผ่านการประเมิน และได้รับการตัดสินผลการเรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ทั้ง 5 สาระการเรียนรู้ และได้ตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดตามโครงสร้างหลักสูตร
2. ผ่านกระบวนการประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง
3. ผ่านกระบวนการประเมินคุณธรรม
4. เข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ

5.11 การบริหารหลักสูตร

สถานศึกษาที่จะนำหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไปใช้ ควรดำเนินงาน ดังนี้

1. วางแผน สถานศึกษาชี้แจง สร้างความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และร่วมกันวางแผนการดำเนินงานโดย สํารวจกลุ่มเป้าหมาย ภาควิเคราะห์ที่จะร่วมจัดการศึกษา วางแผนเกี่ยวกับบุคลากร งบประมาณ หลักสูตร เอกสาร สื่อ อุปกรณ์ทางการศึกษา และขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา
2. อบรมครู สถานศึกษาจัดให้มีการอบรมครูเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. ประชาสัมพันธ์ สถานศึกษาดำเนินการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้กับประชาชนทั่วไปได้รับทราบข่าวสาร ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง โดยใช้สื่อที่หลากหลาย
4. ประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ให้สถานศึกษาประสานงาน ชี้แจงทำความเข้าใจกับภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมกันส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. รับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้เรียน สถานศึกษาและหรือภาคีเครือข่าย ดำเนินการรับสมัครและขึ้นทะเบียนผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
6. แนะนำการเรียน เมื่อรับสมัครผู้เรียนแล้ว สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนได้รับการแนะนำเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
7. เทียบโอน สถานศึกษาจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียน หรือ เทียบโอนความรู้และประสบการณ์
8. วางแผนการเรียน สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันจัดทำแผนการเรียนให้สอดคล้องกับศักยภาพ ความต้องการ ความจำเป็นในการศึกษา และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนแต่ละบุคคล/กลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ติดตาม และประเมินผู้เรียน

9. ลงทะเบียนเรียน สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนลงทะเบียนเรียนตามแผนการเรียนรายบุคคล/กลุ่ม โดยให้ลงทะเบียนเรียนเป็นรายวิชา

10. จัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียน ให้สถานศึกษาดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการเรียนตามปรัชญาและหลักการการศึกษานอกโรงเรียน

11. วัดและประเมินผลการเรียน ให้สถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำระเบียบ/แนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผลที่สำนักงาน กศน. กำหนด

12. จบหลักสูตร การจบหลักสูตรให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

6. การจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบโอเน่ (ONIE MODEL)

การจัดการกระบวนการเรียนการการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนคิดเป็น ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้มีกระบวนการเรียนรู้แบบโอเน่ (ONIE MODEL) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนที่ 1 ขั้นกำหนดสภาพปัญหาความต้องการในการเรียนรู้ (O : Orientation) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย คือ

1.1 ครูและผู้เรียนร่วมกันกำหนดสภาพ ปัญหา ความต้องการในการเรียนรู้ ซึ่งอาจจะได้มาจากสถานการณ์ในขณะนั้น หรือเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง หรือเป็นประเด็นที่กำลังขัดแย้ง และกำลังอยู่ในความสนใจในชุมชน ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนกระตือรือร้นที่คิดจะหาทางออกของปัญหาหรือความต้องการนั้น ๆ

1.2 ทำความเข้าใจกับสภาพ ปัญหา ความต้องการในสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ โดยดึงความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เน้นการมีส่วนร่วม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สะท้อนความคิดและอภิปราย โดยให้เชื่อมโยงกับความรู้ใหม่

1.3 วางแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดสามารถเห็นแนวทางในการค้นพบความรู้หรือคำตอบได้ด้วยตนเอง

2. ขั้นตอนที่ 2 ขั้นแสวงหาข้อมูลและจัดการเรียนรู้ (N: New Ways of Learning) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อย คือ

2.1 ผู้เรียนแสวงหาความรู้ตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ กระบวนการกลุ่ม ศึกษาจากผู้รู้/ภูมิปัญญา และวิธีอื่น ๆ ที่เหมาะสม

2.2 ครูและผู้เรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสรุปความรู้เบื้องต้น โดยใช้คำถามปลายเปิดในการชวนคิด ชวนคุย เป็นเครื่องมือ ด้วยกระบวนการการระดมสมอง สะท้อนความคิดและอภิปราย ซึ่งจะได้ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อใช้ปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้

2.3 ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อประเมินความเป็นไปได้ วิธีต่าง ๆ เช่น การทดลอง การทดสอบ การตรวจสอบกับผู้รู้

3. ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติและนำไปใช้ประยุกต์ใช้ (I: Implementation) ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนย่อย คือ

3.1 ผู้เรียนนำความรู้ไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต โดยสังเกตปรากฏการณ์ จดบันทึกผลการนำไปใช้

3.2 ปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่อง สรุป จัดทำรายงานและรวบรวมไว้ในแฟ้มสะสมงาน

4. ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้ (E: Evaluation) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนย่อยคือ

4.1 ครู และผู้เรียนนำแฟ้มสะสมงาน และผลงานที่ได้จากการปฏิบัติมาสรุปเป็นองค์ความรู้ใช้เป็นสารสนเทศ เพื่อนำเสนอต่อสาธารณชน โดยประเมินคุณภาพการเรียนรู้ ได้แก่ ประเมินผลการเรียนรู้ กระบวนการปฏิบัติงาน แหล่งเรียนรู้ และสารสนเทศที่นำมาใช้

4.2 ครู ผู้เรียนร่วมกันสร้างเกณฑ์การประเมินคุณภาพการเรียนรู้

4.3 ครู ผู้เรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกันประเมิน พัฒนาการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพการเรียนรู้

7. บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา

เทคโนโลยีสารสนเทศ มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาทั้ง ในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย ดังนี้ (ปิยะพงษ์ ไสยโสภณ, 2554)

1. เทคโนโลยีที่เข้ามามีส่วนช่วยในเรื่องการเรียนรู้ ปัจจุบันมีเครื่องมือเครื่องใช้ที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้หลายอย่าง มีระบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ระบบมัลติมีเดีย (Multimedia) ระบบวิดีโอออนดีมานด์ (Video on Demand) วิดีโอเทเลคอนเฟอเรนซ์ (Video Teleconference) และอินเทอร์เน็ต (Internet) เป็นต้น ระบบเหล่านี้เป็นระบบสนับสนุนการรับรู้ข่าวสารและการค้นหาข้อมูลข่าวสารเพื่อการเรียนรู้

2. เทคโนโลยีที่เข้ามาสนับสนุนการจัดการศึกษา ในการจัดการศึกษาสมัยใหม่จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลข่าวสารเพื่อการวางแผนการดำเนินการ การติดตามและประเมินผล คอมพิวเตอร์และระบบสื่อสาร โทรคมนาคมเข้ามามีบทบาทที่สำคัญในเรื่องนี้ เช่น การใช้ฐานข้อมูลเพื่อจัดการศึกษา เช่น ฐานข้อมูลผู้เรียน ฐานข้อมูลอาจารย์ การจัดทำสถิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา เป็นต้น

3. เทคโนโลยีที่เข้ามาช่วยในการสื่อสารระหว่างบุคคลเกือบทุกวงการ ทางด้านการศึกษา จำเป็นต้องอาศัยการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน เป็นต้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ในกระบวนการเรียนการสอน และการดำเนินงานในหลายด้านโดยอาศัยเทคโนโลยีการสื่อสารและการดำเนินงาน โดยอาศัยเทคโนโลยีการสื่อสารระหว่างบุคคล เช่น การใช้โทรศัพท์ โทรสาร เทเลคอนเฟอเรนซ์และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

4. เทคโนโลยีช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย โดยการประสานกับชุมชนและท้องถิ่น ในการพัฒนาการเรียนการสอนตามอัธยาศัย เน้นการค้นคว้าและทักษะการสืบค้นสารสนเทศ ให้ผู้เรียนใช้ระบบ คอมพิวเตอร์ในการสื่อสารข้อมูลทางไกลผ่านระบบเครือข่ายได้ รวมทั้งประเมินผลจากการนำมาใช้มากกว่าการจดจำเนื้อหา

5. การจัดระบบเครือข่ายการเรียนรู้ ให้มีแหล่งความรู้ที่หลากหลาย สำหรับการค้นคว้าหาความรู้ทุก ๆ ด้านที่ผู้เรียนต้องการและเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น สื่อมวลชนทุกแขนง เครือข่ายสารสนเทศ ทรัพยากรท้องถิ่น ชุมชน ภูมิปัญญาชาวบ้านและหน่วยงานต่าง ๆ จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ พัฒนาตนเอง พัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างกว้างขวาง

ลักษณะของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2542 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดระบบการศึกษาของประเทศ มี 2 ระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามมาตรา 16 ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดจัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อนอุดมศึกษา ทั้งนี้ ให้ครอบคลุมประชากรกลุ่มเป้าหมายที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและผู้ที่มีความสามารถพิเศษ ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนเพื่อให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและเข้าสู่สังคมอย่างมีคุณภาพ

รูปแบบการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในมาตรา 15 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น ไม่ยึดรูปแบบ และวิธีการตายตัวเหมือนกับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยนี้ ให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคลและปรับให้เข้ากับผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน ทำให้ การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีความเหมาะสมและรองรับกลุ่มผู้เรียนที่มีความต้องการในการเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น และเมื่อผู้เรียนได้รับการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สำคัญของการศึกษาตลอดชีวิต คือ การใฝ่เรียนรู้และฝึกทักษะที่จะเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ โดยใช้ ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มความรู้ตามสาระการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องรอ การสอนจากครูผู้สอนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อให้เอื้อต่อการใฝ่เรียนรู้และการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองของผู้เรียน ดังนั้น จึงเน้น ให้ ผู้เรียนได้มีโอกาสในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง วิธีหนึ่งของการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย ก็คือ การจัดฐานข้อมูลกลางที่ประกอบด้วยสื่อการศึกษารูปแบบต่าง ๆ ที่ บรรจุเนื้อหาความรู้ทั้งในและนอกหลักสูตร โดยคำนึงถึงประโยชน์และความเหมาะสมกับผู้เรียนให้ มากที่สุด ด้วยเหตุนี้ จึงต้องให้ความสำคัญในด้านเนื้อหาที่จะต้องมีความหลากหลายมากขึ้น มีความ สะดวกและใช้งานได้ทุกโอกาส ทุกสถานที่ ทั้งนี้หน่วยงานหรือสถานศึกษาที่มีหน้าที่บริการการศึกษานอกระบบจัดทำขึ้น และเก็บไว้ในสื่อหน่วยความจำของเครื่องคอมพิวเตอร์หลายชนิดแล้วเชื่อมโยง เครื่องข่ายสถานศึกษาต่าง ๆ เข้าหากัน หรือการขึ้นเนื้อหาความรู้ทั้งในและนอกหลักสูตรไว้บน Website ของสถานศึกษา และหากกำหนดการเข้าใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาบน Website สถานศึกษา อาจกำหนดให้มีการ login เข้าใช้งานเฉพาะ นักศึกษาของสถานศึกษาก็ได้

การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน

เทคโนโลยีกับการเรียนรู้ ปัจจุบันทั่วโลกให้ความสำคัญกับการลงทุนทางเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology : ICT) เพื่อนำมาใช้ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการศึกษา (คณินิจ เกตุแก้ว, 2562: ออนไลน์) เทคโนโลยีกับการเรียนรู้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ที่มีคุณค่า มหาศาล โดยการใช้เทคโนโลยีพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา คือการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลางหรือถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดนั้นเราสามารถออกแบบแผนการเรียนการสอนให้ผู้เรียน มีโอกาสทำโครงการแสวงหาความรู้ตามหลักสูตร

ครูสร้างโอกาสในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ปัจจัยที่จะผลักดันให้มีการใช้เทคโนโลยีอย่างคุ้มค่า คือการที่ครูออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการทำกิจกรรมประกอบการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้กระบวนการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งจากการสังเกตในสถานการณ์จริง การทดลอง การค้นคว้าจากสื่อสิ่งพิมพ์และจากสื่อ Electronic เช่น จาก Web Sites เป็นกิจกรรมที่ต้องมีการทำโครงการอิสระสนองความสนใจ เป็นกิจกรรมที่ต้องฝึกปฏิบัติจาก Software สำเร็จรูป เป็นกิจกรรมที่ต้องมีการบันทึก วิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอรายงานด้วยคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กิตติชัย สุธาสิโนบล (2562) ได้ศึกษาหลักสูตรและการเรียนรู้แบบดิจิทัล เป็นมิติใหม่ของการจัดการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ที่ผสมผสานเทคโนโลยี ที่ทันสมัยเข้ากับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดแนวคิดเชิงนวัตกรรมและการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่มีประสิทธิภาพ ประหยัดเวลา เปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้าถึงหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างเท่าเทียมกันในรูปของซอฟต์แวร์ออนไลน์เพื่อการศึกษา หลักสูตรและการเรียนรู้แบบดิจิทัลมีหลายรูปแบบ ได้แก่ รูปแบบของหลักสูตรออนไลน์แบบเปิดกว้าง (Massive Open Online Courseware : MOOC) เน้นกระบวนการเรียนรู้โดยการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและมีการสร้างระบบที่ส่งเสริมให้ผู้สอนและผู้เรียนสามารถสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันอย่างใกล้ชิด และรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ในลักษณะบูรณาการที่ผสมผสานการปรับใช้เทคโนโลยีดิจิทัลกับการเรียนการสอนแบบปกติ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ก้าวไกลเกิดทั้งประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ อีกทั้งเป็นการส่งเสริมความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ และเสริมสร้างการเป็นพลเมืองดิจิทัลในอนาคต

กรองทิพย์ นาควิเชตร (2560) ได้ศึกษาคุณลักษณะครูมืออาชีพยุคการศึกษา 4.0 : กรณีศึกษาครูที่ได้รับรางวัลสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ และรางวัลครูยิ่งคุณ พบว่า ครูมืออาชีพในยุคนี้ซึ่งเป็นยุคการศึกษา 4.0 คือครูที่มีคุณลักษณะด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหรือแบบโครงการ พัฒนาศิษย์ให้มีความรู้ มีทักษะปฏิบัติ กระบวนการเรียนรู้ ดูแลพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและการใช้ชีวิตให้ประสบความสำเร็จของศิษย์ เสริมสร้างความเป็นมนุษย์แก่ศิษย์ ปฏิบัติงานและปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ศิษย์ บูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการพัฒนาชีวิต ชุมชน สิ่งแวดล้อมและสังคม มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ สนับสนุนส่งเสริมหรือสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ คิดสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ กระตุ้นให้ศิษย์สร้างนวัตกรรม ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ และการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนรู้และการทำงาน

ขวัญชัย ชวนา และคณะ (2562) ได้ศึกษารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เชิงผลิตภาพทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร สู่ออกแบบการศึกษาไทยแลนด์ 4.0 พบว่าสภาพบริบทการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เชิงผลิตภาพทางการศึกษาอยู่ในระดับน้อย และมีความต้องการการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความคิด

สร้างสรรค์เชิงผลิตภาพทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะความคิดสร้างสรรค์เชิงผลิตภาพทางการศึกษาของผู้เรียนเท่ากับ 24.52 คิดเป็นร้อยละ 80.54 และสภาพปัญหาการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนสู่การศึกษาไทยแลนด์ 4.0 อยู่ในระดับมาก

เพ็ญจันทร์ สินธุเขต (2560) ได้ศึกษาการศึกษาในยุคนี้ (ยุคดิจิทัล) : Thailand 4.0 พบว่า

1. ด้านหลักสูตร เนื้อหาสาระองค์ความรู้ไม่แยกส่วนจากกัน ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะ มีความยืดหยุ่น ตามบริบท เชื่อมโยงและสอดแทรกขอบข่ายสหวิทยาการ สำหรับศตวรรษที่ 21

2. ด้านกระบวนการเรียนรู้ เน้นวิธีการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมที่บูรณาการเทคโนโลยีสืบค้น และใช้เนื้อหาเป็นฐานสอนในบริบทที่เป็นจริง สร้างทักษะการคิดในขั้นที่สูง และซับซ้อนขึ้น

3. ด้านการวัดผลประเมินผลปฏิรูปแนวการวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นการประเมินในรูปแบบใหม่ที่เน้นทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 วิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย เน้นการสะท้อนผลการปฏิบัติของผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ประจำวัน

4. ด้านการพัฒนาสื่อ สร้างความรู้ในการใช้สื่อ สารสนเทศ และเทคโนโลยีหลากหลาย สื่อจาก ICT ระบบ Internet ในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลขนาดใหญ่ “โลกคือห้องเรียน”

5. ด้านบุคลากร มุ่งสู่เป้าหมาย และมีลักษณะได้แก่ 1) มีวิสัยทัศน์ด้าน ICT 2) จัดโครงสร้างพื้นฐาน Hardware Software Network 3) พัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน 4) พัฒนาสื่อ และกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน 5) เน้นให้ผู้เรียนให้สามารถประเมินความก้าวหน้าของตนเอง 6) จัดหาสื่อเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 7) พัฒนาทักษะพื้นฐานและคุณลักษณะของผู้เรียน 8) วิจัยพัฒนาต่อยอดความรู้ สามารถปรับตัว (Adapting) มีวิสัยทัศน์ (Being Visionary) ถึงความต้องการของนักเรียน ครูเป็นผู้เรียนรู้ (Learner) ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community, PLC)

โยธิน สิทธิประเสริฐ (2560) ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า การได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมมีระดับคุณภาพน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ กระบวนการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน มีระดับคุณภาพพอใช้ รองลงมาที่มีระดับคุณภาพพอใช้ ได้แก่ การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง การพัฒนาทักษะการพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ การพัฒนาทักษะการเสริมสร้างลักษณะนิสัยของผู้เรียน การพัฒนาทักษะการจัดการในชั้นเรียนเพื่อสร้างบรรยากาศเชิงบวก และที่มีระดับคุณภาพน้อย ได้แก่ การพัฒนาทักษะการใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง การพัฒนาทักษะด้านคอมพิวเตอร์ การพัฒนาทักษะการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม

รัตนา เลิศวิชัย (2560) ได้ศึกษาการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ พบว่า การพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ ซึ่งสามารถพัฒนาได้ทั้งความรู้ความสามารถของบุคลากรทางการศึกษา ผู้สอนและผู้เรียนโดยการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาที่ชัดเจน มีโอกาสเป็นไปได้จริง มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านการวิจัยของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และการจัดให้มีสิ่งสนับสนุนในการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้อย่างเหมาะสม การใช้

งานวิจัยเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพสามารถทำได้คือการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษา

สุจรรยา ขาวสกุล และคณะ (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล การปฏิรูปประเทศสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ (Digital Thailand) ที่สามารถสร้างสรรค์ และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มศักยภาพเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาตามไปด้วยอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนทัศนคติและแนวความคิดการบริหารของตนเองให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) ซึ่งเป็นทั้งผู้ใช้เทคโนโลยี ผู้จัดสรรทรัพยากร และผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัยสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน

สุนทร ขวัญดำ และคณะ (2560) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (WIL) สู่สถานศึกษาในยุคดิจิทัล พบว่าสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต้องปฏิรูปด้านการจัดการศึกษาทำให้ทุกคนมีความรู้ความสามารถทางด้านดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น เพื่อขับเคลื่อนในเรื่องของนวัตกรรมสร้างชาติ และจัดหลักสูตรการเรียนการสอน แนวทางการศึกษาเพื่อการมีงานทำและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (WIL) ในยุคดิจิทัล ปรับบทบาทครูให้เน้นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามกระบวนการ Five Step For Learn (Qsccs) หรือ STEM ครูเป็น Facilitator & Coach ให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองใช้เทคนิค PBL : Problem & Project Based Learning ให้เกิดกระบวนการคิด และมีความคิดเชิงสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรม

อติพร เกิดเรือง (2560) ได้ศึกษาการส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับสังคมไทยในยุคดิจิทัล ผลการศึกษาพบว่า

1. องค์ประกอบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับสังคมในยุคดิจิทัลมี 4 องค์ประกอบคือ 1) การเรียนรู้เกี่ยวกับดิจิทัล 2) การคิดสร้างสรรค์ 3) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และ 4) ผลลัพธ์ที่มีคุณภาพสูง

2. การเปลี่ยนผ่านการเรียนรู้จากยุคเดิมสู่ยุคดิจิทัล ต้องจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเรียน การทำงาน และการดำรงชีวิต เน้นการจัดการเรียนตลอดชีวิต ส่งเสริมการค้นคว้าด้วยตนเองโดยนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนให้มากที่สุด ครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะแนวทางในการเรียนรู้ตามหลักสูตร และมุ่งการวัดผล

3. ประเมินผลเพื่อดูการพัฒนาการมากกว่าการวัดผลสัมฤทธิ์ และการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล ต้องคำนึงถึงการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เน้นการสร้างสรรค์ปรับแต่งการเรียนรู้ การคิดเชิงวิพากษ์ และการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน เน้นการใช้เครือข่ายออนไลน์ในการจัดการเรียนรู้ สร้างสถานการณ์ จำลองให้ผู้เรียนพบประสบการณ์จริง เนื้อหาการเรียนรู้ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้บนเครือข่ายออนไลน์ สามารถสร้างองค์ความรู้ แบ่งปันความรู้และเนื้อหาผ่านเครือข่ายออนไลน์ และส่งเสริมความรู้ในโลกแห่งการทำงานมากขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู กศน. และนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังนี้

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 คน
- 1.2 ครู กศน. จำนวน 137 คน
- 1.3 นักศึกษา กศน. จำนวน 5,780 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึงผู้บริหารสถานศึกษา ครู กศน. และนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังนี้

- 2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 คน เนื่องจากคนน้อยจึงไม่ใช้วิธีการสุ่ม
- 2.2 ครู กศน. จำนวน 103 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกนกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง การสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้ความน่าจะเป็น วิธีการคัดเลือกแบบกำหนดโควตา
- 2.3 นักศึกษา กศน. จำนวน 375 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของทาโร ยามาเน่ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ที่ความคลาดเคลื่อน $\pm 5%$ การสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยหลักความน่าจะเป็น วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
 - 1.1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์
 - 1.2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 สร้างแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่

1) แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ใน 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร	จำนวน 8 ข้อ
2. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวน 9 ข้อ
3. ด้านการวัดและประเมินผล	จำนวน 3 ข้อ
4. ด้านการพัฒนาสื่อ	จำนวน 4 ข้อ
5. ด้านบุคลากร	จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็น จำนวน 5 ข้อ

2) แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ใน 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร	จำนวน 7 ข้อ
2. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวน 9 ข้อ
3. ด้านการวัดและประเมินผล	จำนวน 3 ข้อ
4. ด้านการพัฒนาสื่อ	จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่เป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็น จำนวน 2 ข้อ

2.3 นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยใช้แบบประเมินความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม

2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเป็นฉบับสมบูรณ์

2.5 นำแบบสอบถามที่มีการปรับปรุง แก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปสร้างเป็นแบบสอบถามออนไลน์ ใน Google Form และตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามออนไลน์ให้ตรงกับแบบสอบถาม ที่สร้างขึ้น

2.6 นำแบบสอบถามออนไลน์ ไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู กศน. และนักศึกษา กศน.ของสำนักงาน กศน.จังหวัดเพชรบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประสานงานทำหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามออนไลน์
2. ส่งแบบสอบถามออนไลน์ให้กลุ่มตัวอย่าง และกำหนดช่วงเวลาในการตอบแบบสอบถาม
3. รวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าทางสถิติ
4. การสังเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง จาก Google Form ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์ เอกซ์เซล โดยการคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้การวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N แทน จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

3. การแปลความหมาย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบประเมินตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ระดับมาก	ให้	4	คะแนน
ระดับปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ระดับน้อย	ให้	2	คะแนน
ระดับน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ยในช่วงคะแนนดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.21 - 5.00	แปลความว่า	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41 - 4.20	แปลความว่า	มาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61 - 3.40	แปลความว่า	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	แปลความว่า	น้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	แปลความว่า	น้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่องศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทีมผู้วิจัย สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้เก็บรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ มีผลการศึกษาดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการวัดและประเมินผล
4. ด้านการพัฒนาสื่อ
5. ด้านบุคลากร

ผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการวัดและประเมินผล
4. ด้านการพัฒนาสื่อ

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่

ผลการศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผลการศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู กศน. และนักศึกษา กศน. ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. ผู้บริหารสถานศึกษา	7	1.44
2. ครู กศน.	103	21.24
3. นักศึกษา กศน.	375	77.32
รวม	485	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา กศน. คิดเป็นร้อยละ 77.32 รองลงมาคือครู กศน. คิดเป็นร้อยละ 21.24 และผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 1.44 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ข้อมูลทั่วไป	ร้อยละ
1. เพศ	
ชาย	31.82
หญิง	68.18
2. ตำแหน่ง	
ผู้บริหารสถานศึกษา	6.36
ครู กศน.	93.64
3. การศึกษา	
ปริญญาตรี	84.55
ปริญญาโท	14.55
ปริญญาเอก	0.90
4. สังกัด	
กศน.อำเภอหัวหิน	20.00
กศน.อำเภอปราณบุรี	29.09
กศน.อำเภอสามร้อยยอด	6.36
กศน.อำเภอกุยบุรี	9.09
กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์	10.92

ข้อมูลทั่วไป	ร้อยละ
กศน.อำเภอทับสะแก	10.00
กศน.อำเภอบางสะพาน	8.18
กศน.อำเภอบางสะพานน้อย	6.36
รวม	100.00

จากตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีผลการศึกษาดังนี้

ด้านเพศ พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศหญิงสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 68.18 รองลงมาคือเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 31.82 ตามลำดับ

ด้านตำแหน่ง พบว่า ครู กศน. ตอบแบบสอบถามสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 93.64 รองลงมาคือผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 6.36 ตามลำดับ

ด้านการศึกษา พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาระดับปริญญาตรีสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 84.55 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 14.55 และระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 0.90 ตามลำดับ

ด้านสังกัด พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามสังกัด กศน.อำเภอปราณบุรีสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 29.09 รองลงมาคือ กศน.อำเภอหัวหิน คิดเป็นร้อยละ 20.00 กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ คิดเป็นร้อยละ 10.92 กศน.อำเภอทับสะแก คิดเป็นร้อยละ 10.00 กศน.อำเภอกุยบุรี คิดเป็นร้อยละ 9.09 กศน.อำเภอบางสะพาน คิดเป็นร้อยละ 8.18 และกศน.อำเภอสามร้อยยอดและ กศน.อำเภอบางสะพานน้อย คิดเป็นร้อยละ 6.36 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ข้อมูลทั่วไป	ร้อยละ
1. เพศ	
ชาย	34.92
หญิง	65.08
2. ระดับการศึกษา	
ประถมศึกษา	3.77
มัธยมศึกษาตอนต้น	41.31
มัธยมศึกษาตอนปลาย	54.92
3. สังกัด	
กศน.อำเภอหัวหิน	23.93
กศน.อำเภอปราณบุรี	21.15

ข้อมูลทั่วไป	ร้อยละ
กศน.อำเภอสามร้อยยอด	5.08
กศน.อำเภอกุยบุรี	5.08
กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์	16.07
กศน.อำเภอทับสะแก	5.08
กศน.อำเภอบางสะพาน	17.87
กศน.อำเภอบางสะพานน้อย	5.74
รวม	100.00

จากตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีผลการศึกษาดังนี้

ด้านเพศ พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศหญิงสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.08 รองลงมาคือเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 34.92 ตามลำดับ

ด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.92 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 41.31 และระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 3.77 ตามลำดับ

ด้านสังกัด พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามสังกัด กศน.อำเภอหัวหิน สูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.93 รองลงมาคือ กศน.อำเภอปราณบุรี คิดเป็นร้อยละ 21.15 กศน.อำเภอบางสะพาน คิดเป็นร้อยละ 17.87 กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ คิดเป็นร้อยละ 16.07 กศน.อำเภอบางสะพานน้อย คิดเป็นร้อยละ 5.74 และกศน.อำเภอสามร้อยยอด กศน.อำเภอกุยบุรีและกศน.อำเภอทับสะแก คิดเป็นร้อยละ 5.08

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทีมผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามด้วย Google Form เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการเชื่อมโยงข้อมูลจาก Google Form เพื่อดึงข้อมูลมาวิเคราะห์ในโปรแกรมไมโครซอฟต์ เอกซ์เซล หาค่าทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตาราง

ตารางที่ 4 แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวม

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านหลักสูตร	4.21	0.50	มากที่สุด	2
2. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้	3.98	0.57	มาก	3
3. ด้านการวัดและประเมินผล	3.85	0.69	มาก	4
4. ด้านการพัฒนาสื่อ	3.75	0.71	มาก	5
5. ด้านบุคลากร	4.25	0.55	มากที่สุด	1
ภาพรวม	4.02	0.50	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.02 พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 4.25 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านหลักสูตรมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.21 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.98 ด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.85 และด้านการพัฒนาสื่อ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.75 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักสูตร

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1 ครู กศน.นำหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลไปใช้โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนพัฒนาชาติในมิติต่าง ๆ อันได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาของชาติ	4.23	0.64	มากที่สุด	3
2 ครู กศน. นำหลักสูตรการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.23	0.63	มากที่สุด	3
3 ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตามสภาพความต้องการและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.33	0.62	มากที่สุด	1
4 ครู กศน. นำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างสอดคล้อง สัมพันธ์ และต่อเนื่องกันในแต่ละระดับชั้น	4.23	0.60	มากที่สุด	3
5 หลักสูตรมีการประเมินและปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง	4.12	0.67	มาก	5

6	ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีกรอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนในด้านทักษะมากกว่าเนื้อหาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.25	0.57	มากที่สุด	2
7	ครู กศน. นำหลักสูตรที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อวางแผนทางการศึกษาและการประกอบอาชีพของผู้เรียน	4.21	0.60	มากที่สุด	4
8	หลักสูตรที่ครู กศน. นำมาใช้ ไม่สร้างความยุ่งยากหรือความสับสนต่อการเรียนรู้ นำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติ	4.12	0.67	มาก	5
ภาพรวมด้านหลักสูตร		4.21	0.50	มากที่สุด	

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักสูตร ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.21 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตามสภาพความต้องการและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 4.33 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือครู กศน. นำหลักสูตรที่มีกรอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนในด้านทักษะมากกว่าเนื้อหาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.25 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนหลักสูตรมีการประเมินและปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง และหลักสูตรที่ครู กศน. นำมาใช้ ไม่สร้างความยุ่งยากหรือความสับสนต่อการเรียนรู้ นำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ต่ำสุด เท่ากับ 4.12 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 6 แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้

	ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.29	0.65	มากที่สุด	4
2	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบันส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนและก้าวหน้าความรู้ใหม่ ๆ	4.31	0.65	มากที่สุด	2
3	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัย เพศ อายุของผู้เรียน	4.33	0.62	มากที่สุด	1
4	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ภาษาหรือข้อความที่เข้าใจง่าย มีความเหมาะสม	4.31	0.60	มากที่สุด	2

	ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
5	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมไม่ตึงเครียด มีภาพหรือสื่อที่มีความน่าสนใจ	4.30	0.64	มากที่สุด	3
	ภาพรวม	4.31	0.56	มากที่สุด	

จากตารางที่ 6 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การออกแบบเนื้อหาและ กิจกรรมการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.31 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัย เพศ อายุของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 4.33 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบันส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนและก้าวทันความรู้ใหม่ ๆ และครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ภาษาหรือข้อความที่เข้าใจง่าย มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.31 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและ กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ต่ำสุด เท่ากับ 4.29 อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 7 แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน

	ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	ครู กศน.กำหนดตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์	4.03	0.63	มาก	1
2	ครู กศน.จัดทำระบบการลงทะเบียนออนไลน์	3.88	0.82	มาก	3
3	ครู กศน. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบออนไลน์				
	ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน				
	3.1 Google Classroom	3.81	0.85	มาก	
	3.2 Google Sites	3.80	0.78	มาก	
	3.3 Google Forms	3.93	0.75	มาก	
	3.4 Google Docs	3.76	0.88	มาก	
	3.5 Google Sheet	3.76	0.89	มาก	

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
3.6 Google Slides	3.70	0.93	มาก	
3.7 Flipped Classroom	3.72	0.93	มาก	
3.8 Zoom meeting	3.60	0.92	มาก	
3.9 Google Meet	3.57	0.99	มาก	
3.10 Facebook	4.15	0.81	มาก	
3.11 Line	4.29	0.77	มากที่สุด	
3.12 OBS Studio	3.47	1.08	มาก	
ค่าเฉลี่ย	3.80	0.74	มาก	4
4 ครู กศน.มีการใช้ Social Media เช่น คลิปวีดีโอ ไฟล์เอกสาร ไฟล์เสียง เพื่อใช้ในการสื่อสารโต้ตอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ ความเข้าใจและเกิดทักษะ	4.02	0.86	มาก	2
ภาพรวม	3.81	0.73	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.81 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน.กำหนดตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 4.03 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือครู กศน.มีการใช้ Social Media เช่น คลิปวีดีโอ ไฟล์เอกสาร ไฟล์เสียง เพื่อใช้ในการสื่อสารโต้ตอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ ความเข้าใจและเกิดทักษะ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.02 อยู่ในระดับมาก ส่วนครู กศน. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบออนไลน์ ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ต่ำสุด เท่ากับ 3.80 อยู่ในระดับมาก โดยครู กศน. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบออนไลน์ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน Line, Facebook, Google Forms, Google Sites และ Google Classroom ตามลำดับ

ตารางที่ 8 แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวัดและประเมินผล

	ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	ครู กศน.ประเมินผลจากใบงานที่ส่งผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ	3.93	0.74	มาก	1
2	ครู กศน.ประเมินผลผู้เรียนในการพบกลุ่มจากห้องเรียนออนไลน์	3.79	0.74	มาก	3
3	ครู กศน. ประเมินผลการเรียนรู้ ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google form	3.83	0.75	มาก	2
ภาพรวม		3.85	0.69	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวัดและประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.85 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน.ประเมินผลจากใบงานที่ส่งผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 3.93 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือครู กศน.ประเมินผลการเรียนรู้ ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google form มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.83 อยู่ในระดับมาก ส่วนครู กศน.ประเมินผลผู้เรียนในการพบกลุ่มจากห้องเรียนออนไลน์มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ต่ำสุด เท่ากับ 3.79 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 9 แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการพัฒนาสื่อ

	ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	อุปกรณ์สื่อดิจิทัลมีความเพียงพอต่อการใช้งาน	3.55	0.88	มาก	4
2	อุปกรณ์สื่อดิจิทัลสามารถใช้งานได้ดีอย่างมีประสิทธิภาพ	3.64	0.84	มาก	3
3	สื่อดิจิทัลที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระจากบทเรียนมากขึ้น	3.88	0.75	มาก	2
4	สื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาได้ด้วยตนเอง	3.92	0.77	มาก	1
ภาพรวม		3.75	0.71	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการพัฒนาสื่อ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.75 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาได้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 3.92 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือสื่อดิจิทัลที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระจากบทเรียนมากขึ้น มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 3.88 อยู่ในระดับมาก ส่วนอุปกรณ์สื่อดิจิทัลมีความเพียงพอต่อการใช้งาน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ต่ำสุด เท่ากับ 3.55 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 10 แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านบุคลากร

	ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	ครู กศน. มีวิสัยทัศน์ด้าน ICT	4.16	0.67	มาก	7
2	ครู กศน. มีการพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้ให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง	4.27	0.62	มากที่สุด	3
3	ครู กศน. สร้างแรงจูงใจให้เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.23	0.59	มากที่สุด	5
4	ครู กศน. สร้างประสบการณ์และเรียนรู้การแก้ปัญหาจากสภาพจริงเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.21	0.65	มากที่สุด	6
5	ครู กศน. แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ และมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน	4.24	0.58	มากที่สุด	4
6	ครู กศน. เข้าใจสถานการณ์สังคมและชุมชนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง	4.28	0.65	มากที่สุด	2
7	ครู กศน. มีทักษะการถ่ายทอดความรู้และมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพของความเป็นครู	4.34	0.60	มากที่สุด	1
ภาพรวม		4.25	0.55	มากที่สุด	

จากตารางที่ 10 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านบุคลากร ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.25 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าครู กศน. มีทักษะการถ่ายทอดความรู้และมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพของความเป็นครู มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 4.34 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือครู กศน. เข้าใจสถานการณ์สังคมและชุมชนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.28 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนครู กศน. มีวิสัยทัศน์ด้าน ICT มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ต่ำสุด เท่ากับ 4.16 อยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามด้วย Google Form เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการเชื่อมโยงข้อมูลจาก Google Form เพื่อดึงข้อมูลมาวิเคราะห์ที่โปรแกรม

ไมโครซอฟต์ เอกซ์เซล หาค่าทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง

ตารางที่ 11 แสดงผลการศึกษาศาภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวม

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านหลักสูตร	4.27	0.66	มากที่สุด	1
2. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้	4.19	0.66	มาก	2
3. ด้านการวัดและประเมินผล	4.16	0.74	มาก	3
4. ด้านการพัฒนาสื่อ	4.10	0.73	มาก	4
ภาพรวม	4.19	0.61	มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่า ศาภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.19 พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 4.27 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.19 อยู่ในระดับมาก ด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.16 และด้านการพัฒนาสื่อ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.10 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 12 แสดงผลการศึกษาศาภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักสูตร

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1 ครู กศน.นำหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลไปใช้ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนพัฒนาชาติในมิติต่าง ๆ อันได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาของชาติ	4.23	0.76	มากที่สุด	5
2 ครู กศน. นำหลักสูตรการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.29	0.76	มากที่สุด	3
3 ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้เกิด การปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตามสภาพความต้องการและ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.31	0.76	มากที่สุด	1
4 ครู กศน. นำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างสอดคล้องสัมพันธ์	4.30	0.75	มากที่สุด	2

และต่อเนื่องกันในแต่ละระดับชั้น					
5	ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีกรอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนในด้านทักษะมากกว่าเนื้อหาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.29	0.75	มากที่สุด	3
6	ครู กศน. นำหลักสูตรที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อวางแผนทางในการศึกษาและการประกอบอาชีพของผู้เรียน	4.27	0.77	มากที่สุด	4
7	หลักสูตรที่ครู กศน. นำมาใช้ ไม่สร้างความยุ่งยากหรือความสับสนต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.22	0.83	มากที่สุด	6
ภาพรวมด้านหลักสูตร		4.27	0.66	มากที่สุด	

จากตารางที่ 12 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านหลักสูตร ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.27 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตามสภาพความต้องการและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 4.31 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือครู กศน. นำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างสอดคล้อง สัมพันธ์และต่อเนื่องกันในแต่ละระดับชั้น มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.30 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนหลักสูตรที่ครู กศน. นำมาใช้ ไม่สร้างความยุ่งยากหรือความสับสนต่อการเรียนรู้ นำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ต่ำสุด เท่ากับ 4.22 อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 13 แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้

ความคิดเห็น		\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.30	0.73	มากที่สุด	1
2	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบันส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนและก้าวทันความรู้ใหม่ ๆ	4.26	0.75	มากที่สุด	4
3	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัย เพศ อายุของผู้เรียน	4.24	0.75	มากที่สุด	5
4	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ภาษาหรือข้อความที่เข้าใจง่าย มีความเหมาะสม	4.27	0.75	มากที่สุด	3

	ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
5	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมไม่ตึงเครียด มีภาพหรือสื่อที่มีความน่าสนใจ	4.28	0.75	มากที่สุด	2
	ภาพรวม	4.27	0.65	มากที่สุด	

จากตารางที่ 13 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.27 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน.ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 4.30 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือครู กศน.ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมไม่ตึงเครียด มีภาพหรือสื่อที่มีความน่าสนใจ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.28 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนครู กศน.ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัย เพศ อายุของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ต่ำสุด เท่ากับ 4.24 อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 14 แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.

สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน.

สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้
การจัดการเรียนการสอน

	ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	ครู กศน.กำหนดตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์	4.27	0.77	มากที่สุด	1
2	ครู กศน.จัดทำระบบการลงทะเบียนออนไลน์	4.24	0.79	มากที่สุด	2
3	ครู กศน.จัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบออนไลน์				
	ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน				
	3.1 Google Classroom	4.19	0.83	มาก	
	3.2 Google Sites	4.16	0.81	มาก	
	3.3 Google Forms	4.14	0.81	มาก	
	3.4 Google Docs	4.12	0.82	มาก	
	3.5 Google Sheet	4.14	0.83	มาก	
	3.6 Google Slides	4.11	0.82	มาก	
	3.7 Flipped Classroom	4.10	0.86	มาก	
	3.8 Zoom meeting	4.09	0.87	มาก	
	3.9 Google Meet	4.09	0.89	มาก	
	3.10 Facebook	4.20	0.85	มาก	
	3.11 Line	4.29	0.81	มากที่สุด	

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
3.12 OBS Studio	4.00	0.95	มาก	
ค่าเฉลี่ย	4.14	0.75	มาก	4
4 ครู กศน.มีการใช้ Social Media เช่น คลิพวีดิโอ ไฟล์ เอกสาร ไฟล์เสียง เพื่อใช้ในการสื่อสารโต้ตอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ ความเข้าใจและเกิดทักษะ	4.23	0.83	มากที่สุด	3
ภาพรวม	4.16	0.73	มาก	

จากตารางที่ 14 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.16 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน.กำหนดตารางจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 4.27 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือครู กศน.จัดทำระบบการลงทะเบียนออนไลน์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.24 อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนครู กศน.จัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบออนไลน์ ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ต่ำสุด เท่ากับ 4.14 อยู่ในระดับมาก โดยครู กศน.จัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบออนไลน์ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน Line, Facebook, Google Classroom, Google Sites, Google Forms และ Google Sheet ตามลำดับ

ตารางที่ 15 แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวัดและประเมินผล

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1 ครู กศน.ประเมินผลจากใบงานที่ส่งผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ	4.16	0.78	มาก	2
2 ครู กศน.ประเมินผลผู้เรียนในการพบกลุ่มจากห้องเรียนออนไลน์	4.13	0.80	มาก	3
3 ครู กศน.ประเมินผลการเรียนรู้ ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google Form	4.18	0.80	มาก	1
ภาพรวม	4.16	0.74	มาก	

จากตารางที่ 15 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวัดและประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.16 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน.ประเมินผลการเรียนรู้ ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google Form มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 4.18 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือครู กศน.ประเมินผลจากใบงานที่ส่งผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.16 อยู่ในระดับมาก ส่วนครู กศน.ประเมินผลผู้เรียนในการพบกลุ่มจากห้องเรียนออนไลน์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ต่ำสุด เท่ากับ 4.13 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 16 แสดงผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการพัฒนาสื่อ

	ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	อุปกรณ์สื่อดิจิทัลมีความเพียงพอต่อการใช้งาน	4.01	0.84	มาก	4
2	อุปกรณ์สื่อดิจิทัลสามารถใช้งานได้โดยมีประสิทธิภาพ	4.08	0.82	มาก	3
3	การเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระในรายวิชาต่าง ๆ มากขึ้น	4.14	0.79	มาก	2
4	สื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาได้ด้วยตนเอง	4.16	0.78	มาก	1
	ภาพรวม	4.10	0.73	มาก	

จากตารางที่ 16 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการพัฒนาสื่อ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.10 พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาได้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงสุด เท่ากับ 4.16 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือการเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระในรายวิชาต่าง ๆ มากขึ้น มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.14 อยู่ในระดับมาก ส่วนอุปกรณ์สื่อดิจิทัลมีความเพียงพอต่อการใช้งาน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ต่ำสุด เท่ากับ 4.01 อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตาม แนวทางวิถีชีวิตใหม่

ผลการศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คณะวิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลความคิดเห็นตามข้อเสนอแนะมาสังเคราะห์ตามประเด็นความคิดเห็นจำนวน 5 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การจัดการเรียนการสอนมีการเปลี่ยนแปลงตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่อย่างไร

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีการเปลี่ยนแปลงตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาที่สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงตามสภาพบริบท วิถีของชุมชน เหตุการณ์ปัจจุบัน สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตและตรงตามความต้องการของผู้เรียนหรือกลุ่มเป้าหมาย มีความยืดหยุ่นและมีวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย

2. สถานการณ์และสภาพบริบทมีการเปลี่ยนแปลงจากการระบาดโรคโควิด 19 สถานศึกษาและครูผู้สอนต้องเตรียมการจัดการศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงโดยการลดการรวมตัวของผู้เรียนใช้สื่อดิจิทัลหรือจัดการเรียนรูแบบออนไลน์เพื่อให้เข้ากับวิถีชีวิตใหม่ เว้นระยะห่าง ใส่หน้ากากอนามัยและล้างมือ

3. การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนววิถีชีวิตใหม่ ทำให้การเรียนการสอนมีความทันสมัย สะดวก รวดเร็ว ทำให้เปิดโลกกว้างได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ การติดต่อสื่อสารกับผู้เรียนทำให้สะดวกรวดเร็วมากขึ้น ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์สู่การปฏิบัติได้จริง

4. มีการปรับวิธีการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายจากการวิเคราะห์ผู้เรียน โดยเรียนออนไลน์เรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษานอกสถานที่ การศึกษาจากสถานที่จริง การศึกษาจากประสบการณ์จริง และใช้วิธีแก้ไขปัญหาร่วมกัน เป็นต้น เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

5. มีการเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนจากการพบกลุ่ม ควบคู่กับการเรียนระบบออนไลน์

6. มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนการสอนมากขึ้น การเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัล ซึ่งต้องมีการพัฒนาระบบออนไลน์ การใช้สื่อดิจิทัล การใช้แอปพลิเคชันมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ทันสมัย ทันเหตุการณ์ รู้เท่าทันโลกโซเชียล

7. มีการจัดการเรียนการสอนด้วยระบบออนไลน์มากขึ้นโดยผ่านแอปพลิเคชัน ได้แก่ Line Facebook Zoom คลิปวิดีโอจากช่องทางต่าง ๆ เช่น ยูทูป Link Google เป็นต้น ซึ่งจะทำให้มีการสื่อสารกับผู้เรียนได้สะดวก รวดเร็ว ไม่จำเป็นต้องมาพบกลุ่มแบบเผชิญหน้า ผู้เรียนสามารถฝึกทำแบบฝึกหัดได้จากการทำใบงานจาก Google Form ที่มาจากแผนการจัดการเรียนรู้

8. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถใช้สื่อออนไลน์ค้นคว้าศึกษาหาความรู้ได้อย่างหลากหลาย

9. การจัดการเรียนการสอนมีการเปลี่ยนแปลงตามแนวทางวิถีชีวิตเป็นอย่างมาก ดังนั้นครูและผู้เรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจและทักษะต่าง ๆ ให้มากขึ้นและตลอดเวลาเพื่อที่จะนำไปใช้ใน

ชีวิตประจำวันได้ โดยการหมั่นศึกษาค้นคว้าวิธีการต่าง ๆ และต้องตื่นตัวอยู่ตลอดเวลาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ครู กศน.ต้องปรับและพัฒนาตนเองให้ทันยุคการศึกษาสมัยใหม่

10. การพัฒนาครูให้มีความพร้อม เพื่อให้ก้าวทันโลกของเทคโนโลยี การมีความรู้พื้นฐานในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยจะนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์

ประเด็นที่ 2 ท่านคิดว่าวิธีการหรือรูปแบบการจัดการศึกษาใดที่ใช้ได้เหมาะสมที่สุด

ผลการศึกษาคำความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า วิธีการหรือรูปแบบการจัดการศึกษาที่ใช้ได้เหมาะสมที่สุด มีดังนี้

1. การจัดการศึกษาแบบผสมผสานระหว่างการพบกลุ่มและแบบออนไลน์
2. รูปแบบการพบกลุ่ม
3. แบบออนไลน์
4. การเรียนรู้ด้วยตนเอง
5. การใช้ห้องเรียนออนไลน์ ด้วย Google classroom
6. การใช้ Google Forms เพื่อใช้ในการทำแบบทดสอบ
7. การใช้สื่อออนไลน์
8. กิจกรรมรูปแบบเป็นเกมส์
9. จัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

10. การศึกษาค้นคว้าการทำรายงานโดยการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-book)

ประเด็นที่ 3 วิธีการหรือรูปแบบการจัดการศึกษาอะไรบ้างที่คิดว่าจะใช้ได้อย่างต่อเนื่อง

ผลการศึกษาคำความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า วิธีการหรือรูปแบบการจัดการศึกษาที่ควรใช้อย่างต่อเนื่อง มีดังนี้

1. ห้องเรียนออนไลน์
2. การไลฟ์สดในกลุ่มที่นักศึกษาดูย้อนหลังได้ตลอดเวลา
3. การใช้สื่อดิจิทัล ผสมผสานกับสื่อเอกสาร เช่น ใบงาน ในความรู้
4. การพบกลุ่ม
5. แบ่งกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
6. การออกแบบเนื้อหาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
7. การใช้สื่อการสอนแบบออนไลน์ เช่น E-book Google Form Google classroom

Zoom Line Google App และคลิบวีโอต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาหรือเรื่องที่เรียน

ประเด็นที่ 4 ในอนาคตจะมีวิธีการหรือรูปแบบอะไรบ้างที่ท่านคิดว่าจะทำเพิ่มเติมหรือที่แตกต่างไปจากเดิม

ผลการศึกษาคำความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ในอนาคตจะมีวิธีการหรือรูปแบบการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่จะทำเพิ่มเติมหรือที่แตกต่างไปจากเดิม มีดังนี้

1. การจัดการสอนแบบออนไลน์ Zoom, Google app, Glide App, Google classroom Line และ Facebook

ผู้เรียน

2. การใช้เทคโนโลยีให้มากขึ้น พัฒนาสื่อเทคโนโลยีให้มีความทันสมัย เหมาะสมกับบริบทของ
3. กระบวนการกลุ่ม
4. การเข้าชั้นเรียน
5. การจัดการเรียนการสอนโดยให้ครูที่จบตรงสายวิชามาสอนเพิ่มเติม
6. การใช้นวัตกรรมใหม่ที่เป็นการประหยัดเวลา เข้าใจง่ายและมีความสะดวกรวดเร็ว
7. การจัดการศึกษาแบบ Home School
8. เรียนรู้โดยผู้เรียนกำหนดแบบเรียนรู้ด้วยตนเอง
9. การเรียนการสอนด้วยทางไกล
10. การจัดการศึกษาแบบเดิม
11. การศึกษาดูงาน

ประเด็นที่ 5 ท่านคิดว่าจะมีสิ่งใดที่เป็นเรื่องที่ทำหายในการจัดการศึกษาตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า สิ่งที่เป็นเรื่องที่ทำหายในการจัดการศึกษาตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. มีดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์
2. การใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน
3. การสร้างความรู้ให้ผู้เรียนใช้สื่อที่ทันสมัย
4. ปรับวิธีการสอนให้ทันสมัย
5. งบประมาณในการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรและสนับสนุนสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ
6. การทำสื่อนวัตกรรมการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์ที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่หลากหลาย
7. การสอนรายบุคคล
8. เมื่อได้รับการศึกษาแล้วมีทักษะสามารถประกอบอาชีพได้และสามารถสืบค้นความรู้ใหม่

ด้วยตนเอง

ผลการศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คณะวิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลความคิดเห็นตามข้อเสนอแนะมาสังเคราะห์ตามประเด็นความคิดเห็นจำนวน 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 นักศึกษาคิดว่าการจัดการเรียนการสอนวิธีการหรือรูปแบบใดที่ใช้ได้เหมาะสมที่สุดและส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่

ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์พบว่า การจัดการเรียนการสอนมีวิธีการหรือรูปแบบที่ใช้ได้เหมาะสมที่สุดและส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ มีดังนี้

1. วิธีเรียนแบบออนไลน์เนื่องจากเข้าถึงง่าย สามารถเรียนรู้ที่ไหนก็ได้แค่มีอินเทอร์เน็ต เพื่อตอบโจทย์ยุคสมัยใหม่ เหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 การเรียนแบบออนไลน์ทำให้เกิดความสะดวกสบายโดยเฉพาะนักศึกษาที่ต้องเลี้ยงดูบุตรด้วยตนเองอยู่ที่บ้าน

2. การเรียนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Zoom Line เป็นต้น เนื่องจากทุกคนที่ติดตั้งสามารถเรียนผ่านช่องทางนี้ได้ เพราะทุกวันนี้การสื่อสาร การเรียนรู้ เราสามารถส่งงานหรือคุยกันผ่านแอปพลิเคชันในมือถือได้

3. การจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานระหว่างการพบกลุ่มและแบบออนไลน์

4. การใช้สื่อดิจิทัลเนื่องจากทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาได้ด้วยตนเอง

5. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ห้องเรียนออนไลน์

6. การพบกลุ่ม การลงมือปฏิบัติจริง และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

7. การศึกษานอกสถานที่

8. การเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายและมีความสุขในการเรียน

9. การทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น วันทำบุญถวายเทียนเข้าพรรษา วันเด็ก

เป็นต้น

10. การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

ประเด็นที่ 2 นักศึกษาคิดว่าเรื่องที่เป็นสิ่งท้าทายในการเรียนรู้ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่

ผลการศึกษาคำคิดเห็นของนักศึกษา กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า การจัดการศึกษามีสิ่งที่เป็นเรื่องท้าทายในการเรียนรู้ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ดังนี้

1. การเรียนผ่านออนไลน์เป็นเรื่องท้าทายเพราะต้องใช้เวลาในการสร้างความคุ้นเคยและการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของการศึกษาในโลกยุคใหม่ พร้อมใช้เทคโนโลยีเป็นตัวช่วยเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

2. เทคโนโลยีใหม่ ๆ ทำให้เกิดความท้าทายในการเรียนรู้และต้องการศึกษาหาความรู้เพิ่มมากขึ้น

3. การเรียนรู้ทางออนไลน์ต้องมีความรู้เกี่ยวกับการใช้โซเชียลมีเดีย การใช้สื่อ เทคโนโลยีใหม่ ๆ

4. การจัดการสอนแบบออนไลน์ ที่มีครูผู้สอนเตรียมการสอนโดยการไลฟ์สดหรือทำเป็นคลิปวิดีโอให้กับผู้เรียนได้เรียนรู้ที่บ้าน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจเรียนรู้อีกมากขึ้น

5. การเรียนรู้แบบ Active Learning การลงมือปฏิบัติจริง เน้นเรื่องการให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน และการออกแบบผลิตภัณฑ์งานทั้งในแง่ของความสวยงาม ประโยชน์ใช้สอยและการสร้างมูลค่าเพิ่ม การได้เรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพใหม่ ๆ การเรียนรู้แบบโครงการ ได้คิดค้นและทดลองปฏิบัติเรียนรู้ตามวิถีชีวิตใหม่

5. การพัฒนาของระบบออนไลน์

6. การศึกษานอกสถานที่จริง เช่น การจัดกิจกรรมนอกพื้นที่ไกล ๆ เพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ ๆ ที่ไม่ใช่แค่ความรู้ในห้องเรียน การเข้าร่วมอบรมต่าง ๆ เพื่อปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

7. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรียนตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
8. การได้รับประสบการณ์จากการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ในยุคดิจิทัล

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คณะวิจัยสังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู กศน. และนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 คน ครู กศน. จำนวน 137 คน และนักศึกษา กศน. จำนวน 5,780 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู กศน. และนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 คน เนื่องจากคนน้อยจึงไม่ใช้วิธีการสุ่ม (2) ครู กศน. จำนวน 103 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซ์และมอร์แกนกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง การสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้ความน่าจะเป็น วิธีการคัดเลือกแบบกำหนดโควต้า (3) นักศึกษา กศน. จำนวน 375 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของทาโร ยามาเน่ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ที่ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ การสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยหลักความน่าจะเป็น วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. ประจวบคีรีขันธ์
2. แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. ประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

1. รวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าทางสถิติ

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง จาก Google Form ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์ เอกซ์เซล โดยการคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. สังเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีผลการศึกษา ดังนี้

ผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านหลักสูตร ส่วนด้านการพัฒนาสื่อมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายชื่อ สรุปผลได้ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตามสภาพความต้องการและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือครู กศน.นำหลักสูตรที่มีกรอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนในด้านทักษะมากกว่าเนื้อหาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ส่วนหลักสูตรที่มีการประเมินและปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง และหลักสูตรที่ครู กศน.นำมาใช้ไม่สร้างความยุ่งยากหรือความสับสนต่อการเรียนรู้ นำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน.ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัย เพศ อายุของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบันส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนและก้าวทันความรู้ใหม่ ๆ และครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ภาษาหรือข้อความที่เข้าใจง่าย มีความเหมาะสม ส่วนครู กศน.ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน.กำหนดตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือครู กศน.มีการใช้ Social Media เช่น คลิปวิดีโอ ไฟล์เอกสาร ไฟล์เสียง เพื่อใช้ในการสื่อสารโต้ตอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ ความเข้าใจและเกิดทักษะ ส่วนครู กศน. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบออนไลน์ ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยครู กศน. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบออนไลน์ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน Line Facebook Google Forms Google Sites และ Google Classroom ตามลำดับ

4. ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. ประเมินผลจากใบงานที่ส่งผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ครู กศน. ประเมินผลการเรียนรู้ ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google Forms ส่วนครู กศน. ประเมินผลผู้เรียนในการพบกลุ่มจากห้องเรียนออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

5. ด้านการพัฒนาสื่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาได้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือสื่อดิจิทัลที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระจากบทเรียนมากขึ้น ส่วนอุปกรณ์สื่อดิจิทัลมีความเพียงพอต่อการใช้งาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

6. ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าครู กศน. มีทักษะการถ่ายทอดความรู้และมีบรรยากาศต่อวิชาชีพอของความเป็นครู รองลงมาคือครู กศน. เข้าใจสถานการณ์สังคมและชุมชนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ส่วนครู กศน. มีวิสัยทัศน์ด้าน ICT มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผลการศึกษาศาภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ส่วนด้านการพัฒนาสื่อ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายข้อ สรุปผลได้ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตามสภาพความต้องการและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือครู กศน. นำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างสอดคล้องสัมพันธ์และต่อเนื่องกันในแต่ละระดับชั้น ส่วนหลักสูตรที่ครู กศน. นำมาใช้ไม่สร้างความยุ่งยากหรือความสับสนต่อการเรียนรู้ นำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมไม่ตึงเครียด มีภาพหรือสื่อที่มีความน่าสนใจ ส่วนครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัย เพศ อายุของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. กำหนดตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือครู กศน. จัดทำระบบการลงทะเบียนออนไลน์ ส่วนครู กศน. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบออนไลน์ ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยครู กศน. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบออนไลน์ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน Line, Facebook, Google Classroom, Google Sites, Google Forms และ Google Sheet ตามลำดับ

4. ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. ประเมินผลการเรียนรู้ ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google Forms มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ

ครู กศน. ประเมินผลจากใบงานที่ส่งผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ ส่วนครู กศน. ประเมินผลผู้เรียนในการพบกลุ่มจากห้องเรียนออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

5. ด้านการพัฒนาสื่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาได้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระในรายวิชาต่าง ๆ มากขึ้น ส่วนอุปกรณ์สื่อดิจิทัลมีความเพียงพอต่อการใช้งานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามข้อเสนอแนะจากความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สรุปผลได้ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนมีการเปลี่ยนแปลงตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ควรจัดการศึกษาที่สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงตามสภาพบริบท วิถีของชุมชน เหตุการณ์ปัจจุบันตามสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงการแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 และตรงตามความต้องการของผู้เรียน มีความยืดหยุ่นและมีวิธีการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ครูผู้สอนต้องเตรียมจัดการศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยการลดการรวมตัวของผู้เรียน ใช้สื่อดิจิทัลหรือจัดการเรียนรู้ออนไลน์ เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตใหม่ เว้นระยะห่าง ใส่หน้ากากอนามัยและล้างมือ การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนววิถีชีวิตใหม่ทำให้การเรียนการสอนมีความทันสมัย สะดวก รวดเร็ว ทำให้เปิดโลกกว้างได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ การติดต่อสื่อสารกับผู้เรียนทำให้สะดวกรวดเร็วมากขึ้น ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์สู่การปฏิบัติได้จริง มีการปรับวิธีการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายจากการวิเคราะห์ผู้เรียน โดยการเรียนรู้ออนไลน์ เรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษานอกสถานที่ การศึกษาจากสถานที่จริง การศึกษาจากประสบการณ์จริงและใช้วิธีแก้ไขปัญหาร่วมกันเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ใช้รูปแบบการเรียนการสอนจากการพบกลุ่ม ควบคู่กับการเรียนระบบออนไลน์ มีการพัฒนาระบบออนไลน์ การใช้สื่อดิจิทัลการใช้แอปพลิเคชันมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ทันสมัย ทันเหตุการณ์ รู้เท่าทันโลกโซเชียล ได้แก่ Line Facebook Zoom คลิปวีดีโอจากช่องทางต่าง ๆ เช่น ยูทูป Link Google เป็นต้น ซึ่งจะทำให้มีการสื่อสารกับผู้เรียนได้สะดวก รวดเร็ว ไม่จำเป็นต้องมาพบกลุ่มแบบเผชิญหน้า ผู้เรียนสามารถทำใบงานจาก Google Forms ที่มาจากแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนมีการเปลี่ยนแปลงตามแนวทางวิถีชีวิตเป็นอย่างมาก ดังนั้นครูและผู้เรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจและทักษะต่าง ๆ ให้มากขึ้น โดยหมั่นศึกษาค้นคว้าวิธีการต่าง ๆ และต้องตื่นตัวอยู่ตลอดเวลาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ครู กศน. ต้องปรับและพัฒนาตนเองให้ทันยุคการศึกษาสมัยใหม่เป็นการพัฒนาครูให้มีความพร้อม เพื่อให้ก้าวทันโลกของเทคโนโลยี การมีความรู้พื้นฐานในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่จะนำไปบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยจะนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์

2. วิธีการหรือรูปแบบการจัดการศึกษาที่ใช้ได้เหมาะสมที่สุด ได้แก่ การจัดการศึกษาแบบผสมผสานระหว่างการพบกลุ่มและแบบออนไลน์ รูปแบบการพบกลุ่ม แบบออนไลน์ การเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้ห้องเรียนออนไลน์ ด้วย Google classroom การใช้ Google Forms เพื่อใช้ในการทำ

แบบทดสอบ การใช้สื่อออนไลน์ กิจกรรมรูปแบบเป็นเกมส์ จัดการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และการศึกษาค้นคว้าการทำงานโดยการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ตามลำดับ

3. วิธีการหรือรูปแบบการจัดการศึกษาที่ควรใช้อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ห้องเรียนออนไลน์ การไลฟ์สดในกลุ่มที่นักศึกษาดูย้อนหลังได้ตลอดเวลา การใช้สื่อดิจิทัล ผสมผสานกับสื่อเอกสาร เช่น ใบงาน ในความรู้ การพบกลุ่ม การแบ่งกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การออกแบบเนื้อหาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ด้วยตนเอง การใช้สื่อการสอนแบบออนไลน์ เช่น E-book Google Forms Google classroom Zoom Line Google App และคลิบวีโอต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาหรือเรื่องที่เรียน ตามลำดับ

4. วิธีการหรือรูปแบบในอนาคตที่จะทำเพิ่มเติมหรือแตกต่างไปจากเดิม ได้แก่ การจัดการสอนแบบออนไลน์ Zoom Google app Glide App Google classroom Line Facebook การใช้เทคโนโลยีให้มากขึ้น พัฒนาสื่อเทคโนโลยีให้มีความทันสมัย เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน กระบวนการกลุ่ม การเข้าชั้นเรียน การจัดการเรียนการสอนโดยให้ครูที่จบตรงสายวิชามาสอนเพิ่มเติม การใช้นวัตกรรมใหม่ที่เป็นประโยชน์ประหยัดเวลา เข้าใจง่ายและมีความสะดวกรวดเร็ว การจัดการศึกษาแบบ Home School เรียนรู้โดยผู้เรียนกำหนดแบบเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนการสอนด้วยทางไกล การจัดการศึกษาแบบเดิม การศึกษาดูงาน ตามลำดับ

5. เรื่องที่ท้าทายในการจัดการศึกษาตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ การใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อและปรับวิธีการสอนให้ทันสมัย สนับสนุนงบประมาณในการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรและสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อทำสื่อนวัตกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ที่เหมาะสมกับผู้เรียน การสอนผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้สามารถสืบค้นความรู้ใหม่ด้วยตนเองและมีทักษะการประกอบอาชีพได้

แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามข้อเสนอแนะจากความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามข้อเสนอแนะของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สรุปผลได้ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนมีวิธีการหรือรูปแบบที่ใช้ได้เหมาะสมที่สุดและส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่ วิธีเรียนแบบออนไลน์ สามารถเรียนรู้ที่ไหนก็ได้ เหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ทำให้เกิดความสะดวกสบายโดยเฉพาะนักศึกษา กศน. การเรียนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Zoom Line เป็นต้น การจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานระหว่างการพบกลุ่มและแบบออนไลน์ การใช้สื่อดิจิทัลที่ทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาได้ด้วยตนเอง การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ห้องเรียนออนไลน์ การพบกลุ่ม การลงมือปฏิบัติจริง และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน การศึกษานอกสถานที่ การเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายและมีความสุขในการเรียน การทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น วันทำบุญถวายเทียนเข้าพรรษา วันเด็ก เป็นต้น การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ตามลำดับ

2. เรื่องที่ท้าทายในการเรียนรู้ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่ การเรียนผ่านออนไลน์เพื่อสร้างความคุ้นเคยและการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของการศึกษาในโลกยุคใหม่ การใช้เทคโนโลยีเป็นตัวช่วยเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มมากขึ้น ความรู้เกี่ยวกับการใช้โซเชียลมีเดีย ครูมีการใช้สื่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการสอน เช่น การไลฟ์สดหรือทำเป็นคลิปวิดีโอให้กับผู้เรียน การเรียนรู้แบบ Active Learning การลงมือปฏิบัติจริง เน้นเรื่องการให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน และการออกแบบผลิตภัณฑ์ชิ้นงานทั้งในแง่ของความสวยงาม ประโยชน์ใช้สอยและการสร้างมูลค่าเพิ่ม การได้เรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพใหม่ ๆ การเรียนรู้แบบโครงการ ได้คิดค้นและทดลองปฏิบัติเรียนรู้ตามวิถีชีวิตใหม่ การพัฒนาของระบบออนไลน์ การศึกษานอกสถานที่จริง เช่น การจัดกิจกรรมนอกพื้นที่ไกล ๆ เพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ ๆ การเข้าร่วมอบรมต่าง ๆ เพื่อปรับใช้ในชีวิตประจำวัน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรียนตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การได้รับประสบการณ์จากการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ในยุคดิจิทัล

อภิปรายผล

การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564) โดยยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อเติบโตอย่างมีคุณภาพ การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนร่วม การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559 : ออนไลน์) สอดคล้องกับผลการศึกษาของสุจรรยา ขาวสกุล และคณะ (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล การปฏิรูปประเทศสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ (Digital Thailand) ที่สามารถสร้างสรรค์ และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มศักยภาพเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาตามไปด้วยอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดการบริหารของตนเองให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) ซึ่งเป็นทั้งผู้ใช้เทคโนโลยี ผู้จัดสรรทรัพยากร และผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัยสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน สอดคล้องกับผลการศึกษา สุเนตร ขวัญดำ และคณะ (2560) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (WIL) สู่สถานศึกษาในยุคดิจิทัล พบว่าสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต้องปฏิรูปด้านการจัดการศึกษาทำให้ทุกคนมีความรู้ความสามารถทางด้านดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น เพื่อขับเคลื่อนในเรื่องของนวัตกรรมสร้างชาติ และจัดหลักสูตรการเรียนการสอน แนวทางการศึกษาเพื่อการมีงานทำและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (WIL) ในยุคดิจิทัล ปรับบทบาทครูให้เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามกระบวนการ Five Step For Learn (Qscs) หรือ STEM ครูเป็น

Facilitator & Coach ให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองใช้เทคนิค PBL : Problem & Project Based Learning ให้เกิดกระบวนการคิด และมีความคิดเชิงสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรม และสอดคล้องกับโครงสร้างโอกาสในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ปัจจัยที่จะผลักดันให้มีการใช้เทคโนโลยีอย่างคุ้มค่า คือการที่ครูออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการทำกิจกรรมประกอบการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ต้องใช้กระบวนการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งจากการสังเกตในสถานการณ์จริง การทดลอง การค้นคว้าจากสื่อสิ่งพิมพ์และจากสื่อ Electronic เช่น จาก Web Sites เป็นกิจกรรมที่ต้องมีการทำโครงการอิสระสนองความสนใจ เป็นกิจกรรมที่ต้องฝึกปฏิบัติจาก Software สำเร็จรูป เป็นกิจกรรมที่ต้องมีการบันทึก วิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอรายงานด้วยคอมพิวเตอร์ เป็นต้น (คณินิจ เกตุแก้ว, 2562 : ออนไลน์)

ส่วนผลการวิจัยเมื่อพิจารณารายด้านตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อภิปรายผลในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตามสภาพความต้องการ และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2552 : 2) กำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่าเป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เวลาเรียน และการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการบูรณาการเนื้อหา ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความแตกต่างของบุคคล และชุมชน สังคม สอดคล้องกับผลการศึกษาของเพ็ญจันทร์ สินธุเขต (2560 : บทคัดย่อ) ได้สรุปแนวทางการศึกษายุคนี้ (ยุคดิจิทัล) : Thailand 4.0 พบว่า ด้านหลักสูตร เนื้อหาสาระองค์ความรู้ ไม่แยกส่วนจากกัน ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะ มีความยืดหยุ่น ตามบริบท เชื่อมโยง และสอดแทรกขอบข่ายสหวิทยาการสำหรับศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับพาสนา จุฬรัตน์ (2563 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในยุค Thailand 4.0 ด้านหลักสูตรว่า การเตรียมหลักสูตรการศึกษาทุกระดับจำเป็นต้องได้รับการปฏิรูปเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

2. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2552 : 3) กำหนดจุดหมายของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่าเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ และบูรณาการความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ สอดคล้องกับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2552 : 8 - 9) กำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ว่าการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนดแผนการเรียนรู้ของตนเอง ตามรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียน โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากภูมิปัญญา ผู้รู้ และสื่อต่าง ๆ และการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ ตามปรัชญาพื้นฐานของการศึกษานอกระบบ “คิดเป็น” โดยเน้นพัฒนา

ทักษะการแสวงหาความรู้ ประยุกต์ใช้ความรู้และสร้างองค์ความรู้สำหรับตนเอง และ ชุมชน สังคม และ สอดคล้องกับผลการศึกษาของเพ็ญจันทร์ สินธุเขต (2560 : บทคัดย่อ) ได้สรุปแนวทางการศึกษา ยุคนี้ (ยุคดิจิทัล) : Thailand 4.0 พบว่าด้านกระบวนการเรียนรู้ เน้นวิธีการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมที่บูรณา การเทคโนโลยีสืบค้น และใช้เนื้อหาเป็นฐานสอนในบริบทที่เป็นจริง สร้างทักษะการคิดในขั้นที่สูง และ ชับซ้อนขึ้น

3. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน.กำหนดตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ มีค่าเฉลี่ย สูงสุด สอดคล้องกับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2552 :11-12) กำหนดการบริหารหลักสูตรของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่าการวางแผนการเรียน สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันจัดทำแผนการเรียนให้สอดคล้องกับ ศักยภาพ ความต้องการ ความจำเป็นในการศึกษา และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนแต่ละบุคคล/กลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ติดตามและประเมินผู้เรียน จัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียน ให้สถานศึกษาดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการเรียนตามปรัชญา และหลักการการศึกษานอกโรงเรียน สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีการแพร่ระบาดในหลายประเทศรวมถึงประเทศไทย ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (2563 : 1) ให้สถานศึกษาทุกแห่งของรัฐและเอกชนทั้งในระบบและนอกระบบ ซึ่งอยู่ในสังกัดและในกำกับ ของกระทรวงศึกษาธิการปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษ และดร.กนกวรรณ วิชาวัลย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ มอบนโยบายการจัดการศึกษาให้กับผู้บริหารและบุคลากรของสำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ว่าการจัดการเรียนการสอนของ กศน.ตามแนวทาง วิถีชีวิตใหม่ New Normal เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ได้มีการพัฒนาครูและบุคลากร ของ กศน.อย่างสม่ำเสมอได้จัดอบรมครูผู้สอนทางระบบออนไลน์ในหลักสูตรพื้นฐาน

4. ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน.ประเมินผลจากใบงานที่ส่งผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับ ระเบียบและแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษา นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กล่าวถึงการวัดและประเมินผลรายวิชา สถานศึกษาต้องดำเนินการควบคุมไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนมี ความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ อันเป็นผล เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพียงใด และต้องการมีการประเมินผลรวม เพื่อทราบว่าผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร ดังนั้นการวัดและประเมินผล จึงต้องใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ และผลการ เรียนรู้ที่คาดหวัง (สำนักงาน กศน., 2552 : 10) สอดคล้องกับสำนักงาน กศน.(2563 : 1) แจ้งนโยบาย การจัดการเรียนการสอนของ กศน.ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ New Normal เรื่องแนวทางการจัด การศึกษาและการจัดการเรียนรู้ กศน. ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) กศน.เรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา โดยการประเมินผลให้ประเมินจากใบงานที่ส่งผ่าน ระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ และการพบกลุ่มจากห้องเรียนออนไลน์

5. ด้านการพัฒนาสื่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาได้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2552 : 9) ด้านสื่อการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่าในการจัดการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนแสวงหาได้ด้วยตนเอง โดยการใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อบุคคล ภูมิปัญญา แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน และแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ผู้เรียน ครู สามารถพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเอง หรือนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่ใกล้ตัว และข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการเรียนรู้ โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจง่าย เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้ง และต่อเนื่องตลอดเวลา สอดคล้องกับผลการศึกษาของเพ็ญจันทร์ สินธุเขต (2560 : บทคัดย่อ) ได้สรุปแนวทางการศึกษาในยุคนี้ (ยุคดิจิทัล) : Thailand 4.0 พบว่าด้านการพัฒนาสื่อ สร้างความรู้ในการใช้สื่อ สารสนเทศ และเทคโนโลยีหลากหลาย สื่อจาก ICT ระบบ Internet ในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลขนาดใหญ่ “โลกคือห้องเรียน” และสอดคล้องกับฟาฏินา วงศ์เลขา (2558 : ออนไลน์) กล่าวว่า ยุคดิจิทัลเป็นยุค “โลกคือห้องเรียน” มีการนำสื่อเทคโนโลยีในการถ่ายทอดความรู้จากครูผู้สอนไปสู่ผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ สนใจใฝ่เรียนรู้สนุกสนาน กระตือรือร้นในการเรียนรู้มากขึ้น

6. ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าครู กศน. มีทักษะการถ่ายทอดความรู้และมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพของความเป็นครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 กำหนดในหมวด 1 ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ หมวด 2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ หมวด 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรักเมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ (ราชกิจจานุเบกษา, 2556 : 73-74) สอดคล้องกับวิจารณ์ พานิช (2560 : 2-3) กล่าวถึง วิสัยกระดับผลลัพธ์การเรียนรู้ อย่างง่ายสู่คุณภาพการศึกษา Thailand 4.0 ครูต้องมีจิตวิญญาณ มีคุณธรรม มีทักษะ กระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจ ออกแบบกิจกรรม ประเมินเพื่อพัฒนา ตรวจสอบครู เข้าใจและพัฒนาวิธีการเรียนรู้ของตนเอง มีการประเมินขณะสอน ประเมินย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ และประเมินผลลัพธ์ และสอดคล้องกับฟาฏินา วงศ์เลขา (2558 : ออนไลน์) กล่าวถึงยุค Thailand 4.0 ครูมีบทบาทในการเป็นผู้อำนวยการความสะอาดและชี้แนะแนวทางเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และบางครั้งอาจจะต้องเป็นผู้ร่วมเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียนด้วย จึงต้องมีลักษณะที่เรียกว่า e-Teacher

ผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับสำนักงาน กศน. มีการเปิดตัว “แอปพลิเคชัน กศน. ออนไลน์” ตอบโจทย์การจัด

การศึกษาออนไลน์ในช่วงการแพร่ระบาด โควิด-19 การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีของการศึกษาทางไกล หนึ่งในภารกิจของสำนักงาน กศน. ดำเนินการโดยสถาบันการศึกษาทางไกล จะเป็นภารกิจที่สามารถตอบโจทย์การใช้ชีวิตและเข้ากับยุคสมัยได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการพัฒนาจนมีศักยภาพที่ตอบสนองรูปแบบการใช้ชีวิตหรือ Lifestyle ของผู้คนที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งการแพร่ระบาดของ Covid-19 จำเป็นต้องมีระยะห่างทางสังคม หรือ Social Distancing ซึ่งเนื้อหาสาระของแอปพลิเคชัน ได้แก่ กศน.ออนไลน์ ซึ่งเป็นการศึกษาเรียนรู้รายวิชา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยระบบออนไลน์ สามารถเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา สำหรับนักศึกษาและประชาชนที่สนใจ (สำนักงาน กศน., 2563) และสอดคล้องกับนโยบายการจัดการเรียนการสอนของ กศน.ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ New Normal เรื่องแนวทางการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ กศน. ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) กศน.เรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ได้แก่ การเตรียมความพร้อมการปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเป็นระบบออนไลน์ การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการเรียนการสอน ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้ (1) ห้องเรียน Google Classroom (2) ห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom) www.classstart.org (3) Zoom Meeting (4) ไลน์กลุ่ม ใช้สื่อการเรียนการสอนได้แก่ (1) VTR/VDO Clip (2) รายการสอนออกอากาศสถานี ETV/DLTV ช่องดิจิทัล กศน. (3) หนังสือเรียน (4) e-Book (5) Platform การเรียนรู้ (สำนักงาน กศน., 2563 : 1)

ส่วนผลการวิจัยเมื่อพิจารณารายด้านตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน.สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อภิปรายผลในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตามสภาพความต้องการและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดรูปแบบการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในมาตรา 15 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น ไม่ยึดรูปแบบและวิธีการตายตัวเหมือนกับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยนี้ ให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคล และปรับให้เข้ากับผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมของผู้เรียนทำให้การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีความเหมาะสมและรองรับกลุ่มผู้เรียนที่มีความต้องการในการเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น และเมื่อผู้เรียนได้รับการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สำคัญของการศึกษาตลอดชีวิต คือ การใฝ่เรียนรู้ และฝึกทักษะที่จะเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มความรู้ตามสาระการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องรอการสอนจากครูผู้สอนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สารีพันธ์ุ ศุภวรรณ, 2555 : 26-27) สอดคล้องกับกิตติชัย สุธาสิโนบล (2562 : ออนไลน์) ได้ศึกษาหลักสูตรและการเรียนรู้แบบดิจิทัล เป็นมิติใหม่ของการจัดการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ที่ผสมผสานเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ากับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดเชิง

นวัตกรรมและการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่มีประสิทธิภาพ ประหยัดเวลา เปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้าถึงหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน

2. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน.ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับยีน ภู่วรรณ (2557 : 6-8) ได้กล่าวถึง ในอนาคตคนเราจะอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อมสื่อใหม่ แสวงหาความรู้เทคโนโลยีปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต วิถีทำงาน และโครงสร้างองค์กร ทำให้ทุกคนเป็น Global citizen การศึกษาต้องปรับตัวเอง ซึ่งต้องใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ Behaviorism Cognitivism Constructivism Connectivism สอดคล้องกับฟาฏินา วงศ์เลขา (2563 : ออนไลน์) กล่าวว่า ยุคดิจิทัล เป็นยุค "โลก คือห้องเรียน" มีการนำสื่อเทคโนโลยี ในการถ่ายทอดความรู้จากครูผู้สอนไปสู่ผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ สนใจ ใฝ่เรียนรู้สนุกสนาน กระตือรือร้นในการเรียนรู้อีกขึ้น สอดคล้องกับสุขุม เฉลยทรัพย์ (2563 : ออนไลน์) กล่าวว่าการศึกษาในยุคดิจิทัล (Digital Education) หมายถึง การจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนทุกคนให้ได้มีโอกาสใช้คอมพิวเตอร์ไร้สายทำงาน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจ มีส่วนร่วม ความสนใจ และจัดระเบียบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผลการเรียน และนิสัยการทำงานดีขึ้น ตลอดจนมีทักษะการค้นหาข้อมูล และการสื่อสารที่ดีขึ้น

3. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน.กำหนดตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับสำนักงาน กศน.(2563 : 1) แจ้างนโยบายการจัดการเรียนการสอนของ กศน.ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ New Normal เรื่องแนวทางการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ กศน. ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) กศน.เรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา โดยให้เตรียมความพร้อม ได้แก่ กำหนด Timeline การรับสมัคร การเปิดเรียน การสอบ ปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเป็นระบบออนไลน์ สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมแบบออนไลน์ สำหรับผู้เรียนมีความพร้อมของเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนรู้ นักศึกษา กศน.ต้องเข้าร่วมกิจกรรมตามตารางการเรียนรู้ออนไลน์ที่กำหนด

4. ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู กศน.ประเมินผลการเรียนรู้ ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google Forms มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2555 : 33) กำหนดหลักการวัดและประเมินผลโดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียน ให้มีการประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตร การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยต้องดำเนินการด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและธรรมชาติรายวิชา และสอดคล้องกับผลการศึกษาของเพ็ญจันทร์ สินธุเขต (2560 : บทคัดย่อ) ได้สรุปแนวทางการศึกษา ยุคนี้ (ยุคดิจิทัล) : Thailand 4.0 พบว่า ด้านการวัดผลประเมินผลปฏิรูปแนวการวัดและประเมินผล การศึกษา เป็นการประเมินในรูปแบบใหม่ที่เน้นทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 วิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย เน้นการสะท้อนผลการปฏิบัติของผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ประจำวัน

5. ด้านการพัฒนาสื่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาได้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับทฤษฎี

การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยหลักการที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยครูควรพยายามจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยมีทางเลือกในการเรียนรู้ที่หลากหลาย (Many Choice) และเรียนรู้อย่างมีความสุขสามารถเชื่อมโยงความรู้ระหว่างความรู้ใหม่กับความรู้เก่าได้ ส่วนครูเป็นผู้ช่วยเหลือและคอยอำนวยความสะดวก และหลักการที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือการรู้จักแสวงหาคำตอบจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเองเป็นผลให้เกิดพฤติกรรมที่ฝังแน่นเมื่อผู้เรียน “เรียนรู้ว่าจะเรียนรู้ได้อย่างไร (Learn how to Learn)” (ธีระยุทธ โพธิ์ทอง, 2563 : ออนไลน์) สอดคล้องกับนโยบายการจัดการเรียนการสอนของ กศน.ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ New Normal เรื่องแนวทางการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ กศน. ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) กศน.เรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ด้านการเตรียมความพร้อมในการรวบรวมสื่อออนไลน์ และการจัดทำ Platform การเรียนรู้ ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องสื่อการเรียนการสอน (1) VTR/VDO Clip (2) รายการสอนออกอากาศสถานี ETV/DLTV ช่องดิจิทัล กศน. (3) หนังสือเรียน (4) e-Book (5) Platform การเรียนรู้ (สำนักงาน กศน., 2563)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

1. หลักสูตรที่ครู กศน.นำมาใช้ไม่ควรสร้างความยุ่งยากหรือความสับสนต่อการเรียนรู้และการนำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติ
2. หลักสูตรควรมีการประเมินและปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง
3. ครู กศน.ควรออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยเพศ อายุของผู้เรียน
4. ครู กศน.ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบออนไลน์ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน เช่น Line, Facebook, Google Classroom, Google Sites, Google Forms, Google Sheet เป็นต้น
5. ครู กศน.ควรประเมินผลผู้เรียนในการพบกลุ่มจากห้องเรียนออนไลน์
6. ผู้บริหารควรสนับสนุนปัจจัยพื้นฐานโดยการสร้างความพร้อมของเครื่องมืออุปกรณ์ให้มีสมรรถนะและจำนวนเพียงพอต่อการใช้งาน รวมถึงการอำนวยความสะดวกให้ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียน มีทักษะ ความเข้าใจและสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้ตลอดเวลา
7. ผู้บริหารควรสร้างแรงจูงใจ ประสานวิสัยทัศน์และพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษารวมถึงผู้เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ทักษะและเกิดความตระหนักเพื่อก้าวไปสู่เป้าหมายตามวิสัยทัศน์การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงาน กศน.ควรจัดสรรงบประมาณในการจัดหาสื่ออุปกรณ์และเทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่ กศน.อำเภอ กศน.ตำบล ศูนย์การเรียนชุมชน ศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” และห้องสมุดประชาชนทุกแห่ง

2. สำนักงาน กศน.ควรประสานความร่วมมือกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อขอรับการสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์และเทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่ กศน.อำเภอ กศน.ตำบล ศูนย์การเรียนรู้ ชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” และห้องสมุดประชาชนทุกแห่ง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสภาพการจัดการศึกษาต่อเนื่องในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. ควรศึกษาสภาพการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3. ควรมีการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อพัฒนาให้การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตามค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
4. ควรศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาต่อเนื่องในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
5. ควรศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

บรรณานุกรม

- กิตติชัย สุธาสิโนบล. (2562). **หลักสูตรและการเรียนรู้แบบดิจิทัล DIGITAL CURRICULUM LEARNING**. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กรุงเทพธุรกิจ. (2563). **New Normal คืออะไรเมื่อโควิด-19 ผลักเรารู้ ชีวิตปกติวิถีใหม่**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2563. จาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/882508>.
- กรมวิชาการ.(2545). **พระราชบัญญัติการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ 2545**.กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ กรมการศาสนา.
- กรมสุขภาพจิต. (2563). **New Normal ชีวิตวิถีใหม่**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2563. จาก <https://www.dmh.go.th/news>.
- กรองโต อุณหสูต. **การออกแบบการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 19 ธันวาคม, 2563, จาก <https://kamolchanokedu.wordpress.com/2017/03/05>.
- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2563) **New Normal ชีวิตวิถีใหม่ และการปรับตัวในภาวะ COVID – 19**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2563. จาก <https://www.mhessi.go.th>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563, 17 มีนาคม). **เรื่องให้สถานศึกษาในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษ**. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ.
- กรองทิพย์ นาควิเชตร. (2560). **คุณลักษณะครุมีอาชีพยุคการศึกษา 4.0 : กรณีศึกษาครูที่ได้รับรางวัลสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ และรางวัลครูยิ่งคุณ**. ลำปาง: รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยชาติ (Conference Proceedings) ครุศาสตร์วิจัย ครั้งที่ 3 : 2560 นวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- กองทุนการออมแห่งชาติ. (2563). **New Normal ความปกติในวิถีชีวิตใหม่**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2563. จาก <https://www.dmh.go.th/new>.
- ไกรยศ ภัทรราชวาท และกำจร ตติยกวี. **ขับเคลื่อนการศึกษาไทยสู่ ไทยแลนด์ 4.0**. (ไทยโพสต์, 2559). [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม, 2563. จาก <https://www.thaihealth.or.th/Content/33499>.
- ขวัญชัย ช้วน และคณะ. (2562). **รูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนสู่การศึกษาไทยแลนด์ 4.0**. ลำปาง: รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ครั้งที่ 5 :2562 “ครุศาสตร์วิจัย2562/NACE2019: การวิจัยเพื่อความอยู่ดีมีสุขอย่างยิ่งและสังคมอัจฉริยะ”.
- _____. (2562). **รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เชิงผลิตภาพทาง**

- การศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรสู่การศึกษา
ไทยแลนด์ 4.0. ลำปาง: รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ครั้งที่ 5 :2562 “ครุศาสตร์วิจัย2562/NACE2019: การวิจัย
เพื่อความอยู่ดีมีสุขอย่างยิ่งและสังคมอัจฉริยะ”.
- คณินิจ เกตุแก้ว. (2562). เทคโนโลยีกับการเรียนรู้. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2563.
จาก <https://www.prosofthcm.com/Article/Detail/16798>.
- จรรยาพร ธรณินทร์. (2550). การนำเศรษฐกิจพอเพียงสู่การศึกษา. [Power Point]. กรุงเทพฯ :
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- เดลินิวส์. (2559) ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2563
จาก <https://www.dailynews.co.th/article/262150>.
- ทศนา แคมมณี. (2550). ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 20 และหลักการศึกษ
และการสอน ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไคค์ หน้า 51 – 52. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรยุทธ โพธิ์ทอง. (2557). ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 11
สิงหาคม 2563. จาก <https://sites.google.com/site/thirayutg22/thvsdi-kar-reiyn-ru/thvsdi-kar-srang-xngkh-khwam-ru-dwy-tnxeng>.
- นิภา วิจิตรศิริ. (2554). ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- บดินทร์ ชาดะเวที. (2563). พฤติกรรมกับชีวิตวิถีใหม่ : New Normal. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 21
สิงหาคม2563. จาก <https://www.ttmed.psu.ac.th>.
- ปิยะ ศักดิ์เจริญ. (2558). ทฤษฎีการเรียนรู้ผู้ใหญ่และแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการขึ้นนำตนเอง: กระบวนการ
เรียนรู้เพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2563.
จาก https://he01.tci-thaijo.org/index.php/JRTAN/article/view/35127?locale=en_US.
- ปิยะพงษ์ ไสยโสภณ. (2554). เทคโนโลยีสารสนเทศในงานการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัย. ใน ประมวลชุดวิชาการเรียนการสอน การฝึกอบรมการพัฒนาสื่อการศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (หน่วยที่ 11, น. 11-1 – 11-83). นนทบุรี :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พาสณา จุลรัตน์. การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในยุค Thailand 4.0. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 20
ธันวาคม, 2563, จาก [file:///C:/Users/acer/Downloads/144570-Article%20Text-385305-1-10-20180906%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/acer/Downloads/144570-Article%20Text-385305-1-10-20180906%20(1).pdf).
- เพ็ญจันทร์ สินธุเขต. (2560). การศึกษายุคนี้ (ยุคดิจิทัล) : Thailand 4.0. ลำปาง: รายงาน
สืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ครั้งที่ 3
: 2560 “ครุศาสตร์วิจัย 2560/NACE2017: นวัตกรรมแห่งการเรียนรู้”.
- โพสต์ทูเดย์. (2563). กศน.เปิดตัว “แอปพลิเคชัน กศน. ออนไลน์”. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 19
ธันวาคม 2563. จาก <https://www.posttoday.com/pr/625802>.
- พาทิมา วงศ์เลขา. การจัดการเรียนการสอนในโลกยุคดิจิทัล. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2563.
จาก <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=43633&Key=hotnews>.

- มาลี บุญศิริพันธ์. (2563). **แนวคิดวิถีชีวิตใหม่**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2563.
จาก <https://news.thaipbs.or.th/content/292126>.
- มูลนิธิยุวพัฒน์. (2562). **ทักษะชีวิต สิ่งสำคัญสำหรับวัยรุ่นศตวรรษที่ 21**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ วันที่ 5 มกราคม 2564. จาก <https://www.yuvabadhanafoundation.org/th>.
- ยีน ภู่วรรณ, (2557). “**ความท้าทาย ณ ขอบแดนใหม่แห่งการเรียนรู้: การศึกษาระบบ 4.0 (Challenges of New Frontier in Learning : Education 4.0).**” สัมมนาทางวิชาการ เรื่อง ขอบแดนใหม่แห่งการเรียนรู้: การศึกษาระบบ 4.0 (New Frontier of Learning : Education4.0) โรงแรมดุสิตธานี กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : ศูนย์นวัตกรรม การเรียนรู้ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- โยธิน สิทธิประเสริฐ. (2560). **กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3**. ลำปาง: รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยชาติ (Conference Proceedings) ครุศาสตร์วิจัย ครั้งที่ 3 : 2560 นวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2556). **ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2563.
จาก <https://www.ksp.or.th/ksp2018/wp-content/uploads/2020/06/>.
- รัตนา เลิศวิชัย. (2560). **การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้**. ลำปาง: รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยชาติ (Conference Proceedings) ครุศาสตร์วิจัย ครั้งที่ 3 : 2560 นวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- วิจารณ์ พาณิช. **การศึกษาศตวรรษที่ 21**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 19 ธันวาคม, 2559,
จาก http://www.noppawan.sskru.ac.th/data/learn_c21.pdf.
- _____. (2560). “**เส้นทางสู่คุณภาพการศึกษายุคประเทศไทย 4.0**”. การประชุมเชิงวิชาการทางการศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 4 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ศูนย์ประชุมสตาร์เวลล์ จังหวัดนครราชสีมา. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- วิรัช ปิ่นศิริโรจน์. **Education 4.0**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 19 พฤศจิกายน, 2559,
จาก <http://www.applicadthai.com/articles/education-4-0/>.
- วันเพ็ญ พุทธนันท์. (2563). “**New normal**”การศึกษาไทยกับ 4 รูปแบบใหม่การเรียนรู้. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ วันที่ 29 พฤศจิกายน 2563. จาก <https://www.thebangkokinsight.com/367124/>
- ศิริพรรณ รัตนอำพร. (2563). **การศึกษาในยุค COVID -19**. [ออนไลน์]. กรุงเทพฯ: มูลนิธิยุวพัฒน์. สืบค้นเมื่อ 21 สิงหาคม 2563 จาก <http://yuvabadhanafoundation.org/th>.

- สารีพันธ์ุ ศุภวรรณ. (2555). ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาการบริหารจัดการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หน่วยที่ 12 เทคโนโลยีสารสนเทศกับการบริการการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สรวงมณท์ สิทธิสมาน. “**เดินหน้าการศึกษาไทยอย่างไรให้ตอบโจทย์Thailand Economy 4.0.**” [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2559. จาก <http://www.manager.co.th/qol/viewnews.aspx?NewsID=9590000069668>.
- สุขุม เฉลยทรัพย์. **ครุฑดิจิทัล (Digital Teacher)**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม, 256 จาก http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=40042&Key=news_research
- สุจรรยา ขาวสกุล และคณะ. (2560). **ผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล**. ลำปาง : รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยชาติ (Conference Proceedings) ครุศาสตร์วิจัย ครั้งที่ 3 : 2560 นวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- สุนทร ขวัญดำ และคณะ. (2560). **แนวทางการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (WIL) สู่อสถานศึกษาในยุคดิจิทัล**. ลำปาง: รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยชาติ (Conference Proceedings) ครุศาสตร์วิจัย ครั้งที่ 3 : 2560 นวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- สุรพล อีสระไกรศีล. (2563). **ราชบัณฑิต บัญญัติศัพท์ "New Normal" ความปกติใหม่, ฐานวิถีชีวิตใหม่**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2563. จาก <https://www.facebook.com/surapol.issaragrisil/posts/10207392559168907>
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2552). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. **แนวคิดเกี่ยวกับประเทศไทย 4.0**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม, 2563, จาก https://planning2.mju.ac.th/goverment/20111119104835_planning/652_358135.pdf.
- สำนักข่าวอิศรา. (2563). **การจัดการศึกษารับ New Normal พัฒนาครูพร้อมสู่โลกยุคใหม่**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2563. จาก <https://www.dmh.go.th/new>.
- สำนักงาน กศน. (2563, 7 พฤษภาคม). **แนวทางการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ กศน.ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)**. หนังสือราชการ ด่วนที่สุด ที่ ศธ 0210.04/ว 2562.
- _____. (2563, 12 พฤษภาคม). **การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงาน กศน. (เพิ่มเติม)**. หนังสือราชการ ที่ ศธ 0210.04/ว 2609.
- _____. (2563, 12 มิถุนายน). **คู่มือการจัดการสถานศึกษา กศน.รับมือโควิด -19**. หนังสือราชการ ที่ ศธ 0210.04/ว 3244.
- _____. (2563, 16 กรกฎาคม). **การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงาน กศน..** หนังสือราชการ ที่ ศธ 0210.04/ว 4019.
- _____. (2563,16 กรกฎาคม). **การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงาน กศน..**หนังสือราชการ ที่ ศธ 0210.04/ว 4019.

- _____ . (2563). **คู่มือการจัดการสถานศึกษา กศน.รับมือโควิด-19. ครั้งที่ 1 : สำนักงาน กศน..**
- _____ . (2554). **คู่มือการจัดการสถานศึกษา กศน.รับมือโควิด - 19 ครั้งที่ 1 : สำนักงาน กศน..**
- _____ . (2554). **หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (ม.ป.ป.) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2563. จาก http://www.qa.ku.ac.th/photo_forweb/new%20web/education/docedu/d7.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.** [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2563. จาก https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=develop_issue.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). **“กรอบแนวคิดพัฒนาการเศรษฐกิจ/การศึกษาไทย”** เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษา.
- _____ . (2559). **“นโยบายและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา”.** เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579.** [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2563. จาก <http://www.onec.go.th/index.php/page/view/Outstand/2532>
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระนอง. (2562). **รายงานผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์การขับเคลื่อนโครงการ TO BE NUMBER ONE สู่อสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดระนอง.** ระยอง : สำนักงาน กศน.จ.ระยอง
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.(2560). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.** กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสกลนคร. (2563). **การเรียนการสอนของ กศน. ตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ New Normal อย่างมีประสิทธิภาพ.** [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2563.จาก <https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/TCATG200620111340435>
- อานนท์ ศักดิ์วีระชัย. **10 คุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่ต้องปฏิรูปจะช่วยให้ Thailand 4.0 เป็นความจริง.** [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม, 2563, จาก <http://www.manager.co.th/Daily/View News.aspx?NewsID=9600000002086>.
- อติพร เกิดเรือง. (2560). **การส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับสังคมไทยในยุคดิจิทัล.** ลำปาง: รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยชาติ (Conference Proceedings) ครุศาสตร์วิจัย ครั้งที่ 3 : 2560 นวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ มหาวิทยาลัย

ราชภัฏลำปาง.

_____ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21, ยุคดิจิทัล. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 19 ธันวาคม, 2563, จาก <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JLPRU/article/view/91025>.

อักษร เอ็ดดูเคชั่น. (2563). การเรียนรู้ใหม่ในวิถี New Normal. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2563. จาก <https://www.aksorn.com>.

_____ (2563). การศึกษายุคใหม่ การสอนออนไลน์ในหลังภาวะ COVID – 19. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2563. จาก <https://www.aksorn.com>.

_____ (2563). เปิดประตูการศึกษา เรียนรู้ – สู้วิกฤติ (โควิด – 19) ความเปลี่ยนแปลง สู่โลกอนาคต. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2563. จาก <https://www.aksorn.com>.

_____ (2563). เมื่อเกิดความเปลี่ยนแปลงของโลกการศึกษาจากวิกฤติโควิด-19 แล้วอนาคตทางการศึกษา จะเป็นอย่างไรต่อไป?. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2563. จาก <https://www.aksorn.com/learningviaonline>.

อัญชลี ธรรมะวิจิตรกุล. (2556). ทฤษฎีการสอนผู้ใหญ่ “แอนดราโกจี”. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2563. จาก <https://panchalee.wordpress.com>.

โอเอ็มบี นิวส์ สำนักข่าวออนไลน์. (2563). “รมช.ศธ.” ลั่น ! การเรียนของ กศน.ตามแนว New Normal มีประสิทธิภาพ. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2563. จาก <https://www.5onbnews.today/post/31125>.

Kukulska-Hulme and Traxler. Rethinking Pedagogy for a Digital age designing for 21st Century learning. Newyork : Routledge is an imprint of the Taylor & Francis Group, 2013.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

งานวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์ มีผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย และเป็นที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของรายงานการวิจัย จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

1. นายวรารุช พยัคฆพงษ์ ผู้อำนวยการ สถาบัน กศน. ภาคกลาง
2. นางสาวสุธิกานต์ แยมินิล ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอหัวหิน
3. นางสุนิชา บัวทอง ครูเชี่ยวชาญ สังกัด กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์

ภาคผนวก ข.
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

แบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่
ของครู กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษาและครู กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าเนื้อหา มีความสอดคล้องตรงกับตัวแปรและวัตถุประสงค์
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าเนื้อหา มีความสอดคล้องตรงกับตัวแปรและวัตถุประสงค์
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าเนื้อหา ไม่สอดคล้องตรงกับตัวแปรและวัตถุประสงค์

ข้อ	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			□ R	ค่า IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
	ด้านหลักสูตร						
1	ครู กศน. นำหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลไปใช้โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนพัฒนาชาติในมิติต่าง ๆ อันได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาของชาติ.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	ครู กศน. นำหลักสูตรการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นเปิดโอกาสให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามสภาพความต้องการและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	ครู กศน. นำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างสอดคล้อง สัมพันธ์และต่อเนื่องกันในแต่ละระดับชั้น.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	หลักสูตรมีการประเมินและปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6	ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีกรอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนในด้านทักษะมากกว่าเนื้อหาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7	ครู กศน. นำหลักสูตรที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อวางแนวทางใน						

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			□ R	ค่า IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
8	การศึกษาและการประกอบอาชีพของผู้เรียน.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	หลักสูตรที่ ครู กศน. นำมาใช้ ไม่สร้างความยุ่งยากหรือความสับสนต่อการนำหลักสูตรมาสู่การปฏิบัติ.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้							
- การออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้							
1	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบันส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนและก้าวทันความรู้ใหม่ๆ.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัย เพศ อายุของผู้เรียน.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ภาษาหรือข้อความที่เข้าใจง่าย มีความเหมาะสม.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมไม่ตึงเครียด มีภาพหรือสื่อที่มีความน่าสนใจ.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
- การจัดการเรียนการสอน							
6	ครู กศน. กำหนดตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7	ครู กศน. จัดทำระบบการลงทะเบียนออนไลน์.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8	ครู กศน. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบออนไลน์ ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน						
	8.1 Google Classroom.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	8.2 Google Sites.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	8.3 Google Forms.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			□ R	ค่า IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
	8.4 Google Docs.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	8.5 Google Sheet.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	8.6 Google Slides.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	8.7 Flipped Classroom.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	8.8 Zoom meeting.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	8.9 Google Meet.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	8.10 Facebook.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	8.11 Line.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	8.12 OBS Studio.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
9	ครู กศน.มีการใช้ Social Media เช่น คลิปวิดีโอ ไฟล์เอกสาร ไฟล์เสียง เพื่อใช้ในการสื่อสารโต้ตอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ ความเข้าใจและเกิดทักษะ.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	ด้านการวัดและประเมินผล						
1.	ครู กศน.ประเมินผลจากใบงานที่ส่งผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2.	ครู กศน.ประเมินผลผู้เรียนในการพบกลุ่มจากห้องเรียนออนไลน์.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3.	ครู กศน. ประเมินผลการเรียนรู้ ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google form.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	ด้านการพัฒนาสื่อ						
1.	อุปกรณ์สื่อดิจิทัลมีความเพียงพอต่อการใช้งาน.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2.	อุปกรณ์สื่อดิจิทัลสามารถใช้งานได้ดีอย่างมีประสิทธิภาพ.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3.	สื่อดิจิทัลที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระจากบทเรียนมากขึ้น.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4.	สื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาได้ด้วยตนเอง.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	ด้านบุคลากร						

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			□ R	ค่า IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1.	ครู กศน. มีวิสัยทัศน์ด้าน ICT.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2.	ครู กศน. มีการพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้ให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3.	ครู กศน. สร้างแรงจูงใจให้เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4.	ครู กศน. สร้างประสบการณ์และเรียนรู้การแก้ปัญหาจากสภาพจริงเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5.	ครู กศน. แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ และมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6.	ครู กศน. เข้าใจสถานการณ์สังคมและชุมชนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7.	ครู กศน. มีทักษะการถ่ายทอดความรู้และมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพของความเป็นครู..	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. ประจวบคีรีขันธ์						
1	การจัดเรียนการสอนของท่านมีการเปลี่ยนแปลงตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่อย่างไร.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	ท่านคิดว่าวิธีการหรือรูปแบบการจัดการศึกษาใดที่ใช้ได้เหมาะสมที่สุด.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	มีวิธีการหรือรูปแบบการจัดการศึกษาอะไรบ้างที่คิดว่าจะใช้ได้อย่างต่อเนื่อง.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	ในอนาคตจะมีวิธีการหรือรูปแบบอะไรบ้างที่ท่านคิดว่าจะทำเพิ่มเติมหรือที่แตกต่างไปจากเดิม.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			□ R	ค่า IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
5	ท่านคิดว่าจะมีสิ่งใดที่เป็นเรื่องที่ทำทลายในการจัดการศึกษาตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

แบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่
ของครู กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์
ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัด สำนักงาน กศน.ประจวบคีรีขันธ์

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าเนื้อหา มีความสอดคล้องตรงกับตัวแปรและวัตถุประสงค์
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าเนื้อหา มีความสอดคล้องตรงกับตัวแปรและวัตถุประสงค์
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าเนื้อหา ไม่สอดคล้องตรงกับตัวแปรและวัตถุประสงค์

ข้อ	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			□ R	ค่า IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
	ด้านหลักสูตร						
1	ครู กศน. นำหลักสูตรและการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลไปใช้โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนพัฒนาชาติในมิติต่าง ๆ อันได้แก่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาของชาติ.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	ครู กศน. มีการใช้หลักสูตรที่เตรียมให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและรับกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับสภาพความต้องการและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	ครู กศน. นำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างสอดคล้อง สัมพันธ์และต่อเนื่องกันในแต่ละระดับชั้น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	ครู กศน. นำหลักสูตรที่มีกรอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนในด้านทักษะมากกว่าเนื้อหา.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6	ครู กศน. นำหลักสูตรที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อวางแนวทางในการศึกษาและการประกอบอาชีพ.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			□ R	ค่า IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
7	หลักสูตรที่ครู กศน. นำมาใช้ ไม่สร้างความยุ่งยากหรือความสับสนต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน..... ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ - การออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
1	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบันที่ให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนและก้าวทันความรู้ใหม่ ๆ.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัย เพศ อายุของผู้เรียน.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ภาษาหรือข้อความที่เข้าใจง่าย มีความเหมาะสมไม่ยึดเยื้อ.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	ครู กศน. ออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมไม่ตึงเครียด มีภาพหรือสื่อที่มีความน่าสนใจ..... - การจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6	ครู กศน. กำหนดตารางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7	ครู กศน. จัดทำระบบการลงทะเบียนออนไลน์.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8	ครู กศน. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนระบบออนไลน์ ผ่านสื่อแอปพลิเคชัน						
	8.1 Google Classroom.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	8.2 Google Sites.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	8.3 Google Forms.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	8.4 Google Docs.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	8.5 Google Sheet.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	8.6 Google Slides.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			□ R	ค่า IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
	8.7 Flipped Classroom.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	8.8 Zoom meeting.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	8.9 Google Meet.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	8.10 Facebook.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	8.11 Line.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	8.12 OBS Studio.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
9	ครู กศน.มีการใช้ Social Media นำเข้าเนื้อหา คลิปวิดีโอ ไฟล์เอกสาร ไฟล์เสียง และใช้สื่อสารโต้ตอบในการจัดกิจกรรมได้ เพื่อให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ ความเข้าใจและเกิดทักษะ.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	ด้านการวัดและประเมินผล						
1.	ครู กศน.ประเมินผลจากใบงานที่ส่งผ่านระบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2.	ครู กศน.ประเมินผลผู้เรียนในการพบกลุ่มจากห้องเรียนออนไลน์.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3.	ครู กศน. ประเมินผลการเรียนรู้ ผ่านระบบออนไลน์ เช่น Google form.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	ด้านการพัฒนาสื่อ						
1.	อุปกรณ์สื่อดิจิทัลมีความเพียงพอต่อการใช้งาน.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2.	อุปกรณ์สื่อดิจิทัลใช้งานได้ดี.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3.	สื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระจากบทเรียน.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4.	สื่อดิจิทัลทำให้ผู้เรียนอ่านทำความเข้าใจเนื้อหาได้ด้วยตนเอง.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่						
1	นักศึกษาคิดว่าการจัดเรียนการสอนวิธีการหรือรูปแบบใดที่ใช้ได้เหมาะสมที่สุดและส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	นักศึกษาคิดว่าจะมีสิ่งใดที่เป็นเรื่องที่ทำทนายในการเรียนรู้ตามแนวทาง						

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			R	ค่า IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
	วิถีชีวิตใหม่.....	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

การหาความเชื่อมั่น (Reliability)

การหาคุณภาพเครื่องมือด้านความเชื่อมั่นของงานวิจัยเรื่องสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัด สำนักงาน กศน. ประจวบคีรีขันธ์ โดยการส่งแบบสอบถามแบบออนไลน์ที่สร้างโดยใช้ Google Forms ให้กับผู้ตอบแบบสอบถามของผู้บริหารสถานศึกษา และครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม Microsoft Excel เพื่อหาค่าความแปรปรวนและนำมาแทนค่าในสูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ดังนี้

1. แบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัด สำนักงาน กศน. ประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน. ประจวบคีรีขันธ์ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับนี้สามารถยอมรับได้มีค่าเท่ากับ 0.95 ดังรายละเอียด

1. การหาค่าความแปรปรวน หรือโดยหาค่าจาก var.s ในโปรแกรม Microsoft Excel

$$S_t^2 = \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}$$

$$N = 30$$

$$\sum x = 5084$$

$$\sum x^2 = 869580$$

$$S_t^2 = \frac{30(869580) - (5084)^2}{30(30-1)}$$

$$S_t^2 = 276.26$$

2. สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

$$\alpha = \left(\frac{k}{k-1} \right) \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

$$\sum S_i^2 = 18.15$$

$$K = 42$$

$$S_t^2 = 276.26$$

$$\alpha = \left(\frac{42}{41} \right) \left(1 - \frac{18.15}{276.26} \right)$$

$$= (1.02)(1-0.0657)$$

$$= (1.02)(0.9343)$$

$$= 0.95$$

2. แบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลตามแนวทางวิถีชีวิตใหม่ของครู กศน. สังกัด สำนักงาน กศน. ประจวบคีรีขันธ์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา กศน. สังกัด สำนักงาน กศน. ประจวบคีรีขันธ์ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับนี้สามารถยอมรับได้มีค่าเท่ากับ 0.97 ดังรายละเอียด

1. การหาค่าความแปรปรวน หรือโดยหาค่าจาก var.s ในโปรแกรม Microsofe Excel

$$S_t^2 = \frac{N\Sigma x^2 - (\Sigma x)^2}{N(N-1)}$$

$$N = 30$$

$$\Sigma x = 4431$$

$$\Sigma x^2 = 659527$$

$$S_t^2 = \frac{30(659527) - (4431)^2}{30(30-1)}$$

$$S_t^2 = 174.77$$

2. สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

$$\alpha = \left(\frac{k}{k-1}\right) \left(1 - \frac{\Sigma S_i^2}{S_t^2}\right)$$

$$\Sigma S_i^2 = 10.06$$

$$K = 34$$

$$S_t^2 = 174.77$$

$$\alpha = \left(\frac{34}{33}\right) \left(1 - \frac{10.06}{174.77}\right)$$

$$= (1.03) (1 - 0.0576)$$

$$= (1.03) (0.9424)$$

$$= 0.97$$

คณะวิจัย

ที่ปรึกษา

1. นายวรารุช พยัคฆพงษ์	ผู้อำนวยการ สถาบัน กศน. ภาคกลาง
2. นางสาวณัฐภัสสร แดงมณี	รองผู้อำนวยการ สถาบัน กศน.ภาคกลาง
3. นางสาวสุธิกานต์ แยมนิล	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอหัวหิน
4. นางสุนิชา บัวทอง	ครูเชี่ยวชาญ สังกัด กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์

คณะผู้วิจัย

1. นางเรียงตะวัน สิริเชนทร์	ผอ.สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. นางมณีรัตน์ อัจฉริยพันธกุล	ผอ.กศน.อำเภอทับสะแก
3. นางวิภารัตน์ ชาแจ้ง	ครูชำนาญการพิเศษ
4. นางสาวณัฐกฤตา ทับทิม	ครู
5. นางสาวทิพวรรณ รियाพันธ์	ครูผู้ช่วย
6. นางสาวปิยภรณ์ พูลน้อย	บรรณารักษ์ปฏิบัติการ

บรรณาธิการ

1. นางสาวสุธิกานต์ แยมนิล	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอหัวหิน
2. นางสุนิชา บัวทอง	ครูเชี่ยวชาญ สังกัด กศน.อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์
3. นางมณีรัตน์ อัจฉริยพันธกุล	ผอ.กศน.อำเภอทับสะแก
4. นางสาวณัฐกฤตา ทับทิม	ครู
5. นางสาวปิยภรณ์ พูลน้อย	บรรณารักษ์ปฏิบัติการ

ผู้รวบรวม

นางสาวณัฐกฤตา ทับทิม	ครู

พิมพ์ที่ : สำนักงาน กศน.จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เลขที่ 22 ถนนสวนสน ตำบลประจวบคีรีขันธ์
อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 77000
โทร 032611586, 032611589 (Fax)